

DOX HOLIDEJ

broj
10

★ u El Pasu njegova
pojava značila je
mnogo... Holideju
nije značila ništa...

strelac iz kalifornije

★ CENA 4 DINARA ★
SA POREZIMA NA PROMET

Frenk Larami:

STRELAC IZ KALIFORNIJE

Naslov originala:
FRANK LARAMY —
" INFERNO EL PASO "
„DER KARTENHAU "

Copyright 1973 by
Martin Kelter Verlag — Universum
press

Sva prava pridržana

Izdaje i štampa NIP „FORUM“. Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni
urednik: Svetozar TOMIĆ Izlazi svakog prvog u mesecu Copyright 1972.
by Martin Kelter Verlag
Oslobođeno Osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekre-
tarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine br 413-279/73. od
1. januara 1973. godine.
1. mart 1973. godine.

Revolver u desnici mu se dimio. Ponosno se ispravio i isprasio. Njegovo divlje lice i sve na njemu predstavljalo je sliku i priliku trijumfa. Samo su mu oči bile hladne, bezdušne oči ubice. Zbog čega se ovaj čovek upustio u ovako besmislenu borbu? Uvek je stavljao svoj život na kocku da bi počinio jezivu ludost. U njegovoj glavi su pojmovi bili potpuno pobrkani, pa je tako reč mrtav bila zamenjena rečju — pobeda. Usmrtiti nekog predstavljala je pobediti ga. Bivao je ispunjen beskrajnim uživanjem i samodivljenjem, videći pred sobom nepomično ljudsko telo, iz kojeg je život oticao ugašen njegovim revolverom.

Taj čovek se zvao Kas Kesedi. No, u ovom trenutku postojao je mali broj ljudi u Sjedinjenim Državama koji su poznavali to ime. Ipak, u nekoliko gradova, u kojima je boravio, za njim su ostale sveže humke.

Kesedi se odevao veoma upadljivo, kao Meksikanac. Nosio je beli sombrero, pripijene pantalone boje peska i kratak meksički bolero ukrašen srebrnim vezom. Boi je opasan plamenocrvenim svilenim pojasom, preko kojega je nosio ukršteni opasač. Sve to na njemu vredelo je čitavo malo bogatstvo.

Čak su mu i meksičke čizme visokih sara bile ukrašene srebrnim okovima. Ždrebac, iza kojeg je stajao, jednostavno se ničim nije mogao platiti. Raskošne i kitnjaste bile su uzde konja, kao uostalom i skupoceno sedlo. Čak su i mamuze ovog čoveka bile vredne pomena. Točkići su bili veliki kao šaka i načinjeni od čistog zlata.

Kas Kesedi nije bio Meksikanac. Na nesreću svojih sugrađana i savremenika ugledao je svet u ribarskoj kolibi na jezeru Taler u državi Kalifornija. Životni put ovog čoveka

bio je poploćan zločinima i nedelima.

Ubilačni hitac odjeknuo je tog dana u dolini Sijera Dijablo. Čovek, koji je pred njegovim nogama krvario, bio je siromašni kopač zlata. U džepovima ovog nesrećnika nalazile su se dve male kožne vreće sa zlatnom prašinom, plod jednogodišnjeg rada. Tim zlatom ne bi se mogle platiti ni mamuze Kasa Kesedija. Ubijeni kopač zvao se Es Lejt.

Šerif iz El Pasa nije više imao prilike da sazna bilo šta o ovom ubistvu. Upravo se i sam nalazio na raskrsnici puta između života i smrti. Sedam godina je nosio zvezdu zakona u El Pasu, što nijednom šerifu pre njega nije uspeło. U ovom graničnom gradu na obalama reke Rio Grande del Norte okupljao se ljudski šljam. Sedam dugih godina se stari šerif borio protiv bezakonja. Bila je to očajnička borba, koja se okončala ovog vrelog letnjeg dana na glavnoj ulici El Pasa.

Počela je u podne, u trenutku kada je u planinama siromašni kopač izdisao.

* *

Džon Falet je već dva dana bio u gradu. Za to dva dana u El Pasu je nastao pakao. Falet je bio pljačkaš, podmukli kradljivac stoke. Svi u gradu su to znali, ali niko to nije mogao da dokaže.

Tog podneva je Faletov gromki smeh odjekivao ulicom. Okrenuo se svojim ljudima govoreći:

— Jeste li čuli, treba još danas da napustimo grad momci?!

Šerif je stajao na stepenicama koje vode u salun.

— Tvoji momci su me dobro razumeli — prosiktao je šerif Bredli. — A sad se gubite!

Džon Falet je zadovoljno trljao ruke, još uvek se cereći.

— Starče, ti doista misliš da možeš da nas isteraš iz grada?

— Oteram? *To uopšte nije potrebno. Ja sam šerif u El Pasu.

— Ne znam jesam li dobro razumeo? Da nisi možda rekao da si bio šerif u El Pasu?

— Rekao sam da jesam! — uzvratiti šerif odlučno.

— S takvim tvrdnjama treba biti veoma oprezan, posebno u tvojim godinama, starče — primeti razbojnik cinično.

— Na tvom mestu ja ne bih bio tako razmetljiv, razbojniče! Doživeti ću dan kada će ti zategnuti omču oko vrata.

Lice razbojnika postalo je tvrdo.

— Postoje dve mogućnosti, šerife El Pasa. Ili ćeš zatvoriti usta, ili nestati odavde da te više ne vidimo u gradu.

— Vi ćete odjahati i to odmah! — glasio je šerifov odlučni odgovor.

Džef Bredli je bio hrabar, čak suviše hrabar. Potegao je kolt.

Bolje rečeno, pokušao je da ga potegne, ali je pre toga bio mrtav.

El Paso više nije imao šerifa!

* *

Takvo večer salun „Granica” u El Pasu još nije doživeo. Džon Falet i njegovi ljudi slavili su svoju tužnu pobjedu. Nisu pili nego ulivali alkohol u sebe. Uskoro su se okomili na potpuno nov nameštaj lokala. Minut kasnije u salunu više nije bilo jednog čitavog ogledala. Krčmar Bil

Okland povukao se u sigurnost, stao je iza odškrinuta vrata pomoćne sobe i žestoko psovao.

Šank, načinjen od čvrstog drveta, izdržao je ukupno dva minuta natele razbojnika, a onda se slomio. Poslednji gosti su napuštali krčmu bežeći glavom bez obzira. I Bil Okland je napustio svoju kuću, koristeći sporedni ulaz. Šta je, uostalom, mogao sam protiv pijanih kradljivaca stoke. Novac, koji je posedovao nije se nalazio u salunu, nego u Teksas banci koja je takođe njemu pripadala. Međutim, u gradu na obali reke Rio Grande tako više nije moglo da ide. To što nema starog Bredlija građani su mogli da prežale, ali grad nije smeo da padne u ruke razbojnika. Bil Okland je grozničavo razmišljao. Morao je da nađe šerifa, čuvara zakona po svom ukusu. Sinula mu je neobična misao: Kas Kesedi!

Pre dve nedelje dobio je pismo od svog nekadašnjeg partnera. Već niz godina se nisu videli. Sada je hteo da dođe u El Paso. U Oklandovom sećanju još uvek je živio sitni varalica Kesedi, kakva je nekad bio i sa kojim je on tumarao državama gladujući. Taj Kesedi će jednog od narednih dana doći u El Paso. On je pravi čovek, treba da postane šerif. Takav je plan skovao krčmar Bil Okland u svojoj glavi. Zaboravio je da su godine protekle, pa prema tome je Kas mogao da postane potpuno drugačiji čovek. Njih dvojica su se davno upoznali u nekom zatvoru. Živeli su od prevare na kartama. Onda se među njih umešala jedna žena pa su se razišli. Okland

je sebe smatrao moćnijim i razumnijim.

* *

Vejn, gradonačelnik El Pasa bio je star i umoran čovek. Prihvatio je položaj jer je još uvek verovao u ovu zemlju i ove ljude. Tog dana, međutim, ugasla mu je i poslednja nada. Sedeo je sa nekolicinom građana u šerifskoj kancelariji. Na klupi kraj prozora ležao je mrtvi šerif. Svima su misli bile okupljene jednim: ko će sada da nosi zvezdu u El Pasu? U gradu se sigurno niko neće prihvatiti. Nije se rodio čovek koji bi bio spreman da zakači petokraku zvezdu na levu stranu grudi i suprotstavi se Džonu Faletu. Gradonačelnik je sedeo između Santora i Glina — dvojice najuticajnijih ljudi u gradu. Rob Santor je bio kovač i vlasnik konjušnice, a Horas Glin trgovac stokom. Dole na reci Rio Grande del Norte imao je veliki ranč. Oba čoveka su bila spremna da žrtvuju mnogo samo da se u gradu najzad uvedu red i mir.

Rob Santor je zamišljeno trljao ruke.

— Moramo pozvati u El Paso čoveka kojeg će se ova banda bojati.

— Ko bi to mogao da bude?

Rob Santor ustade. Krupnim koracima nervozno je šetao po kancelariji. Odjednom se zaustavio ispred čoveka po imenu Džim Urban, bliskog rođaka vlasnika saluna i banke Bila Oklanda.

— Šta ovaj tip ovde traži?

Urban skoči kao oparen.

— Vi sebi dozvoljavate previše, mister Santor.

— Zavežite i idite svom prijatelju Bilu Oklandu.

— Bil nije moj prijatelj, to svi u gradu znaju.

Santor zamahnu pesnicom.

— Gubi se, momče, ovde nemaš šta tražiti.

Džin Urban ustade.

— Ići ću ali vam jedno velim, zažalićete zbog ovoga!

Čim je napustio kancelariju, Urban je zastao na stepeništu i osluškivao. Predstavljao je oružje u Oklandovim rukama. Vlasnik saluna je koristio svog ograničenog rođaka da od njega načini doušnika.

Ono što je Urban uspeo da čuje, prisluškujući na vratima bilo je od odlučujuće važnosti za El Paso.

— Nama je potreban čovek kakav je Vajat Erp — rekao je Santor.

— Onda odmah poručite Doka Holideja, možda je jeftiniji. Ova dva imena je Džin Urban čuo i pohitao da ih saopšti Bilu Oklandu.

Gradonačelnik ustade sa stolice.

— Šta vi to govorite? Holidej je revolveraš, on bi grad doveo u još gori položaj.

— Koliko sam obavešten, maršal je u Vičiti. Poslaćemo jednog glasnika da ga pita da li bi primio ovaj posao.

*
**

Između šerifske kancelarije i kuće Bila Oklanda bilo je tačno dvadeset sedam jardi. Tamo su sedeli vlasnik krčme i njegov ograničeni rođak.

— Šta to govoriš, hoće da pozovu Holideja ili Erpa? — iznenadio se Okland.

— Možda čak obojicu — preterivao je Urban.

Krčmar steže usne.

— To bi bilo kobno. Ko će da jaši u Vičitu?

— Ne znam.

Vlasnik saluna poskoči ljutita lica.

— Zbog čega te plaćam, bedniče jedan? Samo zato da mi donosiš neprijatne vesti. Više tako ne ide. Ovaj put ćeš dobiti od mene zadatak da likvidiraš tog glasnika. Treba da ga sačekaš na drumu koji skreće na sever.

*
**

To se dogodilo kada je mesec zašao za oblake, a noć počela da bleedi. Urban je napustio grad još predveče i ušao se na putu koji vodi na sever. Ležao je tako nekoliko sati i posmatrao drum. Sati su prolazili. S mukom je držao oči otvorene. Noć je bila suviše tiha za čoveka koji je bio preterano umoran.

Odmah posle pola noći jedan čovek je napustio El Paso. Zvao se Karos Kejn, rančer, čiji su se pašnjaci nalazili u podnožju Organos planina.

Keinov život bio je pun razočaranja. Prvo je izgubio oba sina, a zatim mu je žena umrla. Ostala mu je samo kći Ines. Za nju je sedokosi rančer živio. Umoran, nagnut nad sedlom grabio je drumom. Rančer je bio u gradu da nabavi namirnice za svoje imanje. Džin Urban je video jahača još iz daleka. Držao je pušku u rukama i repetirao je. Međutim, nije odmah pucao. Kao loš strelac nije se usudio da puca sa tolike daljine. Osim toga se i bojao.

Rančer se približavao. Mislilo je na svoju kćerku Ines, plavokosu lepu devojkicu koja ga je čekala s pripremljenom večerom. Iz razmišljanja ga je trgao prvi pucanj. Konj pod rančermom se propeo, načinio nekoliko koraka, a onda se sručio na zemlju. Kejn je bio izbačen iz sedla. Pri padu se žestoko udario u panj jednog posečenog drveta. Odmah je potegao kolt, ali nije video cilj u koji bi pucao. Oglasio se drugom metakom. Usijano olovo probilo je rančermu vrat. Taros Kejn kriknu i ispusti kolt. Živeo je još samo nekoliko minuta.

Glasnik za Vičitu prošao je dva sata kasnije pored mesta zločina. Prošao je pored mrtvog rančera i mrtvog konja ne primetivši ih.

* *

Ines Kejn je imala devetnaest godina. Ne bi se baš moglo reći da je lepotica, ali je zato posedovala izuzetnu privlačnost. Imala je pepejljavo plavu kosu i tamne oči.

Pošto se rančer te noći nije vratio na imanje, počela je da brine. Ujutro je naredila predradniku da joj osedla konja.

— Što to smerate, gospođice? — pitao je nadzornik.

— Otac se nije vratio. Idem da vidim šta je s njim.

— Možda je ostao u gradu.

— U to ne verujem. Uvek se iz El Pasa uveče vraćao.

— Da krenem ja s vama, gospođice?

— Ne, hvala, vi ste potrebni ovde na imanju. Vratite se u podne.

Mlada devojkica je grabila galo-

pom uzanim putem kojim se graničilo njihovo imanje. Jutro je bilo vedro i sunčano. Odjednom se pred njom pojavi jahač.

Kas Kesidi!

Devojkica je nesvesno jaustavila konja i posmatrala gordog jahača i divnog ždrepcu kojeg je jahao. Na tri jarde od devojkice zaustavio je konja i galantnim pokretom skinuo svoj beli sombrero.

— Buenos dijas, senjorita. Lepo jutro i lepa žena. Gotovo previše za usamljenu preriju.

Ines se bespomoćno osmehnu.

— Dobro jutro.

— Ako se ne varam, senjorita, krenuli smo istim putem. Sigurno idete u El Paso?

Devojkica potvrdi klimanjem glave.

Jašući bez reči pored neznanca, odnosno pola koraka izpred njega, devojkica je osetila njegove poglede na leđima. Ko bi mogao biti ovaj čovek? Do tada ga nikad nije videla u ovoj pokrajini.

Približavali su se mestu gde su u toku noći odjeknuli pucnji. Na neki način osetila je da joj od ovog neznanca pretila opasnost i žešće poterala konja. Odmakla je oko stotinu jardi ispred njega i obišla obronak jednog pešćanog brežulika. Tamo je ležao konj, a nešto dalje mrtvac — njen otac. Ines kriknu. U jednom skoku našla se na zemlji i klekla kraj beživotnog tela.

Kas Kesidi je stigao i odmah klistnuo iz sedla. Taj prizor čoveka njegovog kova nije mogao da uzbuđi.

— Ko je to?

— Moj otac — uzvratiti devojka lica oblivenog suzama.

— Priberite se, gospođice. Ovde ni vi ni ja ne možemo ništa da pomognemo. Morate se pomiriti sa teškom sudbinom. Jedno vam se ipak kunem, pomoći ću vam da nađete ubicu. Slučaj je hteo da se jutros sretne i da ja budem svedok teške nesreće koja vas je zadesila.

Kas Kesidi joj je pomogao da ustane i očinski je prihvati u naručje.

— Sada morate biti hrabri. Ja ću vam pomoći. Prvo treba da odnesemo vašeg oca u grad i prijavimo slučaj šerifu.

U El Pasu, međutim, više nije bilo šerifa.

*
**

Džon Falet, vođa razbojničke bande, teturao se ulicom, pridržavajući se za stubove trema. Pogled mu je bio staklast. Za njim je išlo nekoliko njegovih ljudi, a poslednji je ležao pred vratima saluna i hriao.

Bil Okland se nalazio u svojoj kući. Te noći nije oka sklopio, ali u salon više nije navraćao. Nije bio raspoložen da umre. Poznavao je život, a i razbojнике, jer je nekad i sam bio jedan od njih. To je ustalom bio i danas, samo nije tako izgledao.

Urban je sedeo kraj njega na prozoru kada je Kasidi ujahao u grad. Krčmar poskoči.

— Eno ga, dolazi! Nešto kasnije je opazio mrtvaca. Prokletstvo, kakvu li je sad ludost učinio.

— Tu ludost sam ja učinio, mister

Okland. Ovaj ubijeni ide na moj konto. Ubio sam ga po vašem nalogu.

Vlasnik saluna prilepi lice na okno da bi bolje video mrtvaca.

— Ne govoriš to valjda ozbiljno, Urban? Tvrdiš da si ovog čoveka ti ubio?

Džin Urban se isprsi.

— Baš toga. On je bio glasnik koji je trebalo da ide u Vičitu.

— Prokleta budalo! Kejn nikada ne bi krenuo u Vičitu. Ni je on sluga.

— Ali, gazda, kako sam mogao da ga poznam u mraku?

— Ne laži, bila je mesečina. Ne možeš tek tako ustreliti čoveka koji jaši drumom prema Vičiti.

Krčmar je gnevno koraćao gore-dole mrmljajući:

— Šta ćemo sada? Glasnik je napustio grad i dovešće Erpa. Nego, da li te je neko video noćas? Jesi li koga sreo?

Urban odmahnu glavom.

— Niko me nije video.

*
**

Mrtvac je ležao preko Kesidijevog sedla ispruženih ruku. Nekoliko građana se okupilo oko konja. Čutke su posmatrali jezivu scenu. Niko ništa nije rekao, ali je svima bilo jasno da je u El Pasu zavladalo bezakonje.

Kas Kesidi pomože devojci da siđe s konja.

— Kuda nameravate? — upitala ga je muklo.

— Morate nešto uzeti, gospođice.

— Nije mi ništa potrebno.

— Popijte jednu kafu i brendi, a onda će vam sigurno biti bolje.

Kesedi je stajao uz šank i naručivao. Kada se okrenuo, ugledao je Bila Oklenda kako mu namiguje i prilazi hitrim koracima.

— Helo, Kas, koga si to doveo u grad?

Razbojnik razvuče lice.

— Tragičan slučaj, izgleda da je u pitanju ubistvo.

— Poznajem ubijenog, bio je rančer u ovoj pokrajini.

— Ono mu je kćerka — dodade Kesedi tiho.

— Znam, poznajem je!

— Zgodna devojka — zaključí Kas.

— Sklanjaj prste s nje, upozori ga Okland, ako želiš da ostaneš. Imam nešto drugo za tebe.

— Ti dakle imaš nešto za mene? Zvučalo je odbojno i podrugljivo.

— Da, smeram nešto, nešto veliko Kas. Siguran sam da ćeš se smejati.

— Još ništa nije smešno — uzvraća Kas Kesedi.

— Učiniću te šerifom El Pasa.

Razbojnik prsnu u smeh.

— Jesi li to rekao šerifom? Mora da si poludeo.

— Nikako, Kas, znam šta govorim.

— Šta će na to reći sadašnji šerif El Pasa?

— Baš ništa, jer ne može.

— Znači, mrtav je?

— Da, od juče.

— Ko ga je to poslao u večna lovišta?

— Ne znam poznaješ li to ime. Zove se Džon Falet.

— Falet? — iznenadi se Kesedi.

— Ne misliš valjda na onog kradljivca stoke?

— Ba šna njega.

Zadubljen u razgovor ubica iz Kalifornije je gotovo zaboravio na devojku. Trgao se i došapnu Oklandu:

— Daj joj kafu, brendi i nešto za jelo.

Vlasnik saluna priđe kuhinjskim vratima i naruči doručak za devojku, a onda se vrati do šanka.

— Dakle, Kas, hoćeš li da sarađuješ?

— U čemu to?

— Pa upravo sam ti ispričao o čemu se radi. Hoćeš li da preuzmeš dužnost šerifa u El Pasu.

— Zar ti to postavljenje držiš u džepu?

— Koješta, Kas. Mogu ti samo reći na koji način možeš sigurno da dobiješ posao.

— Govori!

— Moraš da likvidiraš Džona Faleta.

Možda Kesedi nikada ne bi prihvatio ovu ponudu da sa kradljivcem stoke nije imao neke stare neraščišćene račune. Ova dvojica su se pre nekoliko godina srela u Nevadi za kockarskim stolom. Džon Falet je izgubio. Pripadao je, međutim, onoj vrsti ljudi koja ne ume da gubi. Iza Faleta su stajali njegovi ljudi, pa je Kesedi morao da pobegne iz grada i ostavi dolare.

— U redu, preuzimam stvar — saopštio je tiho. — Gde je momak?

— Ako se ne varam, svi spavaju u Mekrejinovoj konjušnici poluotrovaní viskijem.

— Znači, neće napuštati grad?

— Sumnjam. Pošto su ubili šerifa, ostaće i postupati s nama kao sa govedima za klanje.

— Kako stoji stvar sa Faletovim ljudima?

Bil Okland sleže ramenima.

— Surovi momci, ali bez Faleta su niko i ništa.

Kesedi se naglo okrete od šanka i pođe prema devojci. Hteo je da joj natoči još brandija, ali je ona odbila.

— Hvala, ne mogu više. Osim toga, moram da se pobrinem za oca.

— Ne brinite, ja ću učiniti sve što je potrebno. Najbolje da iznajmite sobu u salunu i odmorite se.

— Moram prvo do šerifa.

— U El Pasu više ne postoji šerif — rekao je ubica iz Kalifornije tobož s žaljenjem.

— Šta to govorite? Gde je Džef Bredli? Pre dva dana je bio na našem ranču.

— Bredli je mrtav. Ubili su ga razbojnici.

Devojka umorno pogleda kroz zamagljen prozor.

— Znači, opet je počelo.

— Izgleda tako — saglasio se Kesedi. — No, jedno ću vam reći. Mislim da poznajem ubicu vašeg oca. Znae li kada sam se zakleo da ću ga potražiti i odvesti na vešala. Eto, mislim da se zove Džon Falet. On je kradljivac stoke, i već nekoliko dana čini El Paso nesigurnim.

— Zar u ovom gradu nema hrabrih ljudi? Ne mogu da verujem da građani dopuštaju da ih neko tira niše. Eto, ubijen je čuvar zakona, a

i moj otac, a niko nije prstom mrdnuo.

Kesedi ustade i isprsi se.

— Ali zato ja hoću, gospođice. Nisam nameravao da ostanem u El Pasu, no, od kada sam vas upoznao, i znam za nesreću koja vas je zadesila, ostaću ovde i zavesti red, čak ako bi morao zbog toga da prihvatim zvezdu mrtvog šerifa.

— Hvala vam — rekla je devojka kratko i ustala. — Hoćete li se pobrinuti za mog nesrećnog oca.

— Obećavam vam. Uzmite sobu i odmorite se.

Bil Okland je čuo ovaj razgovor i zadovoljno se smeškao. Sve je dobro počelo. Ljubazno je pružio devojci ključ, govoreći:

— Učinite ono što vam savetuje, ja ga poznajem još od pre nekoliko godina. Kas je čovek spreman na usluge i njegova reč nešto znači.

Ines je prihvatila ključ i uputila se uz stepenice, a Kesedi prišao šanku.

— Šta kažeš na ovo Bil?

— Nije loše za početak, ali moraću likvidirati Faleta.

* *

Vođa razbojničke bande Falet nije spavao u Mekrejnovoj konjušnici. Pre jednog sata je zajedno sa svojim ljudima napustio grad. Naravno, nije pobegao, to mu nije padalo na pamet. Samo je hteo da ode do Fort Flimora da obavi mali posao, a onda se vrati nazad u El Paso, da bi uživao u svojoj moći.

* *

Deming, južni deo Novog Meksika.

Podne. Glavna ulica bila je kao izumrla. Samo su dva čoveka stajala jedan prema drugom. Jedan od njih je bio visok kao div, širokih ramena i grubog lica. Preko levog oka nosio je prljavi prevez. Zvao se Morgan Kleg. Bilo je, međutim, pitanje da li mu je to pravo ime. Kleg je prevaleo dug put. Došao je iz Denvera u Koloradu, sledeći sve vreme trag jednog čoveka, koji se sada nalazio na svega trideset jardi od njega. Uspeo je da ga stigne tek ovde u Denveru. Drugi, progonjeni, navukao je šešir duboko na čelo. Odelo mu je bilo pokriveno debelim slojem prašine. Lice mu je bilo uzano, a oči ledenoplave. Nosio je elegantno, platneno odelo a na bedrima su mu se ljuljala dva teška niklovana revolvera kalibra 45. Taj čovek se zvao doktor Džon Holidej. Pre nekoliko minuta stigao je u Deming poštanskom kočijom. Morgan Kleg ga je očekivao.

Dok Holidej ga je odmah prepoznao. Prvi put su se sreli u Denveru za kockarskim stolom. Dok Holidej se u poslednjem trenutku nužnom odbranom spasao Klegovog ubitačnog metka.

Tom prilikom Džordžijanac je Morganu izbio oko i sad je ovaj došao da se sveti.

— Odzvonilo ti je Holidej! — vikao je Kleg. — Na mene više sigurno nisi mislio.

— Možda. Nego, govori šta hoćeš, nemam volje da ovde dugo stojim.

— Neće biti ni potrebno, mladiću.

Uskoro ćeš ležati duže nego što bi hteo.

— Šta želiš, Kleg?

— Hoću da te likvidiram, lupežu. Holidej, sleže ramenima.

— Možeš da pokušaš.

— Ko ovde govori o pokušaju? Za manje od jednog minuta nećeš više disati.

Šerif iz Deminga je stajao na pragu svoje kancelarije. Sve je učinio da spreči ovaj dvoboj, ali mu nije uspelo. Sada je činio poslednji pokušaj.

Čuvar zakona Mesi bio je krupan, debeo čovek i delovao prilično nepokretno, ali je do tada ipak uspevao da održava red i mir u svom gradu. Prešao je ulicu i stao iza Klega.

— Čoveče, jeste li poludeli? Već sam vam kazao ko je Holidej i šta vas očekuje ako se upustite u borbu s njim.

— Jeste, govorili ste mi. Muka mi je od tih priča. Gledajte svoja posla. Od vas do sada još niko nije bio u stanju da ovog revolveraša pošalje u zemlju.

— Sad je dosta — zagrme Holidej. — Šerife, vratite se u svoju kancelariju. Za vas nema mesta na glavnoj ulici.

Čuvar zakona gnevno odmahnu rukom.

— Onda se poubijajte međusobno i nagutajte prašine, jer drugo niste ni zaslužili.

Kada su se vrata kancelarije s treskom zatvorila za debelim šerifom, Kleg se nasmeja.

— Sada si ti na redu, amigo!

Dok Holidej, na kojeg se ovo od-

nosilo, stajao je nepomično obešenih ruku. Lice mu je bilo ukočeno kao maska. Ni traga od uzbuđenja. Posmatrao je lice svog protivnika dok na njegove ruke nije uopšte obraćao pažnju.

Čudna taktika!

Sa lica svakog čoveka i iz njegovog pogleda bio je u stanju da vidi predstojeći potez nekoliko sekundi ranije. Ta sekunda je upravo počela!

Iza vrata i iza zastora na prozorima građani Deminga su bez daha posmatrali scenu.

Morgan Kleg, krupan i nezgrapan, uspeo je da izvuče kolt brzinom koja se od njega nikad ne bi mogla očekivati. Ipak ne dovoljno brzo za Holideja. Nije uspeo čak ni da otkoči oružje.

Zaorio se jedan jedini pucanj. Morgan Kleg je odleteo kao odbačen nevidljivom pesnicom. Revolver mu je ispao iz ruke. Zaječao je i uhvatio se rukama za grudi. U njemu je još bilo toliko snage da se trideset sekundi zadrži na nogama, a onda je pao kao posečeno drvo u prašinu.

Ljudi su još uvek bili ukočeni od užasa. Svi su videli da je Morgan prvi potegao, a ipak je Dok Holidej izašao iz ovog dvoboja kao pobednik.

Kleg lagano otvori oči. Još nije znao što se dogodilo. Tek časak kasnije poznao je Holidejevo lice nagnuto nad njim.

— Ti još živiš, momče.

— Da, i ti takođe, amigo.

Iako ga je bol u grudima mučio, Kreg je razvukao lice u osmeh.

— Znači, ovaj put ni veliki Holidej nije imao pun pogodak.

Kockar odmahnu glavom.

— U pravu si momče, ovaj put ne.

Istina je, međutim, bila drugačija. Holideju bi bilo lako da ubije ovog čoveka. Namerno nije ciljao u srce. Zbog čega uostalom da ga ubije?

Uskoro je ulica oživila. Prišao je i debeli šerif.

— Je li mrtav? — upitao je Holideja prostrelivši ga pogledom.

— Ako uskoro dođe lekar, živeće — uzvratio je Džordžijanac.

— Zbog čega se niste međusobno poubijali? — pitao je šerif. — Sada još moramo ovog lupeža da lečimo na teret grada. Uvek ista svinjarija.

Deming je bio mali beznačajan grad u kojem srećom već dve godine nije bilo puškaranja. Građani su smatrali da je Mesi dobar i energičan čuvar zakona. To isto je i sam debeljko mislio o sebi.

— Mister Holidej, nalažem vam da prvom poštanskom kočijom napustite grad. I sami znate da na to imam prava.

— Ne lupajte glavu, šerife, otputovaću dalje.

Rekavši to izvadio je sat iz džepa i podigao poklopac. Bilo je trinaest časova, a sledeća poštanska kočija za jug polazila je kroz dva sata...

*
**

Vičita.

Divlji grad — najopasniji u celom Kansasu. Upravo zbog toga je Vajat Erp bio u ovom gradu. Štitio je zakon gvozdenom rukom oštro, ali pravično. Imao je samo jednog pomoćnika Bena Helija — dvadeset osmogodišnjeg energičnog čoveka. Lice mu je bilo uzano i preplanulo. Kao čuvar zakona izučio je najbolju moguću školu: bio je pomoćnik maršala Erpa već skoro godinu dana.

Kada je glasnik iz El Pasa ušao u kancelariju, zatekao je maršala Erpa za pisaćim stolom.

Lari Džonson nesvesno zastade na pragu, posmatrajući visokog, naočitog čoveka, obiljna preplanula lica i prodornih očiju. Lari je bio veoma mlad, tek je navršio dvadeset. Osećao se ponosnim što mu je ovaj zadatak poveren. Skinuo je šešir i pogledao maršala.

— Tražim mister Erpa.

Maršal podiže glavu.

— Onda nema potrebe da dalje tražite.

— Vi ste maršal?

— Da.

Džonson priđe pisaćem stolu.

— Gradonačelnik iz El Pasa me šalje. Šerif Bredli je ubijen.

Maršalovo lice postade još ozbiljnije.

— Ko ga je ubio?

— Razbojnik po imenu Džon Falet.

— Gde je ubica sada?

— Kada sam krenuo iz El Pasa bio je još tamo. Gradonačelnik misli da će i ostati.

Vajat Erp izvadi cigaru iz džepa.

i poče zamišljeno da je okreće među prstima.

— Dakle, Falet, onaj kradljivac stoke.

— Da, maršale. Gradonačelnik me poslao da vas pitam hoćete li nam pomoći.

— Ja sada ne mogu da napuštam Vičitu, prijatelju. Ovih dana očekujemo tri velika krda goveda i tri velike grupe divljih kauboj.

Na licu mladog glasnika ogledalo se razočaranje.

— Vi, dakle, nećete da nam pomognete?

— Kada mogu da pomognem ja to i činim. Za to sam plaćen — odgovorio je Erp sa gorčinom u glasu.

— U svakom slučaju, moram sâm da se vratim u El Paso.

— Ne, daću vam mog pomoćnika, on će učiniti što može.

Lari Džonson obori glavu.

— Sa razbojnikom Džonom Faletom početnik neće moći da izađe na kraj.

Maršalovo lice postalo je tvrdo.

— Ljudi koje šaljem na opasan zadatak nisu početnici.

U tom trenutku je u kancelariju ušao Ben Heli. Nosio je izbledelo kožno odelo i jednostavan opasač. Ispod pazuha mu je bila „hamilton” puška duge cevi. Dodirnuo je s dva prsta obod šešira:

— Sve je u redu — saopštio je s vrata.

Maršal klimnu glavom i pokaza na Džonsona.

— Dolazi iz El Pasa.

Halej pogleda glasnika bez vidnog interesovanja.

— Kakav zadatak imate za mene maršale?

Na Erpovom licu zaigra jedva primetan osmeh. Voleo je ovog ćutljivog pomoćnika, jer je bio inteligentan i brz. Moglo bi se reći da je bio rođen da nosi zvezdu.

— Odjahaćete s ovim čovekom u El Paso.

— Zbog čega treba da idem tamo?

— Džon Falet je ustrelio mesnog šerifa.

— Zar Falet, razbojnik, kradljivac stoke?

— Pretpostavljam da je on.

— U redu, kada krećemo? — pitao je pomoćnik maršala.

— Potreban mi je drugi konj, pa možemo odmah da krenemo — objasni glasnik.

— Uzmite jednog od naših — ponudio je maršal.

Erpov pomoćnik skide zvezdu s leve strane grudi i položi je na sto.

— Kada treba da se vratim?

— Kada u El Pasu ponovo bude postavljen šerif.

*
* *

U Demingu je odjeknuo hitac u glavnoj ulici. Jedan čovek je ostao da leži u žučkastoj prašini.

Baš u to vreme dva jahača napustila su grad Vičitu.

Džon Falet je jahao sa svojim ljudima nazad u El Paso. Njegova silva kobila bila je okupana u znoju. Prevalili su dug put i bili u najboljem raspoloženju. Ispred saluna „Granica” skočili su s konja:

— Napred, momci, treba onom majmunu da isoraznimo podrum! —

uzviknuo je Džon Falet svojim ljudima.

Momci su se zadovoljno smejali. Jedan od njih poteže kolt i nanišani prozor saluna. Razbijeno okno je zazvečalo.

U tom trenutku zidni časovnik iznad šanka otkucao je jedanput. Bilo je tačno trinaest časova, lokal je bio prazan. Za šankom je stajao jedan jedini čovek — Kas Kesedi!

Međutim, kradljivac stoke Džon Falet ga još nije prepoznao, jer je dolazio spolja sa svetla, a u lokalu je vladao polumrak. Falet energičnim koracima priđe šanku. Bil Oklend ga je gledao žmirkajući. Nije se baš preterano dobro osećao u sopstvenoj koži, iako je sve već napred bilo ugovoreno. Još pre deset minuta jedan čovek im je najavio dolazak razbojnika. Bio je prikriven u žbunju pri izlazu iz grada i motrio na drum.

Džon Falet i Kas Kesedi!

Razbojnik je samo kratko odmerio ubicu iz Kalifornije, a onda udario pesnicom o šank.

— Viski!

Bil Oklend nesvesno uvuče glavu među ramena. Odgovorio je hrabro:

— Kako stoji stvar sa plaćanjem?

Razbojnik se obratio svojim ljudima.

— Šta kažete na to, momci? On traži dolare od nas?

— Ali mi nemamo ni centa, gazda — uzvрати jedan.

— To je tačno, burazeru. Poslovi idu loše, a ovaj gospodin traži od nas dolare. Cenim da to nije lepo od njega. Smem da se kladim da on ima lepu gomilu novaca, tako da bi

nam čak mogao malo i dati. Datle, međutim, još nismo stigli. Hoćemo samo nekoliko boca viskija.

— Možete ih dobiti ako platite — kazao je Okland glasom koji nije više zvučao tako sigurno.

— E sada je dosta! — zaurao je Falet i izvukao kolt. Uperio je cev tačno u krčmarevo čelo. — Daj flaše!

U tom trenutku se umešao Kas Kesedi. Već je bio izvukao oba revolvera iz opasača. Jedan je uperio na Faleta, a drugi na njegove ljude.

— Baci kolt, Džon Falet! — rekao je s neskrivenom pretnjom u glasu.

Razbojnik nije bacio oružje. Okrenuo je glavu i pogledao zločinca iz Kalifornije.

— Šta sad to znači?

Kesedi se nasmeja.

— Ovaj put imaš sa mnom posla, Falet. Ne znam za šalu. Ako samo trepneš, metak ti ne gine.

— Ko si ti? — pitao je, razbijajući glavu gde je ovog čoveka ranije video. Nije mogao da se seti.

— Odmah ćeš saznati ko sam ja, ali pre toga isteraj svoje momke.

— Nisam sit života.

Salunom odjeknu pucanj i metak skide Faletu šešir s glave. Razbojnik proguta pljivačku.

— Nestanite, momci, srešćemo se večeras u Flimoru.

Faletovim ljudima nije bilo pravo, ali su morali da odu.

Sada su ostali sami. Bil Okland i Kras Vejn gradonačelnik. Krčmar ga je s određenom namerom pozvao ovamo, njega i Kasa Kesedija.

Zločinac iz Kalifornije upita još jednog:

— Hoćeš li baciti oružje, Džon Falet, ili ne?

Kradljivac stoke prvi put u životu oseti kako mu čelo rose hladne graške znoja.

— Ko si ti?

— Moje ime je Kas Kesedi. Možda se sećaš Nevade, gradića Palmeto i stola pokrivenog zelenom čojom koju si izbušio mecima.

Najzad se kradljivac stoke setio. Pred njim je stajao varalica Kesedi. Falet vrati oružje u opasač. Nije to učinio zbog toga da bi odustao od borbe, nego zbog pravila Zapada: čovek bez oružja u ruci ne sme se ustreliti.

— Dakle, ti si ona varalica iz Palmeta i nisi uspeo da zaboraviš onu malu šalu koju smo ti priredili?

— Rekao si „varalica“, a znaš i sam da na takvu reč postoji samo jedan odgovor.

— Igrač koji ne izvlači karte iz rukava odgovoriće na to olovom, ali samo u slučaju, ako njegov protivnik drži oružje u ruci.

— Onda poteži kolt, lupežu — naredi Kesedi.

Falet se smešio.

— Znam tu pesmu, amigo. Prvo vrati svoje pucaljke u opasač, pa možemo da nastavimo priču.

Kesedi je bio veoma siguran u sebe, pa je bez oklevanja vratio koltove u futrole.

— Možemo li sada da nastavimo, ti, prokleti ubico šerifa?

Ovo je Kesedi rekao namerno, zbog prisutnog gradonačelnika.

Kradljivac stoke prste u smeh, pa lupi šakom po futrolji, tako da je kolt iz nje izleteo. Oružje je načini-

lo jedan krug u vazduhu a onda se našlo u otvorenoj razbojnikovoj ruci. Međutim, tu je i ostalo. Falet više nije imao snage da koristi revolver. Prsti su mu se ukočili, a ruke kliznule na dole. Samo jedan metak mu se zario u telo, ali je bio smrtonosan.

Zločinac iz Kalifornije je bio brži. Tako je ubica likvidirao ubicu.

Kas Kesed vrati kolt u futrolu trijumfujući.

— Ovak je stigao tamo gde mu je mesto. Daj mi jedan viski, Bil.

Krčmar usluži Kesedija, a onda izađe iza šanka i obrati se gradonačelniku:

— Šta kažete na ovo?

— Ništa.

— Kako ništa? Morali biste da zahvalite ovom čoveku što vam je ponovo doveo red u grad.

— Njegov metod mi se nije dopao.

— Šta sad znače metodi? Tamo leži ubica šerifa. Jedan hrabar čovek je došao u grad da osveti Bredlija. Niko ga nije poznao, a ipak je svoj život stavio na kocku za dobrobit El Pasa.

Krus Vejn pogleda krčmara po dozrivo.

— Vi ga u svakom slučaju poznajete?

— Ja? Kako vam je to palo na pamet?

— Nikad se neko ko je potpuno stran ne preporučuje toliko, bar ne ako izgleda, kao što izgleda ovaj stranac. Do viđenja gospodo!

Građani El Pasa su se podelili u dva tabora. Jedni su bili za Kesedi-

ja, a drugi su čekali Vajata Erpa. Kada je najzad jednog jutra u El Paso stigao glasnik Lari Džonson sa Ben Helijem, ugasla je i poslednja nada.

Članovi gradskog saveta postavili su Bena Helija za šerifa. Kas Kesedi i Bil Okland su kiptali od gneva, ali ništa nisu mogli učiniti.

Novi čuvar zakona je pokušao da uvede red u grad. Prvi njegov zahtev bio je da se lokali zatvaraju u jedanaest sati. To nije samo nerviralo vlasnika saluna, nego i ljude koji su voleli da igraju karte do zore.

Kas Kesedi stajao je za šankom i siktao.

— Vraški posao, koji si hteo da mi nameniš — tvrdio je zločinac iz Kalifornije.

— Ti ćeš i sa Helijem izaći na kraj.

— On nije početnik, a osim toga nosi zvezdu, a ne ja.

* *

Stara poštanska kočija kompanije Vels Fargo kotrljala se pored obale Rio Grande del Norte. Išla je prema jugu ka meksičkoj granici. U toj kočiji sedela su samo dva čoveka. Jedan od njih izgledao je kao francuski plemić. Odelo mu je bilo golubije sive boje i nije nosio oružje. Zvao se Fransoa de Žermen. Bio je doista Francuz, a plemićku titulu je sam sebi nakalemio. Inače, Žermen je bio iz Marselja, gde je rođen kao sin lučkog radnika. Policija ga je gonila zbog krađe, pa je morao da napusti domovinu. Krenuo je u Nju Orleans. Kada je tamo sti-

gao, promenio je plan i počeo kao pacov da se šunja državama.

Čovek, koji je sedeo preko puta njega, bio je Dok Holidej. Odgovarao je kratko i mrzovoljno na pitanja govorljivog Francuza. Džordžijanac je imao nameru da ide u Meksiko. Nadao se da u toj državi niko ne zna njegovo ime. Međutim, kočija je išla samo do El Pasa. Tamo je morao da prenoći, jer je sledeća kočija polazila tek sutradan pre podne.

Fransua de Žermen, se u međuvremenu tri puta predstavio, ali ga Holidej uprkos tome nije oslovio imenom.

— Vi takođe idete u El Paso, mesje? — pitao je de Žermen.

Džordžijanac potvrdno klimnu glavom.

— Čudna podudarnost — zaključio je Francuz. — I ja sam se uputio u taj grad. Pričali su mi da tamo ima odličnih igrača pokera. Pretpostavljam da i vi igrate. Možda bismo mogli večeras malo da se zabavljamo za zelenim stolom. Dakle, igrate li poker?

— Povremeno.

— To sam odmah pomislio. Ja imam oči da vidim kockara.

* *

Kid Oklend, krčmarev brat, bio je momak najgore vrste. Revolveraš, koji je nekoliko godina odsedeo iza rešetaka. Vlasnik saluna i banke u El Pasu više je voleo kada odlazi nego kada dolazi. Stalno je imao nevolje sa bratom. Kad bi se našao u salunu, uvek bi dolazilo do puškaranja.

snika saluna prvi put u životu dojavio. Odakle je došao, to bi sam

Ovog puta se Kid Oklend ponovo šao je u pravi čas.

đavo mogao znati. Po mišljenju vla-

— Prokletstvo, konačno i ja tebe da vidim! — rekao je krčmar izuzetno ljubazno.

Kid razvuče lice.

— Ovde nešto zaudara burazeru.

— Šta ima da zaudara? Zar se ne mogu obradovati što mi je brat došao.

— Možeš, možeš, svakako. No, koliko ja znam, ti ne pripadaš onoj vrsti ljudi koji se raduju bratovljevom dolasku.

Krčmar natoči bratu dupli viski.

— Evo ispij! Šta te dovodi u grad?

Kid ispi i razvuče usta u osmeh.

— Potreban mi je novac.

— Dakle, novac? — uzvрати Bil i nabra čelo. — Poslovi idu loše. Ovaj put ti ne mogu bog zna šta dati. Čekaj, samo trenutak, nešto mi je sinulo. Ako želiš, možeš zaraditi lepu sumu novaca.

Revolveraš Kid Oklend ponovo nabra obrve. Izraz lica mu je bio krajnje podozriv.

— Nemaš valjda ozbiljno nameru da pomogneš svom bratu? Mislim, bez zadnjih namera, jer kad god si mi dosad pomogao imao si za to razloga.

— Ovaj put je drugačije. Neću da se prepirem s tobom i odričem da nisam imao u vidu isopstvene interese kada sam ti nudio poslove.

Krčmar odmahnu rukom.

— Radi šta hoćeš, Kid, ja sa tom stvari i onako nemam ništa. Ovaj

put ja nisam umešan u posao. Ako si ti zainteresovan, povezaću te sa čovekom za kojeg trepa da obaviš posao.

Revolveraš popusti.

— Moram da prihvatim, jer drugog izbora nemam. Potpuno sam bankrotirao. O čemu se radi?

— To neka ti on kaže — uzvratil krčmar. — Idem da ga pozovem.

Kid Okland je gledao za svojim bratom dok je grabio uz stepenice. Lokal je bio prazan. Revolveraš pruži ruku preko šanka i izvuče fioku kase. Nije bilo mnogo dolara u njoj, ali je Kid veštim pokretima brzo sve strpao u svoj džep.

* *

Kas Kesedi je bio odeven i tako ležao u postelji. Bio je izuzetno loše volje kada je krčmar ušao u njegovu sobu.

— Šta hoćeš?

— Moj brat je došao.

— Šta me se to tiče?

— Potreban mu je novac.

— Što mu ne daš?

Bil Okland se nasmeja.

— Nisam valjda lud.

— Po predlozima, koje si mi davao, može se reći da jesi.

— Samo malo strpljenja, sve će se urediti. Moj brat je vraški revolveraš. Za nekoliko dolara izazvaće bilo koga na dvoboj.

— Pa neka izaziva.

— A kako bi bilo na primer da izazove Bena Helija?

Tek tada je zločinac iz Kalifornije živnuo.

— Da li bi on to učinio?

Okland sleže ramenima.

— Ti ga u svakom slučaju ne možeš izazvati na dvoboj, ako želiš da postaneš šerif u ovom gradu.

— To i sam znam. Govori!

— Moramo vešto da izvedemo celu stvar, jer meni taj momak ne veruje. Rekao sam mu da znam za posao u kojem može zaraditi novac, ali ja s njim ništa nemam. Prema tome, ti siđi dole i predloži mu da izazove Helija. Kid te nikad neće pitati za razlog, on to ne čini. Pošto se dvoboj okonča, onda ga ti sredi.

Zločinac iz Kalifornije isturi glavu.

— Koga to da sredim?

— Koga bi, pa mog brata! I onako ne vredi ništa.

Ma kako bio surov i ne prezao ni od čega, Kas Kesedi se zgrnuo.

— Ti me, dakle, nagovaraš da tvog rođenog brata izbacim iz čizama?

— Baš to. Čega tu ima lošeg? On će se tako i tako jednog dana naći pred čovekom koji je brži od njega. Nema razlike da li će to biti neko liko nedelja ranije ili kasnije. Ovakom će nam bar biti od neke koristi. Ionako me staje već gomilu novaca.

— Reci mi, Bil, da nisi možda previše potegao, ili si možda bolestan?

— Nit sam bolestan, niti pijan. Ne oklevaj mnogo, nego dolazi dole. Sešćete za sto i dogovoriti o svemu. Ne moraš se služiti biranim rečima. Daj mu prosto nalog i što se mene tiče, obećaj mu hiljadu dolara. No jedno hoću još da ti saopštim, moraćes ga likvidirati 's leđa, jer je brži od tebe.

Ovaj zaključak nije lan zločinac

nije mogao da podnese, smatrajući ga za ličnu uvredu.

— Možda bi bilo bolje da to prepuštiš meni.

— Samo sam hteo da te upozorim.

* *

Kid Oklend je u međuvremenu ispio pola flaše viskija, pa nije baš bio najsigurniji na nogama. Gledao je prema svom bratu i zločincu iz Kalifornije i počeo grohotom da se smeje.

— Ko li je ovaj cirkuski klov?

Bila je to žestoka uvreda, pa je Kesedi hteo da se maši za oružje. Krčmar ga zadrža.

— Nemojte mu to uzeti za zlo, senjor. Ponekad mu je jezik brži od pameti. Onda se obratio bratu:

— Evo čoveka koji hoće da te izvuče iz nevolje, Kid.

— A, tako! Ne zamerite, mister, moj brat je u pravu. Veoma sam loše odgojen, možda, ću se jednog dana popraviti.

— To bi baš bilo dobro po vas. Hoćete li da sednete na trenutak.

Kid Oklend je pristao.

— Nije loša ideja, ukoliko Bil hoće da nam donese flašu viskija?

Bil je već hitao sa čašom i dve-
ma flašama.

— Služite se, gospodo, to ide na račun kuće!

Pregovaranje o ubistvu odmah je počelo. Dva lupeža su se brzo sporazumela. Kid Oklend je zadovoljno trljao ruke.

— Dakle, Vajat Erp je poslao to policijsko pseto? Da mi dolari nisu potrebni, tu bi vam ljubaznost besplatno učinio.

— Zbog čega?

— Zato što sa tim momkom imam neke stare nesredene račune. U Dodž Sitiju me je strpao jednom iza rešetaka na tri godine. To mu nikad neću zaboraviti. Gde je šerif?

Zločinac iz Kalifornije ustade.

— Zar odmah hoćete da počnete?

— Šta tu ima da se čeka, kad su mi dolari potrebni?

— O! rajt, kako hoćete, u ovo vreme je obično u kancelariji.

* *

Šerif je zaključao vrata kancelarije i uputio se u salun na ručak. Kada je hteo da pređe na drugu stranu, ugledao je na sredini ulice čoveka.

Bio je to Kid Oklend.

— Jeste li vi Ben Heli? — doviknuo je.

— Jesam, šta hoćete?

— Hteo sam da vam izručim pozdrav od jednog čoveka kojeg ste smestili na mesno groblje u Vin Gejtu — slaga razbojnik drsko.

Šerifu je sve bilo jasno. Nikada u životu nije kročio u grad Vin Gejt u Novom Meksiku. Dakle, pred njim je stajao revolveraš, koji je hteo da ga likvidira. Čak je i naslutio ko šalje revolveraša da ga izazove. Sumnjao je na Kasu Kesediju i Bila Oklanda.

Šerif je međutim prihvatio razgovor.

— Još nikad nisam bio u Ven Gejtu.

— Tako uvek biva. Prvo napune čoveka olovom, a onda se toga više ne sećaju.

— Ja doista ne znam šta vi sme-

rate mister, ali vam mogu dati dobar savet: nestanite iz El Pasa i to što pre.

— To bi vam odgovaralo zar ne? To mora da odgovara ubici, koji se krije iza zvezde zakona.

Ova optužba je bila izgovorena zbog građana, koji su se u međuvremenu okupili na ulici. Mnogi su progutali udicu. Ben Heli oseti kako iz većine okupljenih građana izbija odbojnost i hladnoća. Naljutio je da mu niko neće priskočiti u pomoć, da je sam.

— Pitam vas poslednji put šta hoćete, čoveče?

— Bez žurbe, šerife, odmah će te saznati. — Zatim je potegao kolt i doviknuo: — Poteži Heli!

Šerif je izvukao oružje u padu. Munjevito se bacio na tle. Kid je pucao dva puta. Pao je i izdahnuo.

Svet zbog toga nije postao siromašniji. Naprotiv, na Divljem zapadu je sada postojao jedan ubica manje.

Time, jasno, dva čoveka u salunu nisu bila zadovoljna. Kesedi je u nastupu gneva hteo da izleti na ulicu, ali ga krčmar zadrža.

— Stoj, ne tako! Momak je izgleda završio dobru školu kod Vajata Erpa. Treba prvo da se dogovori-mo.

— Ne, Bil, sada ja moram da ga likvidiram. Došao je trenutak.

Okland je već skovao plan.

— Možeš ga izazvati, tvrdeći da je Kid bio tvoj prijatelj. Međutim, pre toga ću nekolicinu svojih ljudi smestiti na krov kuće.

*
*
*

Pucnji su izmamili veliki broj građana na ulicu. Obrazovali su širok krug oko ubijenog i upućivali pre-korne poglede šerifu.

Kas Vejn, gradonačelnik, priđe čuvaru zakona.

— Prokletstvo, šta se sad opet dešava? Ko je ustrelio ovog čoveka šerife?

Odgovorio je jedan od posmatrača pokazujući na Helija:

— On ga je ubio.

— Kako to misliš: ubio?

— Gradonačelniče, on je mene napao — objašnjavao je čuvar zakona.

— Prokletstvo, ja tog momka poznajem! — uzviknuo je gradonačelnik. — Ako se ne varam to je brat Bila Oklanda.

Kroz gomilu ljudi probijao se vlasnik saluna.

— Ovo je moj brat, a tamo stoji njegov ubica — pritom je pokazao na šerifa.

Kas Kesedi odgurnu energično nekolicinu građana i kleče kraj ubijenog.

— Ko je to učinio? — rekao je tobož ucveljenim glasom. — Ko je to učinio?

Šerif je prozreo ovu igru.

— Ako nemate ništa protiv, mister, ja sam to učinio, braneći sopstvenu kožu. Konačno, stajali ste ispred lokala i sve videli.

Zločinac iz Kalifornije se lagano uspravi. Ruke su mu visile niz telo.

— Vi, dakle, imate ovog mladića na savesti?

— To se može i tako nazvati.

Tamne oči Kasa Kesedija počele su da sevaju.

— I vi se usuđujete da to tako hladno kažete, vi, slugo dželata. Ovaj čovek je bio moj najbolji prijatelj, vi ste ga ubili i to ćete iskijati. Sada! Ovde! Na ovom mestu.

Dvoboj se više nije mogao sprečiti. Okupljeni ljudi počeli su da se povlače.

Kras Vejn je pokušao još jednom.

— Sve ovo mora prvo da se razjasni.

— S puta, starče! — naredi Kesedi. — Ono što ovde ima da se razjašnjava, sam ću učiniti.

Ben Heli procedi kroz zube:

— Prokleti grad.

— Da se sporazumemo, momče, gde treba da ti izbušim rupu, u telu, ili na glavi?

Šerif nije odgovorio. Osluškiavao je šta mu se dešava iza leđa. Čulo se klopavanje i kotrljanje.

— Hajde, potežite! — doviknuo je Kesedi šerifu.

— Sačekajte da kočija prođe.

— Vraga ću čekati! Hoćete da se izvlačite.

— Dajem vam svoju reč imaćete dvoboj koji želite kad prođe kočija.

Poštanska kočija je stigla. Vozač je zaustavio konje i odmah shvatio šta se ovde zbiva. Kola su stajala pored šerifa.

— Vozite dalje, čoveče! — doviknu Ben Heli vozaču, ne ispuštajući pri tom Kesedija iz vida. Ovaj je krišom pogledao prema krovu saluna i video dve pušćane cevi. Još nečijim očima plaćene ubice iz zasede nisu promakle. Ledenoplavim očima

Doka Holideja. Otvorio je vrata kočije ali nije izašao. Znao je tačno šta se ovde zbiva. Video je kako se cevi pušćaka polako dižu.

Dok Holidej se umešao. Reagovao je nesvesno. Iznemada su mu se kolтови stvorili u rukama.

Kas Kesedi se ukočio. Šerif se takođe okrenuo i pogledao prema vratima kočije. Lažni francuski plemać je uplašeno kriknuo.

Prekasno!

Džordžijanac je opet sprečio ulazno iz zasede. Sa krova su se čula dva prodorna krika. Šerif je iskoristio ovu okolnost i metkom izbio Kesediju revolver iz ruke. Onda mu je pritrčao i odgurnuo čizmom oružje daleko od njega.

— Ko su bila ona dva čoveka na krovu saluna?

Zločinac iz Kalifornije se brzo snašao. Bio je okoreo razbojnik, kojeg je teško izbaciti iz ravnoteže.

— Otkud ja to znam?

Dok Holidej je izašao iz kočije i vratio oružje u futrole.

Kesedi ga prostreli pogledom.

— Možda on to zna. Konačno, ovaj stranac je na njih pucao. Ljudi na krovu ne mogu da vam objasne, jer su mrtvi.

Džordžijanac se ledeno nasmeja.

— Nemate sreće, prijatelju, niste mrtvi i mogu još mnogo da govore.

— Šta vi ovde tražite u gradu? — siktao je Kesedi. — Ko vas je zvao i naložio da se mešate u naše stvari?

— Vi svakako niste.

Ben Heli priđe Holideju.

— Ko ste vi?

— Zar je to tako važno?

— Za mene jeste, jer sam šerif. Osim toga, pucali ste na dvojicu ljudi.

— Bolje bi bilo, šerife, da pitate od onog momka tamo šta od vas hoće.

Pritom je pokazao na Kesedija.

— Ja sam vas pitao ko ste? — ponovio je čuvar zakona pitanje. — Očekujem odgovor od vas.

— Neću vam ga uskratiti, mister. Zovem se Holidej.

U glavnoj ulici El Pasa zavlada-la je tišina. Svi ljudi su ovo ime ču-li, iako nisu znali ni gde ni kada. Samo za jednog je to ime značilo nešto određeno.

Kas Kesedi je čuo ime i video dva niklovana revolvera. Video ih i znao kako se izvanredno njima ovaj stranac služi. Na celom zapadu je postojao samo jedan čovek koji je tako rukovao koltovima. Kralj strelaca Dok Holidej!

— Zar vi ne znate, šerife, ko je ovaj čovek?

Ben Hali sleže ramenima.

— Zove se Holidej, bar tako je rekao.

Ubica prсну u smeh.

— Da, zove se Holidej. U Sjedinjenim Državama ima mnogo ljudi koji nose to ime. Međutim, Dok Holidej je jedan.

— Dok Holidej. Prokletstvo, to ime sam već čuo.

— Grom i pakao. Smatrate sebe šerifom, a nikad niste čuli ime ovog revolveraša.

— Bolje bi bilo da se pobrinete za dvojicu vaših momaka na krovu saluna.

— Ko kaže da su to moji momci? — procedi ubica.

Šerisu je odjednom pala koprena s očiju. Sada je znao ko je Dok Holidej. Vajat Erp mu je o njemu nekoliko puta govorio.

— Prokletstvo, samo ste mi vi nedostajali u El Pasu — promrsi Ben Heli, zaboravljajući da mu je baš ovaj čovek pre nekoliko minuta spasio život.

— Hoću u El Pasu da ručam i ovde prenoćim i u tome me niko neće sprečiti.

— Vi možete ovde da spavate i da jedete, ja vam to ne mogu zabraniti. No, jedno vam velim, svaki građanin ovog grada biće srećan kada budete napustili El Paso.

Holidej se okrete bez reči. Šta je, uostalom, mogao i da kaže. Uputio se prema salunu, a lažni plemić za njim. Seo je bez pitanja za Holidejev sto.

— Mon Dje, kakva žestoka gužva. Vi vraški vešto rukujete svojim koltovima. No, nije ni čudo, kada ste čuveni Dok Holidej.

— Holidej jesam, ali čuveni? Možda biste sada hteli da me ostavite na miru?

Džordžijanac se obratio na pogrešnu adresu. Žermen je bio kockar, istina loš, ali je ovu svoju manu pokrivao markiranim kartama.

Sada je prekoputa njega sedeo najbolji kockar kojeg je zapad znao. Ova prilika je jedinstvena i nije hteo da je propusti.

— Možda ste me rđavo shvatili, mesje, nisam vas hteo uvrediti. Naprotiv, ja vam se divim.

Džordžijanac pozva krčmara.

— Donesite mi nešto za jelo i flašu brendija.

— I meni donesite isto.

Brendi je bio loš, a jelo presoljeno. Francuz je hteo da negoduje, ali mu Holidej dade znak da ostane miran.

— Pustite, tog momka ćemo na drugi način omekšati.

••

Neko je otišao po dvojicu strelaca s krova. Obojica su bili ranjeni, ali ne opasno. Svi su ih poznavali u gradu. Bila su to dva besposličara, spremna da za nekoliko dolara i samog đavola pronađu. Bili su pri svesti, pa je Heli naredio da ih dovedu u kancelariju.

— Ko li se iza toga krije? upitao je čuvar zakona zamišljeno.

— Još pitate — uzvratu mu gradonačelnik. — Istina, niste dugo ovde ali biste već morali da prozrete šta se ovde kuva.

— Vi sumnjate na Oklenda.

— Taj lupež i niko drugi.

— Kad bih znao šta smeru.

— Ja ću vam reći! Hoće ovaj prokleti grad da ima u svojim rukama i iscedi ga kao limun.

— Morao bi da griže u granit u tom slučaju.

— Taj pas ima odlične zube.

Ben Heli je postavio ranjenicima pitanje:

— Ko vas je poslao na krov?

Nije dobio odgovor.

Kada su dvojica najuglednijih građana saznala od šerifa da nije dobio odgovor od strelaca iz zasede, obasuli su ga prekorima. Ben Heli je kipteo od gneva.

— Nešto ću vam reći, svima vama. Da me Vajat Erp nije poslao u ovaj prokleti grad, bacio bi vam vašu zvezdu pred noge.

Mladi čuvar zakona je do te mere poštovao Vajata Erpa, da je bio spreman da ostavi kosti u El Pasu, pre nego da razočara maršala.

••

Džoe Vogam je čuo razgovor dvojice ljudi na ulici. Građani El Pasa su ga smatrali ološem. Bio je odeven kao poslednji odrpanac.

Vogam je za sebe govorio da je ratni invalid, a, u stvari, izgubio je oko u Secesionističkom ratu špijunirajući za obe protivničke strane. Životario je bedno sve dok Bil Oklend nije došao u grad i počeo da ga pomaže, dobijajući za uzvrat razna obaveštenja i sitne prljave usluge.

Kada je ušao u salun, krčmar ga upita:

— Šta se dogodilo?

— Cenim da će šerif uskoro otići po sopstvenoj volji.

— Kako to? — zainteresovano upita Kesedi.

— Dva naša najveća bogataša su mu žestoko prebacivala i hoće da se žale Vajatu Erpu.

— Taj Erp nema šta da traži u El Pasu. Moramo da nađemo drugo rešenje.

Onda je dao Vogamu znak.

— Idi i stani iza šanka treba da razgovaram sa Kasom.

Oklend i Kesedi se povukoše u sporednu prostoriju.

••

Prigušena svetlost dopirala je kroz prozorčić u separe saluna. Seli su za zeleni sto. Zločinac iz Kalifornije podboči bradu rukama.

— Ko nam je tog prokletog psa poslao na vrat?

— Kog psa?

— Pa, Doka Holideja!

— Otkud ti takva ideja, Kas?

— Pa ne veruješ valjda da je puška slučajnost što se taj revolveraš pojavio u El Pasu?

— Čoveče, ko je mogao da ga pozove?

— To bi ti morao bolje znati. Ja ovde ljude ne poznajem.

— Prokletstvo, možda si u pravu. Možda su pozvali Holideja da nas sredi. Ona dva bogataša Santor i Glen su spremni na sve.

Kas Kesedi ustade od stola i priđe malom prozoru.

— Taj tip za nas predstavlja veliku opasnost, Bil. Možda je opasniji od samog šerifa.

— Tako je, Kas, to si pre četvrt sata osetio na sopstvenoj koži.

Ubica iz Kalifornije se naglo okrete od prozora. Oči su mu opasno sevale.

— Jedno hoću da ti kažem, Bil, i to što pre tim bolje. Ona nekadašnja vremena su nepovratno došla. Više nisam čovek kojeg možeš potezati kako ti je volja. Možda si verovao da nisam primetio kako si me stalno varao. Ovaj put ti to neće poći za rukom.

Krčmar je gledao u zeleni sto. U sebi je možda zažalio što je prihvatio Kesedija za svog partnera. No, bio mu je potreban i to veoma. Ko bi izuzev Kasa izašao sa šerifom na

kraj, a sada i sa Holidejem? Kad njih bude likvidirao, smisliće već kako da se oslobodi tog neprijatnog partnera.

— Ne verujem da igraju zajedno, mislim Holidej i Heli.

— Ni ja ne mislim. Osim toga, ne poznajem ni jedno policijsko pseto, koje se sprijateljilo sa čovekom kakav je Holidej.

— Imaš pravo. Znači, njih dvojica se ne trpe, iako je Holidej spasao šerifu život.

Zaključak ubice iz Kalifornije bio je jednostavan.

— Prema tome, možemo ih likvidirati svakog ponaosob — govorio je mirno i hladno, kao da se govori o trgovini govedima, a ne o odgovoru za ubistvo.

— Da, Kas, samo je pitanje ko da preuzme Holideja?

— Ben Helija ja preuzimam, a što se Holideja tiče, moramo pronaći neku budalu.

— Kako bi bilo da ga skinemo s leđa? Najзад, tamo nema oči.

— Baš si budala, Oklend. Treba li svoju šerifsku karijeru da počnem ubistvom?

— Moramo nešto smisliti, nema nam druge.

— Moram da smislim prvo nešto za Holideja. Nego, Bil, ko je onaj drugi momak za njegovim stolom?

— Nisam ga do sada video u gradu.

— Jesu li zajedno?

— Ne izgleda mi tako, Kas.

— Onaj nalickani majmun se stalno nameće Holideju. Revolveraš čak ne prihvata razgovor. Mislim da jedva čeka da ga se oslobodi.

— Neka bude kako bude bilo, moramo pokušati nešto.

— Da, dragi moj, ali šta?

— Vrlo jednostavno, igraćemo poker s njim.

— Jesi li poludeo?

— Nikad nisam bio normalniji.

Kada su dva zaverenika napustila pomoćnu prostoriju, Holidej i lažni plemić su igrali poker u male sume. Žermen je bio sve hrabriji i hrabriji i povećavao uloge, a Džordžijanac je čak namerno gubio.

— Neću da vas oštetim, mesje, ali ako hoćete, pružam vam priliku za revanš?

U tom trenutku Kas Kesedi priđe stolu i stao iza Holidejevih leđa.

Ovaj se nije okrenuo. Čuo je njegove korake i karakteristično zveckanje ogromnih mamuza.

— Imate li protiv da igram s vama, gospodo? — upitao je Kesedi uzdržano.

Pošto nije dobio odgovor, obratio se direktno Holideju.

— Dok, nećete valjda da mi uzmete za zlo ono što se dogodilo u glavnoj ulici. Moj prijatelj je ustreljen, pa sam bio uzbuđen.

Holidej se nije dao obmanuti.

— Ako hoćete da igrate poker, sedite — prihvati Holidej.

Ispostavilo se da je zločinac iz Kalifornije dobar igrač pokera. Ipak stalno je gubio. Posle dva deljenja Francuz napusti igru, jer su ulози bili previsoki.

Zamet igram, razbojnik je potpuno zaboravio zbog čega je uopšte seo za sto. Imao je, naime, nameru da ispita Holideja šta su mu planovi.

Za kockarskim stolom je vladala

napregnuta atmosfera. Francuz Žermen ustade u trenutku kada je Kesedi bacio karte na sto i oprezno se povukao prema šanku. Drugih gostiju nije bilo u salunu.

Zločinac iz Kalifornije je gnevno ustao od stola.

— Ovde nešto nije u redu — siktao je gnevno.

— U pravu ste — saglasi se Holidej.

— Ovde za ovim stolom se vara — nastavio je Kesedi.

— I ovog puta ste u pravu.

Kesedi se isprsi i okrete glavu prema šanku.

— Svi ste vi čuli da je Holidej priznao da je varao na kartama.

Džordžijančev glas imao je oštar metalni prizvuk:

— O tome nisam izustio ni reč.

— Kako to mislite: ni reč? Upravo ste priznali da ste varali na kartama.

Džordžijanac odmahnu glavom.

— U zabludi ste, ja sam malo pre zaključio da se za ovim stolom varalo na kartama, ali nisam ni jednom reči pomenuo da sam ja varao.

Zločincu iz Kalifornije samo što oči nisu ispale iz duplji.

— Ko je onda to činio?

— Vi, koliko sam mogao da primetim.

Razbojnik jeknu gnevno i poteže kolt.

Kas Kesedi je bio brz, ali ne dovoljno. Dok Holidej je već držao razbojniku kolt ispod nosa.

— Polako, mladiću, nismo se tako dogovorili. Za vaše veštine moraćete potražiti drugog partnera.

Hladnokrvni Kesedi je bio toliko zbunjen, da se uopšte nije protivio kada mu je Džordžijanac izvukao oružje iz ruke.

— Da li ste doista verovali da ćete me namamiti na vaše jeftine trikove...

Nije dovršio rečenicu, jer su ga neki neočekivani događaji u tome sprečili. Holidej ga je naglo povukao na pod i srušio sto koji je sada obojici služio kao zaklon.

U istom trenutku zagrme pucanj. Sitno olovo iz sačmarice udaralo je u sto.

Odmah zatim čuo se drugi pucanj praćen krikom koji je dolazio iz pravca šanka. Posle toga je nastao tajac. Dok Holidej ustade. U ruci je držao kolt koji se još uvek pušio. Kraj njega je stajao Kas Kesedi izobličena lica. Nije mogao da shvati šta se to zbiva.

Na podu kraj šanka ležao je Francuz, drhteći celim telom od straha. Krčmar je nestao još pre nego što su pucnji odjeknuli.

Ubica iz Kalifornije je, ne shvatajući, piljio prema šanku pitajući:

— Šta se dogodilo?

Dok Holidej vrati svoje oružje u futrolu.

— Vi imate vraški preke prijatelje, Kesedi.

— Kako to mislite ja?

— Pa onaj momak iza šanka je hteo da nas napuni olovom.

Zločinac pođe ukočenim koracima napred i naže se preko šanka.

— Ova nakaza je pucala. Prepoznao je Džoa Vogama. Ležao je mrtav iza šanka, još uvek grčevito držeći sačmaricu.

Kas Kesedi je grozničavo razmišljao šta ovo treba sve da znači. Možda je Okland hteo njega da likvidira. Taj lupež je bio spreman na sve.

I Francuz se uspravio. Noge su mu bile nesigurne, pa se držao za ivicu šanka. Dokopao je flašu viskija i ispi ogotovo polovinu. Sada se osećao znatno bolje.

Ubica iz Kalifornije se okrete prema Holideju, koji je upravo ispravio sto i seo za njega.

— Šta je s mojim koltom, Dok?

Holidej izvuče oružje iz pojasa i dobači ga Kesediju.

— Ovu rundu ste vi dobili — prosićta ubica — no, to nije poslednja runda.

*
*
*

— Nemojte vikati — opomenuo je šerif Bila Oklenda — nego pređite na stvar.

— Šta ćete više od toga što vam velim da čovek u sopstvenoj kući nije više siguran u svoj život.

— Govorite, šta se dogodilo?

— Ne znam ni sam tačno. Onaj zaslepljeni revolveraš se šepuri po mom salunu i rasteruje mi goste.

— Ko je pucao, govorite već jednom?

Čuvar zakona je izgubio svaiko strpljenje.

— Ko drugi, do taj prokleti Holidej. Možda su se ostali branili. Toplo se nadam da su ga dokrajčili. Doista, vlasnik saluna je bio uveren da je Holidej sada izbušen kao sito. Znao je opasno dejstvo svoje sačmarice.

Ben Heli uze opasač sa eksera i

pričvrsti ga. Teškim koracima uputio se zamišljen preko ulice.

Da nije možda Vajat Erp imao previše poverenja u njega. Očigledno nije dorastao zadatku da uvede red u gradu bez zakona. Nameravao je da tog istog dana pošalje maršalu pismo.

Bil Oklend je išao u stopu za šerifom, a i još nekolicina građana koje su pucnji privukli. Samo što je stupio u lokal, sreo je pogled olovno sivih očiju punih gneva.

Bile su to oči Kasa Kesedija.

Kad ga je krčmar ugledao, široko se osmehnuo, onda okrenuo glavu u pravcu mesta gde je po njegovom uverenju trebao da leži prorešetani Holidej.

— Šta se dogodilo? — upitao je Oklend svog partnera.

— Valjda vidiš, lupežu — odbrusi mu ubica iz Kalifornije.

— Ništa ne shvatam, Kas. Džo je trebalo da ga izbaci iz čizama.

— I mene zajedno sa njim. Tvoj Džoe je likvidiran, Bil Oklend, a ako se ne varam i tebe će u blizoj budućnosti snaći to isto.

Sada krčmar više ništa nije mogao da shvati.

Šerif je prišao Holidejevom stolu.

— Šta ste to opet izveli, Holidej?

Džordžijanac lagano podiže glavu i odmeri Helija umornim pogledom.

— Možda biste mogli da pitate svog prijatelja — uzvratio je pokazujući na Kesedija. Ovaj se zljurado smeškao.

— Šta se ovde dogodilo mogu da vam ispričam do u pojedinosti.

— Holidej me pre svega olakšao za sav novac koji sam imao. Kako igrač to uspeva ne moram vam bliže objašnjavati. Posle toga je bio još dovoljno bestidan da me nazove varalicom. Izbio je nespornost i svađa i on je izvukao kolt preteći mi. Na to je priskočio kelner da mi pomogne, ali je tek u samrtnom grču uspeo da povuče obarač.

Kakva besramna laž!?

— Šta imate na to da kažete, Holidej? — pitao je šerif oštro.

— Na to baš ništa, Heli.

— Valjda vam je jasno, Dok Holidej, da vas moram uhapsiti.

Džordžijanac odmahnu glavom.

— To mi uopšte nije jasno.

— Onda ću to sprovesti silom.

— Da li je vama, šerife, možda jasno da su tako nešto slično i drugi pokušavali.

— Ako do sada nikome nije pošlo za rukom da vas odvede na vešala, meni će uspeti, budite uvereni.

— Da ne preterujete ipak, šerife?

— Nimalo. Konačno, ne možete se boriti protiv celog jednog grada. Ja nisam sam.

Da je ovaj mladi čovek slutio koliko je sam, sada bi ćutke napustio salun. Gradonačelnik, Horast Glin i kovač nisu hteli da stanu uz njega i da ga podrže, iako su od njega zahtevali pre nekoliko sati da protera Holideja iz grada. Sedeli su u salunu nekoliko stolova dalje, ne pomišljajući da se umešaju. Tu je bio šerif, a sada je još imao i dokaz protiv kockara. Prema tome, trebalo je sam da ovog čoveka sredi.

Čuvar zakona je posmatrao jednog po jednog i uvideo da je sam.

— Tako dakle stoje stvari.

U tom trenutku Džordžijancu je bilo iskreno žao mladog Helijsa.

Kakav bedan grad, kakvi kukavi građani!

— Sad ću izvući kolt i narediti vam da me sledite.

— To na vašem mestu ne bih činio — javi se iznenada unjkavim glasom lažni plemić. Pošao je prema Holideju i stao iza njega.

— Šta vi uopšte hoćete? — brecnu se šerif.

Francuz bojažljivo pogleda ubicu iz Kalifornije, a onda uzvratila šapatom.

Francuz je ispričao šta se odigralo u lokalu. Kesedi je naravno hteo da ga prekine, ali ga je šerif sprečio.

Kada je Žermen završio priču, šerif se obratio Džordžijancu:

— Da li je tačno to što je ovaj čovek ispričao?

— Tačno je.

— A zašto mi to niste malo pre rekli?

— Sigurno bih vam rekao, ali vi imate veoma čudan način na koji postavljate pitanja.

Dok Holidej više nije obraćao pažnju na ostale, nego je prišao šanku i naručio piće. Kraj šapka je stajao i Džin Urban, ubica rančera Kejna.

— Sklanjaj ovog momka odavde — naredio je Oklend svom rođaku pokazujući na ubijenog Vogana.

* *

Nad El Paso se spustila noć. Ljudi su legli u postelje da se odmore, ali su mnogi piljili u tavanicu

otvorenih očiju, obuzeti strahom zbog neizvesne sturašnjice.

Lokali su se upravo zatvorili, samo je kroz prozor sporedne sobe saluna „Granica” dopirala oskudna svetlost.

Tu su sedela tri čoveka: vlasnik saluna, Kas Kesedi i Džin Urban. Čutke su pili i pušili.

Kesedi je bio najgore volje, jer je poslednjih dana pretrpeo veliku štetu: izgubio je sav novac i što je za njega bilo još gore — svoj „ugled”.

Dolari se uvek mogu zaraditi, ali čovek koji biva dva puta uzastopce poražen, na Zapadu gubi ugled pravog revolveraša. To ga je silno mučilo. Uprkos tome, nije želeo da napušta El Paso, jer je doneo ludačku odluku da postane gospodar ovog grada. Osim toga, postojalo je još nešto što ga je ovde držalo: Ines Kejn, rančerova kći. Nije zaboravio lepu devojkicu, ni njen ranč. U međuvremenu je saznao da to nije ogroman posed, ali da sasvim lepo može ishraniti svog gospodara. Kas Kesedi je odlučio da postane gospodar ranča.

Bio Oklend je imao druge brige. Briga broj jedan bio je Dok Holidej, a odmah iza njega šerif Ben Heli.

Oklend poslednjih dana, nije izgubio ni jedan dolar. Nije računao na svog brata i ljude kojima je davao novac. To su bile sitne ribe, spremne da za nekoliko dolara učine sve. Međutim, njegovi pakleni planovi mogli su tek onda da budu sprovedeni u delo kada bi Holidej napustio grad ili završio na mesnom groblju. To isto važilo je i za šerifa.

— Grom i pakao, sve je pošlo naopako. Ostali smo samo nas trojica.

— Zamalo si uspeo da učiniš pogrešan potez i da ostanu samo dvojica.

— Prokletstvo, Kas, sve sam ti objasnio. Hteo sam da pomognem našoj stvari. Šta mogu kad je ona budala prerano otkočila pušku.

— Ja mislim da bi bilo najbolje da izidem iz igre, Bil — predloži zločinac iz Kalifornije, iako mu to nije bilo ni na kraj pameti. — Do sad sam izgubio sav svoj novac.

— Ja te nisam savetovao da se daš za kockarski sto.

Kesedi ga prostreli pogledom.

— Ne, to nisi, jer si kukavica. Ti si taj koji se povukao kad je postalo vruće. Da si nešto ostao u lokalu, likvidirali bismo momka.

— Ove bedne rasprave ničemu ne koriste — uveravao je krčmar. Ja ću ti nadoknaditi gubitak.

Upravo to je Kesedi hteo da postigne.

— Ako je tako, možemo dalje da razgovaramo.

— Šta mislite o tome da se nekoliko dana pritajimo, pre nego što nastavimo akciju. Možda će se za to vreme neka mogućnost neočekivano pojaviti.

Kesedi se složio.

— Slušajte, kako sam to smislio. Ti si, Kesedi, imao nameru da Helija izazoveš na dvoboj otvoreno i po svim propisima, a to je teško izvesti bez određenog povoda. Neka taj povod bude Džim Urban. Smislićemo nešto zgodno u vezi sa njim, a dotle neka miruje.

— Sve je u redu, gazda.

— Samo polako, momče, ne razmeći se i pazi šta činiš. Ona stvar sa Tarosom Kejnom nije zaboravljena.

Ubica iz Kalifornije načuli uši.

— Zar ga je ovaj tip ubio?

— Da, on je — uzvрати krčmar i dade Urbanu znak. — Sada možeš da se izgubiš, Džin. Tek kad nešto značajno saznaš dođi.

Kesedi se zadovoljno smeškao u sebi. Njegov partner nije smeo da mu otkrije ovu tajnu. Sad ga ima u rukama, što će umeti da iskoristi, već će smisliti kako. Pošto je Urban izašao, Bil Oklend se zavalio u stolicu.

— Moramo sve učiniti da preuzmemo komandu u svoje ruke, Kas. Govorili smo o Kejnu, no ja sad mislim na Ines Kej. Kada si se pojavio, raspitivao si se za nju. U međuvremenu sam o svemu razmišljao. Možda ne bi bilo loše da posedujemo jedan ranč u ovoj pokrajini na legalan način.

— Kako si to zamislio, Bil?

— To nije teško odgonetati. Devojka je posle smrti svog oca prilično uzbuđena i spremna da prihvati svaku utehu. Posmatrajući te, cenim da si ti baš najprilkladnija ličnost da je teši.

— Nemoj tako naokolo. Ti, dakle, misliš da je ja oženim?

— Divim se tvojoj oštroumnosti, Kas. Baš to sam mislio.

— Ali ja je jedva poznajem.

— Ti si Ines upoznao u pravom trenutku, što je povoljno. Ona nikada neće zaboraviti da si joj pomogao da svog oca donese u grad.

— Možda si u pravu, ali ti još od ranije znaš da nisam mnogo mario za žene.

Krčmar nestrpljivo odmahnu rukom.

— Ovde se ne radi o ženi nego o posedu, o ranču, a to je nešto sasvim drugo. Znaš šta bi za tebe značilo, odnosno za nas obojicu, kada bi ti u ovoj pokrajini postao rančer. Odmah bi ujedno bio i ugledni građanin.

— Još uvek smatraš da bi trebalo da postanem šerif u El Pasu?

— Da, svakako bi trebalo. Tako ćemo početi.

— U redu, pokušaću. Međutim, dok to ne ostvarim, neću steći naklonost prema časnom životu. Bojim se da će mi to biti dosadno.

— Šta to trabuniaš, čoveče? — uzvрати Oklend. — Zar si verovao da ću do kraja svog života boraviti u ovom bednom gradu. Kad budem sakupio dovoljno dolara sve ću rasprodati i nestati.

Posle ovog razgovora svako se uputio u svoju sobu. Napolju u dvorištu se jedna senka odvojila od prozora pomoćne sobe i nečujno šmugnula u drugu ulicu. Čovek je prešao na suprotnu stranu i zamakao u jednu mračnu zgradu.

*
* *

U salunu Rio je sve utonulo u mrak. U prizemlju su se vrata tiho otvorila, a onda stepenice počele da škrine. Taj šum je probudio Holideja. Uostalom, spavao je veoma loše, jer su noći ovde bile sparne. Žurni koraci približavali su se Holideje-

vim vratima, a onda se čulo kućanje.

— Ko je to?

Uzbudjen glas bez daha je odgovorio:

— To sam ja, Žermen.

— Kuda se vi to noću šunjate?

— Sve ću vam objasniti, ali prvo zatvorite vrata.

— Zbog čega ste tako uzbuđeni? Zar vam je neko za petama.

Žermen se sruči u stolicu kraj prozora. Bio je na kraju nerava.

— Možda, ne znam.

— Odakle uopšte dolazite? Verovatno ne iz svoje sobe.

— Ne, dolazim preko iz dvorišta saluna „Granica”.

Holidej nije mogao da veruje svojim ušima.

— Gde kažete da ste bili?

— Preko, u lavljoj špilji.

— Šta ste, kog đavola, tamo tražili?

— Nisam mogao da zaspim od straha.

— Koga se toliko bojite?

— Mesje, zar doista verujete da će onaj momak ikada zaboraviti da sam svedočio protiv njega. Dakle, ušunjao sam se u dvorište i tamo primetio osvetljen prozor. Prisluskivao sam šta ona trojica pričaju, jer sam želeo da saznam šta smeraju protiv nas.

— Jeste li šta saznali?

— Mnogo što šta, ali nas nisu pominjali.

— Možda su pre toga razgovarali o nama, a vi stigli prekasno?

— Ne verujem, Dok, ali nije isključeno.

Francuz je ispričao od reči do reči šta je čuo u dvorištu.

Neko vreme su obojica ćutali, a onda je Holidej ustao sa ivice postelje i prišao prozoru. Jedva trideset jardi od kuće tekla je moćna reka Rio Grande del Norte prema jugu.

Džordžijanac je zamišljeno pripalio cigaretu.

— Kakvi nemilosrdni, hladnokrvni razbojnici. Nisu čak poštovali ni ženu.

Šta li će tek biti sa Benom Helijem mladim šerifom? Nesrećnik već sada može sebi da izabere mesto na mesnom groblju.

— Imate li cigaretu za mene, Dok? — zamolio je Francuz, objašnjavajući: — Ja retko pušim, ali sad bi mi baš prijalo.

Džordžijanac mu dade cigaretu i pripali je.

Pošto je povukao nekoliko dimova, lažni plemić upita:

— Zar ne bi bilo bolje da sutra napustimo ovaj grad?

— Taj savet sam ja, mister, hteo vama već odavno da dam.

— Šta znači savet meni? Zar vi hoćete da ostanete u ovom osinja-ku?

— Zašto da ne? Nalazim da je ovde vrlo zabavno.

— Mon dje, ala vi imate živce! Šta vam to znači i šta imate od toga da za druge ljude izvlačite kes-tenje iz vatre? Kao što vidim, niko vam ni hvala ne kaže.

— Svejedno, ostaću — zaključio je Holidej hladno i odbojno, tako da je de Žarmen ustao stolice.

— Onda ja odlazim, Dok, i to sutra prvom poštanskom kočijom.

•
•

U rano jutro sledećeg dana Holidej se brižljivo obukao i napustio salun. Ulice su još bile puste, a vazduh čist i blag. Žega još nije osvojila. Dok Holidej je išao sredinom ulice prema konjušnici. Kapija je bila otvorena i iz štala se čulo rzanje konja.

— Mogu li kod vas da iznajmim konja? — raspitivao se Džordžijanac.

— Možete, izaberite jednog.

Holidej se opredelio za sivu kobilu. Uskoro je napustio grad, a da to niko nije primetio. Nije imao nikakvu određenu nameru. Hteo je prosto na nekoliko sati da se izmakne iz ovog užasnog prliavog grada. Jahao je prema brdima na istočnoj obali Rio Grande del Norte. Zemlja je bila neplodna tako, da su naseljenici imali muke da ishrane sebe i stoku. Ovde nije bilo ograda od bodljikave žice. Siva kobila upravo se pela na jedan proplanak kada odjeknu pucanj. Holidej je nastavio jahanje s namerom da ne obraća pažnju na pucanj. Bio je suviše umoran da bi drugima pomogao. Ko uostalom njemu pomaže? Kad je stigao do sledeće uzvišice primetio je u dolini krdo goveda. Ugleda na zemlji čoveka kako leži, a kraj njega velikog ričana. Životinja je izaleda-la kao mrtva. Čovek je po svpi prilici bio ranien. jer je svim silama pokušavao da skine čizmu.

Dok potera konja u pravcu ranjenika.

Čuvši topot kopita stari podiže glavu i podozrivo pogleda Holideja.

— Dobro jutro, mister — pozdravio je jahača.

Holidej mu odgovori na pozdrav.

— Je li to neko na vas pucao?

Stari odmahnu glavom i gorko se osmehnu.

— Ja sam pucao na njega. — Pri tom pokaza na konja. — To mi je bio dobar prijatelj.

— Šta se dogodilo?

— Prokleti prerijski psi. Moj riđan se spotakao zbog njih i slomio prednju nogu.

Džordžijanac sada pokaza na starčevu nogu.

— A šta je s vašom nogom čoveče?

Kockar kliznu iz sedla i kleće pored goniča.

— Imate trostruki prelom čoveče. Na vaša goveda će neko vreme morati neko drugi da pripazi.

— Prokletstvo, samo mi je to nedostajalo.

— Gde vam se nalazi ranč?

— Ima još nekoliko milja odande, ali ne mogu da ostavim goveda.

— Do večeras ćemo stići na ranč, mister i povesti goveda.

— Hvala, mister, to je velika pomoć, ja se zovem Vild Kronen.

— A moje ime je Holidej. Možemo li da krenemo?

Kad su došli blizu imanja Kronen zaustavi konja.

— Ovde možemo da ostavimo stoku. Ja ću da odiašim do imanja i dozovem nekoliko momaka. Nećete morati dalje da se mučite sa mnom.

Odjednom starom čoveku padne na pamet da se poneo krajnje neljubazno. Na Divljem zapadu se stranac uvek poziva u kuću da nešto pojede, posebno ako je taj stranac još bio od pomoći.

— Morate mi oprostiti, mister Holidej, naravno da ćete sa mnom na ranč. Kod nas retko dolaze stranci, pa sam zaboravio na pristojnost.

— Nije reč o pristojnosti, ali vama je potreban lekar, čoveče.

— Ne brinite, kosti će same od sebe zarasti.

— Nikako, mister. Ako želite opet da hodate, mora se sve tačno namestiti.

— Zar je tako ozbiljno?

— Ne, ako budete brzo previjeni.

— Šta to znači to brzo, mister Holidej?

— Recimo za naredna dva sata. Kasnije će otoci biti preveliki.

— Kronen opsova.

— Za dva sata lekar neće stići na imanje, pa ni za četiri.

— Krenimo dakle — predloži Holidej.

— U redu, ali kuda?

— Na ranč, ja ću vam previti nogu.

— Zar ste vi lekar?

— Tako nešto. A sada krenimo! Ne smemo da gubimo vreme.

Kada su se približili ranču, nekoliko kauboja im podoše u susret. Prepoznali su svog nadzornika. — Tamo je ranč. Za deset minuta ćemo stići. Jadna Ines, nju stiže nesreća za nesrećom.

Džordžijanac se zamisli. Gde li je čuo to ime? Brzo se setio. Ines Kejn je bila devojka čijeg oca je Džin

Urban ubio. Dakle, to je njen ranč. Lep posed. Nije čudo što su se ti-povi kao Kesedi i Okland okomili na njega.

Rančerova kćerka je stajala na bunaru sa debelom crnkinjom. Up-ravo su ispirale rublje.

Ines Kejn je nosila crnu haljinu. Njeno inače vedro lice poslednjih dana je postalo umorno i sivo. Da nije imala starog Kronena ne bi mo-gla da vodi imanje. Prvih dana je on preuzeo sve u svoje ruke i za-menio joj oca. Kada je čula topot kopita, podigla je glavu.

Ines obrisa ruke o kecelji.

— Da li se nešto dogodilo, Vild?
— pitala je uplašeno. — Zbog čega već u podne dolaziš s pašnjaka?

— Na žalost, nešto se dogodilo.

Devojka poblede.

— Za ime neba...

— Nemoj se uzrujavati, Ines — umirivao je stari nadzornik. — Sa-mo sam iščao nogu.

Devojka odahnu o olakšanjem, Vild Kornen pogleda Holideja mo-lećivo, a ovaj je odmah shvatio. Ne-srećna devojka nije trebalo odmah da sazna šta se zapravo dogodilo.

— Ovo je mister Holidej, Ines — rekao je stari nadzornik kada su ga smestili u kuhinju. — Zaboravio sam da ga predstavim. Pomogao mi je. Da se slučajno nije našao u bli-zini, još bih uvek čamio na pašnja-ku. Morao sam da ustrelim svog ko-nja, jer je slomio prednju nogu.

— Doista je šteta za tog lepog konja. Uzmite drugog iz korala, najbolje, očevog vranca.

— To ne mogu da primim.

— Možete — uzvрати Ines odlučno, a onda se obrati Holideju:

— Hvala vam, mister Holidej, što ste pomogli mom nadzorniku.

— Dajte mu čašu viskija — re-kao je Holidej devojci preko rame-na, pošto je nadzorniku daščicama namestio nogu i pričvrstio zavojem. Znate, mis, on će morati neko vre-me da leži. U njegovim godinama s takvim stvarima se nije šaliti.

— Nemojte ga slušati, Ines, leka-ri uvek hoće da smeste čoveka u postelju.

— Slušaću ga i te kako. Vi ćete ostati ovde u rančerskoj kući, kako vam ne bi došle neozbiljne misli na pamet.

— Tako je najbolje — složi se Holidej, izvadi sat iz džepa i otvo-ri ga. — Vreme mi je, gospođice Kejn, moram sada da krenem.

— To ne dolazi u obzir. Niste još ništa ni popili ni pojeli.

— Možda sledeći put, kada bu-dem došao da obiđem vašeg nad-zornika.

Minut kasnije Džordžijanac je na-pustio imanje. Ines je gledala za njim.

— Kakav je ovo čudan čovek? — upitala je svog nadzornika.

— Davo bi ga znao — promrsio je stari. — Do sada ga još nisam video u pokrajini.

*
*
*

Sunce se već bližilo zapadu kada je na ranč stigla i druga poseta.

Kas Kesedi!

Ujahao je u dvorište ponosan kao španski vitez. Zaustavio je konja kraj bunara i svojim olovnosivim

očima osmotrio rančerske zgrade, a onda promrsio sebi u bradu:

— Nije loše.

Ines je stajala na verandi i zaklonila oči šakom. Kesedi je primetio i poterao konja do ograde, a onda skočio iz sedla.

— Dobro veče, gospođice Kejn, kako ste? Znam, ne trebate mi ništa reći. Kako može da se oseća osoba koju je pogodila teška nesreća.

Kad je ugledala ovog čoveka, devojka pokri lice šakama i počela da jeca.

Razbojnik se pope uz stepenice na verandu i spusti nežno devojci ruku na rame.

— Eto, sada je moj dolazak povećao vašu tugu.

— Izvinite, mister, odmah će proći, znam da nije u redu tako pozdravljati goste.

— Otkud vam pomisao da mi se izvinjavate? Odmah ću nastaviti put. Došao sam samo da vas na trenutak vidim.

Ovaj opasni čovek je namerno došao kasno. Ni jedan rančer na zapadu neće pustiti gosta da u to vreme odlazi.

— To ne dolazi u obzir — uveravala ga je Ines. — Ostaćete ovde. Uskoro će noć, a moja kuća je dosta velika.

— To ne mogu da prihvatim, gospođice.

— Učinite to radi mog mrtvog oca. On bi se prevrtao u grobu što sam baš vas pustila da odjašite u noć.

— Ako time vama činim po volji, prihvatam.

— To je lepo od vas. Uđite u kuću, kauboiji će vam smestiti konja.

— Izvolite sedite gde vam odgova. Ja obično sedim kraj prozora jer odatle mogu da vidim pašnjake i zalazak sunca. Izvinite me za trenutak, idem da vam donesem nešto da popijete i da dam kuvarici uputstva.

Zločinac iz Kalifornije je ostao sam. Mogao je na miru bez lažnog izraza da posmatra svoj budući posed.

Uskoro se Ines vratila, noseći lampu. Za njom je išla crnkinja sa poslužavnikom.

— Uvek ostavljam lampu u niši, jer se tako može bolje gledati u noć.

Kas Kesedi, koji inače nije imao ni najmanjeg smisla za romantiku, jedva je uzdržao smeh. Ipak, igrao je ulogu do kraja.

— Najviše volim noći u preriji i usamljenost.

Devojka se zavalila u stolicu govoreći:

— Ovde sam često sedela sa ocem. Nismo mnogo razgovarali, ali smo se dobro razumeli.

— Po tome je vaš otac izgleda sličan meni. Šta znače mnoge reči, ako nedostaju prava osećanja?

— Kako ste to lepo kazali. Nipošto, kao surov čovek, koji noći provodi u krčmama.

Kesedi se pretvarao da je uvređen.

— Zar ste me takvim smatrali gospođice?

— Ne. Već po odelu i ponašanju veoma se razlikujete od surovih momaka u našem kraju.

— Možda ste u pravu. Putovao sam državama i mnoge ljude upoznao, dobre i zle. Često su mi govorili da sam osoba nemirnog duha ali to nije tačno. Želeo bih da negde pustim korenje, radim i steknem zavičaj. To u našoj zemlji baš nije jednostavno.

Devojka ga je pažljivo slušala. I ona se osećala izgubljenom bez oca.

— Kako to da je teško u našem kraju stvoriti sebi zavičaj?

Razbojnik duboko uzdahnu.

— Ne znam da li vam to tek tako mogu reći.

— Možete mi reći šta hoćete.

— Ako se pod zavičajem podrazumeva zemlja, kuća, imanje, onda svaki vredan čovek može svugde da stvori zavičaj. No, ima još mnogo što šta što je uz to potrebno, a šta je na zapadu retko kao dragi kamen

— A šta bi to bilo? — pitala je devojka drhtavim glasom.

— Žena koja je vredna nečije ljubavi — uzvрати Kesedi.

Dogodilo se nešto što je obema zaustavilo dah.

Na otvorenom prozoru prvo se pojavila cev revolvera, uperena na glavu razbojnika. Odmah zatim iskrslo je i uzano lice Doka Holideja.

— Zar niste još koliko juče tvrdili da vas žene ne interesuju, Kesedi? Vaš vrli saradnik u poslu tvrdio vam je da se ovde ne radi o ženi, nego o imanju i ranču? Zar nije tako?

Razbojnik se donekle pribrao posle prvog iznenađenja. Hteo je nešto da uzvрати, ali ga Holidej spreči.

— Ako samo šušnete, pre nego

što vam dozvolim, prosviraću vam metak kroz glavu.

Džordžijanac se obrati devojci:

— Nemojte se uplašiti, gospodice. Ja sam vam rekao da ću se vratiti da obidem nadzornika. Savetovao bih vam da se povučete u drugu sobu i ne slušate ovaj razgovor. Međutim, možda je ipak korisno da mlada devojka u položaju u kojem se vi nalazite čuje ono što imam ovom lupežu da kažem.

Ines nije bila sposobna da bilo šta kaže. Džordžijanac je nastavio.

— Nećemo ništa propustiti, razbojnice. Zar nisi svom prijatelju izjavio da nećeš izdržati dugo da vodiš časani izvot. I šta ti je na to Oklend odgovorio? Kazao je, da kad budete dovoljno sakupili, sve ćete rasprodati i pobeći na istok.

Ines jeknu i obori glavu. To je bilo previše za nju. Zamalo da izgubi svest.

Upravo to je Džordžijanac hteo da spreči.

Srećom, Ines Kejn se pribrala pa Holidej nastavi:

— Morate se sabrati, gospodice, jer ono što hoću ovom momku da kažem veoma je zanimljivo. Bilo bi šteta da propustite i jednu jedinu reč.

— Dakle, Kesedi, šta ti kaže ime Džin Urban?

Razbojnik se trže kao ošinut bičem.

— S tom stvari nemam ništa.

— Da u to nisam siguran, ležao bi mrtav kraj stolice već u sledećoj sekundi. A sada me dobro slušaj! Dajem ti poslednju šansu: priznaj sada pred gospodicom Kejn da je Urban ubica njenog oca.

— Govorite — naredi Ines, potpuno izmenjenim tonom.

— Ja s tom stvari nemam ništa — izvlačio se razbojnik.

— To si malopre izjavio, a sada odgovori na moje pitanje.

Džordžijancu je bilo jasno da Kesedi očajnički traži izlaz iz ove situacije i hoće da dobije u vremenu.

Taj trud je Kesedi mogao sebi da uštedi. Ko se nalazi ispred uperene cevi Doka Holideja, taj sigurno izlaz neće naći.

— Čuo sam da je Urban ubio rančera omaškom, jer je bio mrak na drumu — najzad je procedio.

— A koga je to trebalo da ustrelji?

— To ne znam.

Holidej je bio spreman da poveruje, jer po onome što mu je Francuz ispričao moglo bi da bude i istina.

— Ol rajt, prihvatam da si ovog puta rekao istinu. Osim toga, Urban će već otvoriti usta pre nego što ga obese.

Razbojniku je bilo važno da izvuče odavde živu glavu.

— Pominjali ste nekakvu šansu, Holidej, ako budem odgovorio. Ja sam odgovorio, a šta je sa šansom?

— Polako, polako amigo, nismo još dotle stigli. Hteo bih još nešto da saznam od tebe.

Zločinca podiđe jeza.

— Šta još hoćete?

— Na primer, zbog čega ste hteli da ustrelite šerifa?

Razbojnikovo lice buknu. Stari gnev ga je ponovo obuzeo.

— Sad mi je dosta, Holidej! Vi konačno niste moj sudija.

— To pokušavam samo. Dakle, hoćeš li govoriti ili ne?

Kockareva hladnoća i odlučnost naterашe razbojnika da se trgne.

— U redu, govoriću, ali ni s tom stvari nemam baš ništa.

Holidej se nasmeja glasno.

— Baš zanimljivo. Hoćeš li onda da mi kažeš ko s tim ima neke veze? Koliko znam, ti si izazvao šerifa na dvoboj.

— Priznajem, jesam — nevoljko odgovori Kesedi. — Međutim, ja nisam bio čovek, koji je trebalo da ga likvidira.

— Shvatam, to je trebalo da učine ona dva momka, koji su se sunčali na krovu saluna.

— Da, oni su nameravali da ga likvidiraju.

— Još uvek mi nisi odgovorio na pitanje zbog čega je Ben Heli trebalo da umre?

Kesedi je uvideo da izvrđavanje nema svrhe. Pošto je želeo da spase kožu, morao je da promeni taktiku. Džordžijanac je znao odgovore na sva svoja pitanja, ali je samo hteo njegovo priznanje. Dakle, odlučio je da nešto izvuče iz svega ovog.

— Dok, ja ću vam što-šta ispričati, možda čak više nego što vi želite da saznate, ali u tom slučaju moramo igrati otvorenih karata. Šta će biti sa mnom?

Ovo pitanje veoma je teško palo slavloljubivom razbojniku. Čak nije mogao da se seti da je ikada ikome takvo pitanje postavio?

Holidej se nasmeja.

— Meni doista nije potrebno da prihvatim ovu prljavu pogodbu. Međutim, obilazni razgovor mi je glup. Čuj me Kesedi: Obećao sam ti šansu, a ja uvek držim reč. Možeš slo-

bodno da odmagliš ako mi sve budeš rekao u prisustvu gospođice Kejn. Možeš da ideš, jesi li shvatio, samo ne smeš u El Paso, to nikako. Ne smeš se zadržavati u ovoj pokrajini. Dajem ti reč da, ako mi pređeš put ovde negde, neću znati više za milost.

To je bilo više, mnogo više od onoga što je razbojnik očekivao. Po njegovom shvatanju, ovo je bila čista glupost. Bez ikakvog ustručavanja uvalio je svog partnera u velike nevolje. Kazao je prilično, gotovo sve. Nije jedino govorio o svojoj ulozi u svemu tome.

Kada je okončao, neko vreme je u sobi vladao tajac.

Ines pogleda Kesedija sa gnušanjem.

— Vi doista hoćete ovog lupeža da pustite da odmagli, mister Holidej?

— Mora ot da učini. Dao je reč, časnu reč!

Devojka pogleda razbojnika pravo u oči.

— I baš vi govorite o časti.

— Da, o časti. Holidej ne krši datu reč.

Džordžijanac dade devojci znak, a onda se obrati Kasu:

— Ustaj!

Razbojnik ustade iz stolice, podzorno gledajući Holideja.

— Skini opasač, ali ne gubi iz vida da ako učiniš jedan jedini nezgodan pokret, bićeš na mestu mrtav.

Ubica iz Kalifornije je bez reči poslušao. Holidej je stao iza njega i počeo da ga opipava. Nije se prevario. U unutrašnjem džepu bolera nalazio se mali „deringer“.

— Bila bi to lepa šala, Kesedi.

Nemoj plakati, ova igračka od revolvera ti ne bi mnogo koristila.

Potpuno razoružan, razbojnik je postao podozriv. Da se nalazio na Holidejevom mestu ovu situaciju bi razrešio jednim jedinim metkom.

Međutim, Holidej nije bio razbojnik.

— Hajde, amigo, na Kejn ranču si dovoljno dugo igrao časnog prosca. Doveću ti tvog divnog ždrepcu. Treba da budeš srećan što imaš takvog konja. Šerifu iz El Pasa bi možda moglo pasti na pamet da te sledi. No, sve dok imaš ovu rasnu životinju, neće te uhvatiti. Uostalom, takvog konja može samo da nabavi ili bogati rančer, ili razbojnik.

Zločinac je škrgutao zubima, ali nije odgovorio. Džordžijanac ga je gurao ispred sebe uperenim koltom preko dvorišta.

Preko, ispred kaubojske kuće, okupilo se nekoliko kaubojra kraj male vatre.

Holidej im doviknu:

— Momci, u koralu stoji jedan rasni džrebac! Osedlajte ga i dovedite ovamo.

Nekolicina kaubojra ustadoše, međutim nisu pošli prema koralu, nego prema Holideju i razbojniku.

Sa verande odjeknu glas Ines Kejn:

— Učinite šta vam je rekao!

Kauboji se smesta okrenuše i pođoše po konja. Samo nekoliko minuta kasnije doveli su ga osedlanog.

Kesedi se vinuo na leđa rasne životinje. Holidej je vratio kolt u furohu.

— Misli na ono što sam ti rekao. Jaši na sever ili jug, istok ili za-

pad, ali se nikada ne vraćaj u El Paso.

Zločinac iz Kalifornije povuče uzde. Lice mu je bilo bledo i ljuto.

— Ol rajt, Dók, odjahaću, ali se nadam da ćemo se jednom ponovo videti.

Obo je konja, galopirao kroz dvorište, a onda elegantnim skokom preskočio ogradu.

* * *

Kada se Holidej vratio u dnevnu sobu, Ines je sedela snuždena u naslonjači. Ne podižući glavu, upitala je:

— Zašto ste dozvolili tom razbojniku da ode mister Holidej? U drugom gradu će činiti nova nedela.

Džordžijanac sede na prozor i zagleda se u zvezdanu noć.

— Bilo je teško dokazati ma šta protiv njega.

— Pa sve je priznao?

— Jeste, ali ništa što bi njega teretilo, samo je svog partnera predao na milost i nemilost svojim optužbama. Kesedi u El Pasu nije ubio čoveka, niti ukrao konja, prema tome mu niko ne bi mogao ni suditi.

Ines s nevericom odmahnu glavom.

— Kakvi su to zakoni? Možda će odjahati u Isletu, ili negde drugde, gde će ubijati i varati.

— Neće on jahati u Isletu, nego u El Paso.

— U El Paso, kažete? Otkud vam ta ideja. Konačno, vrlo dobro zna šta ga tamo očekuje. Ne, tako lud neće biti.

— Razbojnici Kesedijevog kova su ludo smeli i čvrsti momci. On neće odustati.

— A šta ga to očekuje u El Pasu?

— Taj lupež vrlo dobro zna da ga ja ne mogu tek tako ustreliti. Okupiće svoja dva prijatelja oko peći i čekati svoju šansu.

— Kako ćemo sad, mister Holidej? Moram s vama da odjašim u grad, da svedočim protiv razbojnika.

— Na to Kesedi samo i čeka. Vi ste jedini svedok. Sa mnom neće izaći brzo na kraj, ali će pokušati vas da skloni s puta.

— Šta govorite, mister Holidej? Neće se valjda drznuti da napadne jednu ženu.

— Taj čovek neće oklevati ni da ubije ako treba, no uminite se. On ovamo uopšte neće doći.

Ines pokri lice šakama i poče da jeca.

Muška ruka nežno je dotakla po ramenu.

— Ne morate se ničega bojati, gospođice. Ništa vam se neće dogoditi, ako me budete slušali.

— Šta da činim?

— Pozovite nekolicinu vaših kaubojja, jer bih hteo da govorim sa njima, ako je moguće nasamo.

— Pozvaću momke. Učinite ono što smatrate najboljim.

Holidej je ostao sam u sobi. Mašio se za flašu i natočio sebi piće. Samo što je ispio, uđoše nekoliko kaubojja u sobu.

Džordžijanac ih odmeri jednog po jednog i zaključio da je stari rančer imao oštre oči prilikom izbora svojih ljudi. Bila su to gruba, ali časna lica. Muškarci od četrdeset godina; gotovo da nije bilo mlađeg.

— Gospođice Ines je govorila sa vama, ljudi.

— Jeste — uzvratí krupan čovek crne brade. Posle povređenog nadzornika, bio je prvi čovek među kaubojima. Zvali su ga Blek.

— Nije nam rekla samo o čemu se radi.

— Ja ću vam to reći. Nije ništa naročito. Videli ste onog momka koji je malopre izjahao iz dvorišta. Moгуće je da će se ponovo vratiti ovamo.

— Šta traži ovde? — upita Blek.

— Možda nešto od gospođice Ines.

— Šta? — uzviknuli su svi u jedan glas i sevali očima.

— Da ne dužim, ljudi — nastavio je Holidej — teško je poverovati da bi taj lupež smeo još jednom da se pojavi na vašem imanju, ali s tim treba računati.

— Šta treba da činimo? — pitao je Blek.

— Ništa drugo nego da dobro pazite na gospođicu Kejn. Neka ne izlazi iz dvorišta. Podelite se tako, da uvek nekoliko ljudi ostane na ranču. Ukoliko bi se ipak čovek sa belim sombrerom pojavio, pucajte na njega kao na zeca.

— Ovde na granici Meksika ima mnogo ljudi koji nose beli sombrero — odvrati Blek.

— Niko, međutim, ne jaši tako skupocenog Vinsonta ždrepcu.

Sada se kauboj Blek obrati ostalim ljudima, gledajući ih upitno. Pošto su svi do jednog klimnuli glavom, obećao je Holideju:

— Možete se osloniti na nas, mister. U ovo dvorište ni jedan Vinsonta ždrebac neće spustiti kopito.

— Ol rajt. Mislími da smo sve raščistili. Do viđenja gospodo!

Pritom je ustao, dodirnuo obod svog crnog šešira i izašao.

* * *

Bilo je dva sata po ponoći kada je glavnom ulicom El Pasa odjeknuo topot kopita. Jahač je skrenuo odmah iza saluna „Granica” u bočnu uličicu i zaustavio konja pred kapijom. Skočio je iz sedla i nogom otvorio vrata. Nije imao vremena ni da rasedla konja, ostavio ga je u sred dvorišta i u dva koraka bio na sporednom ulazu saluna. Energíčno je lupao pesnicom u vrata, tako da je cela kuća odjekivala.

Bil Oklend skoči iz postelje, uze kolt koji mu se nalazio na dohvat ruke i prišunjaо se vratima.

— Ko je to? — upitao je prigušenim glasom.

— Ja, Kas — čuo se zadíhan odgovor.

— Prokletstvo, jesi li poludeo? Zašto dižeš toliku galamu? Probudio si pola grada.

— Hajde, otvaraj, odmah ćeš i ti biti sasvim budan.

Oklend poslušno otvori vrata.

— Šta se dogodilo, zaboga?

— Upali svetlost i donesi da nešto popijemo. I tebi će prijati.

Vlasnika saluna obuзе zla slutnja. Pošao je napred u pomoćnu prostoriju i upalio lampu, a onda je iz ormara uzeo flašu i dve čaše.

Kas Kesedi je išao за njim. Nije se potrudio čak ni da uzme čašu, nego je dokopao flašu i nakrenuo.

Bil Oklend ga je posmatrao, a onda odjednom razrogačio oči.

— Što mu gromova, gde je tvoj kolt?

Zločinac iz Kalifornije žestoko opsova.

— Ne radi se sada o mom koltu, nego o tvojoj glavi.

— O čemu? — jeknu Oklend, ne verujući sopstvenim ušima.

— Ako hoćeš baš tačno da saznaš, radi se o konopcu koji će ti jednog od narednih dana biti stavljen na vrat.

Kčmaru samo što oči nisu ispale iz duplji. Uzbudeno je disao i gledao Kesedija kako bi se uverio da ovaj ne zbija šale.

— Hoće da me obese?

Kesedi se cerio kao sam đavo.

— Umiri se, Bil, nećeš biti sam. Imaćeš pratioca, tvog spretnog revolveraša Džina Urbana.

Oklend udari pesnicom o sto.

— Govori konačno šta se dogodilo!

— Hoću, ne brini. Eto, imao sam posetu na svom budućem ranču.

— Posetu?

— Da, Doka Holideja.

— Šta...?

— Nemoj da se iščuđavaš. Nema mnogo vremena, Sve ću ti ispričati.

Ono što je krčmar sada čuo bilo je zastrašujuće. Činilo mu se da mu kolena omekšavaju, da ga noge više ne drže. Morao je da sedne. Lice mu je bilo bledo kao kreč.

— Sad je sve gotovo.

— Tako nekako — potvrdi Kesedi.

Sada je krčmar dokopao flašu i iskapio je do dna.

— Šta da činimo, Kas?

— Da se borimo ili bežimo. Trećeg rešenja nema.

Bil Oklend se ujede za usnu.

— Prokletstvo, da bar nisam započinjao ovu igru.

Zločinac iz Kalifornije mu priđe sasvim blizu.

— Da nećeš možda da tvrdiš da si sve ovo zbog mene započeo? Suviše te dugo poznajem, amigo. Samo još jednu sličnu reč i nećeš me više videti. Ovde se ne radi o mojoj glavi, nego o tvojoj!

U tom trenutku Oklend nije sebi smeo da dozvoli razmirice sa Kesedijem. Mora da ga zadrži u El Pasu, jer na bekstvo nije smeo ni da pomišlja. Nije tek tako mogao sve da ostavi, što je za ovo vreme raznim prevarama i razbojništvima stekao.

— Moramo razumno da govorimo, Kas. Konačno, u pitanju su samo dvojica sa kojima treba srediti račune.

— Da, samo dvojica, ali nam to do sada nije pošlo za rukom.

— Znam, u pravu si, ali nećeš valjda već da odustaješ?

Zločinac iz Kalifornije se isprsi.

— Da sam to hteo, u ovom trenutku bih se sigurno već nalazio u Meksiku.

— Prvo i prvo — predloži Bil Oklend — treba nahuškati Urbana.

Na to je Kesedi usput mislio, međutim, postojao je jedan ozbiljan problem: gde je Holidej?

To pitanje je Oklend i postavio.

— Znaš li gde li se sada nalazi ono njuškalo?

Razbojnik sleže ramenima.

— Možda još na ranču, a možda je pošao ovamo u grad.

— Znači, Urban treba odmah da krene?

— Slažem se potpuno.

Krčmar je ustao sa stolice i nervozno šetao gore dole.

— Treba da sprečimo da Holidej razgovara sa šerifom. Uostalom, šta bi bilo da prvo uspe da razgovara sa Benom Helijem?

— To me ne brine toliko, Bil. Koliko znaš, njih dvojica baš nisu prijatelji. Bez čvrstih dokaza Holidej neće ništa uspeti kod šerifa.

— U pravu si, Kas, dakle idem po Urbana.

Oklendov rođak spavao je u potkrovlju saluna. Kada ga je Bil grubo prodrmao, skočio je kao izbačen oprugom.

— Hajde, spremaj se! Treba za deset minuta da jašiš.

Oklend se vrati u pomoćnu sobu i zatvori vrata za sobom.

— On nipošto ne treba da sazna druge stvari — rekao je prigušeno i pokazao palcem na gore.

— Koje to druge stvari?

— Mi ćemo mu samo reći da je Holidej saznao da je Urban ubio rančera.

U to je stigao Džim Urban. Bio je zbunjen i dremljiv. Kao da je slutio šta mu predstoji.

Bil Oklend je učinio nešto, što mu inače nije bio običaj.

— Džim sedi i natoči sebi čašu pića.

Urban uze čašu, a onda se sruši na stolicu.

Krčmar mu natoči piće.

— Prvo ispij.

Ograničeni Džim je samo dotakao čašu i užarena pogleda piljio u svog rođaka.

— Bil, šta se dogodilo?

— Strašna stvar, Džim. Da nije tako, ne bismo te u sred noći dizali iz postelje.

Pošto je imao rđavu savest, Urban odmah oseti neki pritisak mučninu u želucu.

— O čemu se radi, Bil?

— Dok Holidej zna da si ustrelio rančera.

Za Džima Urbana su ove reči bile isto što i smrtna presuda iz usta sudije. Sva boja mu je nestala s lica. Bio je gotovo prozračan.

— Otkud to? — mucao je. — Kakve veze Holidej ima s tim? Odakle je mogao da sazna?

Oklend se pravio nevešt.

— Pojma nemamo.

U Urbanovoj glavi se tog trenutka rodila sumnja, potpuno luda, ali je nije mogao odagnati:

Da možda ova dvojica neće da ga žrtvuju da bi spisili svoje kože?

Prazne oči ubice sada kao da su živnule. Lagano je ustao i pošao unazad prema vratima.

— Obratili ste se na pogrešnu adresu. Neću dozvoliti da mene obese, kako biste vi mogli slobodno da uživate.

Krčmar i Kesedi se začuđeno pogledaše.

— Da nije pijan? — upita Kas.

Oklend sleže ramenima.

— I meni je sumnjiv.

— Nisam pijan! — vikao je Urban. — Već te dugo poznajem, bedni đavole! I sopstvenog brata si poslao na klanicu.

Krčmar se u dva koraka stvori kraj Urbana. Udario ga je svom žestinom pesnicom u lice. Ovaj udari gla-

vom u teška vrata, a onda se skljo-
ka.

— Nadajmo se da tu budalu nisi
usmrtio — reče Kas grubo. — Još
nam je potreban.

— Odmah će se osvestiti — umi-
rivao ga je Oklend. — Bio je blizu
toga da skrene s pameti.

Doista, nije potrajalo dugo, a Ur-
ban otvori oči. Trebalo mu je neko-
liko trenutaka da shvati šta se do-
godilo.

— Nadajmo se da si se sada ura-
zumio.

Džin nije odgovorio, samo je stre-
ljao rođaka pogledom.

— Čuj me dobro, momče! Ako ho-
ćeš, možeš da se vratiš u postelju.
Možeš čak da ležiš nekoliko dana, ali
ne duže, jer doći će po tebe. Čuj još
nešto! Doista nemam pojma odakle
Holidej zna da si ubio rančera, no
činjenica je da zna. Kesedi je bio na
ranču pokojnog Kejna i prisluškivao.
Holidej je govorio sa Ines. Isto tako
ne znamo gde se sada nalazi taj pro-
kleti revolveraš. Međutim, postoje
samo dve mogućnosti: ili je još uvek
na tom ranču ili je krenuo ovamo.
Treba li još nešto da ti kažem?

— Ne, to je dovoljno.

Urban se odvoji od vrata i pođe
teškim koracima prema stolu. Uzeo
je čašu i iskapio žestoko piće.

— Ako je tako, ostaje mi samo jed-
na mogućnost za spas, a to je bekst-
vo.

Oklend nabra obrve i ispod oka
pogleda zločinca iz Kalifornije. Sa
ovakvom reakcijom nisu računali.

— Za to je prekasno, momče. Po-
stoji samo jedan put da zauvek
središ tu stvar, a to je da ga ustre-

liš, Džin. Na drumu prema ranču
ima nekoliko zgodnih mesta gde mo-
žeš da se prikriješ. Jedan metak i
problem je rešen.

Urban ustade sa stolice.

— U redu, jahaću, ali šta posle?
Kesedi tvrdi da i Ines sada sve zna.

Oklend se izveštačeno nasmeja.

— S tom ženom ćemo uvek izaći
na kraj. Ti sredi Holideja, onda je
šerif na redu, a posle toga postaje-
mo gospodari pokrajine.

Džin Urban nije baš bio uveren
da će sve ići kao podmazano. Ipak,
morao je da pokuša da likvidira
Holideja.

Bez pozdrava je napustio sobu i
otišao u dvorište. Osedlao je svog
konja i izjahao u noć.

Dok Holidej se udaljio samo neko-
liko milja od ranča, a onda skrenuo
nekoliko milja prema udolici u ko-
joj je ostao do večeri. Sa tog mesta
je video Kesedija kako se približa-
va imanju. Skinuo je konju sedlo i
pustio da ga pase. Sam je seo na
brežuljak i pušio. Tu je nameravao
da ostane do zore iz određenog raz-
loga. Želeo je da nađe Kesedijeve
tragove. Iako je bio gotovo siguran
da je razbojnik odjahao u El Paso,
hteo je još da se u to uveri. Osim
toga, postojao je i drugi razlog. Ako
je zločinac otišao u El Paso, više
nego sigurno da će mu postaviti za-
sedu. Noću je veoma rizično jahati
ako se to zna. Međutim, po danu je
daleko lakše otkriti prikrivenog ne-
prijatelja.

Sati su prolazili. Na istoku su se
pojavile prve blede svetlosti novog
dana. Holidej ustade i ode po svog
konja. Pričvrstio mu je sedlo, a on-
do izjahao na drum.

Tragove razbojnika je bilo lako otkriti. Ždrebac je u žestokom galopu grabio napred, tako da su mu se kopita duboko zarivala u tle. Džordžijanac je nekoliko milja sledio ove tragove, a onda ponovo skrenuo s puta. Uveri se da je Kesedi odjahao nazad u El Paso.

Ovaj deo puta iziskivao je velike napore i veliku spretnost. Holidej je morao da koristi svaku udolicu i svaki zaklon da ga sa druma ne bi primetili. I ne samo to, trebalo je istovremeno tragati za razbojnikom, koji se negde u blizini druma prikrrio u zasedi. Bio je siguran da ga neprijatelj pritajen negde vreba. Zbog toga je sporo napredovao. Često je prelazio na drugu stranu druma, jer je i tamo mogao da sedi pritajeni strelac. Ipak, nije odustajao od traženja, jer mu je instinkt govorio da ga neprijatelj čeka.

Onda se sve odigralo tako munjevito, da zamalo nije bio žrtva razbojnika Urbana. Samo što je projahao kroz jednu udoljicu, kada začu rzanje konja. Rzanjem je odgovorio i njegov konj. Na žalost, bila je to iznajmljena životinja, nenavikla na svog gospodara. Holidejev konj, indijanski ždrebac Migo, nikada to ne bi učinio. Džordžijanac je već hteo da okrene konja i izmakne se kada odjeknu prvi pucanj. Metak mu prozvižda pored same glave. Holidej pade iz sedla kao kamen. Na rastojanju od nepunih trideset jardi doista se nalazio strelac u zasedi. Videći Holideja kako pada, trijumfalno je uzviknuo.

Holidej se u sebi nasmeja.

— Ovo će ti presesti, momče —

promrsio je sebi u bradu, a zatim se oprezno povukao nekoliko jardi iza obronka, kako bi spremno dočekao svog protivnika. Bio je zaklonjen iza visoke trave.

Kada je pucanj odjeknuo, iznajmljeni konj je bezglavno pobegao.

Džordžijanac je spustio šešir kraj sebe. Mogao je da vidi napadača na drugoj strani. Ovaj se dopola pridigao i radoznalo gledao u pravcu gde je Holidej navodno pao pogođen.

Divna meta, pomisli Holidej. Međutim, rastojanje je bilo preveliko za revolver. Razbojnik je držao pušku u ruci.

Kockar nije žurio, znajući da momak neće ostati večito da kleči na drugoj strani. Nije se prevario u računu.

Razbojnik je smatrao da je njegov prvi metak bio ubitačan. Verovao je to već i po načinu na koji je Holidej pao iz sedla.

— Baš dobro, momče, — mrmľjao je Holidej. — Na taj način ću te uhvatiti živog, jer si mi potreban.

Naravno, Džordžijanac je poznao Urbana.

Džin je krenuo sa svog mesta, siguran u uspeh svog poduhvata. Držao je pušku pod pazuhom, a cev oborio.

U međuvremenu je stigao tako blizu, da ga je Holidej mogao jednim metkom izbaciti iz čizama. To nije želeo. Način na koji se pojavio pred strelcem iz zasede bio je tipičan za njega, čuvenog kockara Džona Holideja. Stvorio se tu kao da je iz zemlje iznikao, bez oružja.

Urban je zastao kao ukopan, nespособan da mrdne prstom.

— Bacaj oružje, razbojniče! — naredi Džordžijanac držeći ruke prekrštene na grudima.

Ubica prigušeno kriknu. U suštini je bio kukavica. Ubica iz zasede, koji je u svakoj drugoj situaciji predavao oružje.

Sada ga je obuzela jedna jedina užasna misao: na kraju ovog puta nalaze se vešala.

S hrabrošću očajnika podigao je pušku i povukao obarač. Pucanj zagrne.

Holidej se u poslednjem trenutku bacio u stranu. Još u istom trenutku, u padu, Dokov revolver je bljuvao usijano, ubistveno olovo.

Urbanove ruke se otvoriše i puška pade na tle.

Još uvek je stajao, iako je osetio žestok udarac u grudi. Međutim, bola nije bilo. Samo grmljavina u ušima. Nije ni osetio kako mu kolena popuštaju i lagano pada kao trula greda. Jedino je opazio da omraženog Holideja ne vidi više. Nestao je kao izbrisan. Nad njim se prostiralo beskrajno plavetnilo.

Onda se omraženi protivnik ponovo pojavio. Stajao je iznad njega, preteći i opasan.

Zaklonio mu je vidik i nebo.

— Holidej.

Džordžijanac kleče kraj njega i otkrije mu košulju da bi je odmah zatim ponovo zatvorio. Tu više pomoći nije bilo.

— Zbog čega si ustrelio rančera Kejna?

— Od mene nećeš izvući ni reč, bedno pseto! — krkljao je Džin.

— Onda to zadrži za sebe, raz-

bojniče. Ipak ću se pobrinuti da te obese makar i mrtvog.

Na samrtnikovom licu ogledao se užas.

— Reći ću vam — promucalo je.

— Onda govori.

— Trebalo je da likvidiramo glasnika koji je krenuo za Vičitu. Pogrešio sam. Ubio pogrešnog... Bil je htelo... — prekinuo je u pola rečenice. Čulo se krkljanje, a onda mu je glava klonula u stranu.

Ubica Džen Urban je bio mrtav.

Bil Oklend je svog poslednjeg rođaka poslao u smrt zbog svojih razbojničkih planova.

* *

U podne je u glavnoj ulici El Pasa bilo živo kao uvek. Kola su stajala pred trgovinama i na njih su pomoćnici tovarili robu. Lake dvokolice kotrljale su se kroz prašinu ulice. Poštanska kočija iz Islete stajala je pred stanicom. Vozači su menjali konje.

Svakodnevni prizor! Ipak u vazduhu ovog grada lebdele je nešto što je građane pritiskivalo kao mora. Iz saluna je dopirala larma. Danima se ipak nije pilo tako žestoko kao ranije.

Odjednom je zavládala tišina kao na groblju. Jedan jahač je upravo skrenuo u glavnu ulicu, vodeći za sobom drugog konja. Bio je to Dok Holidej. Nije, međutim, Džordžijanac privukao njihovu pažnju, nego mrtvac koji je ležao preko sedla. Džin Urban, rođak bogatog Bila Oklenda. Šta je, za mir u njihovom gradu značilo svima je bilo jasno. No, zar je u El Pasu uopšte moglo

biti mira? Mir je po svoj prilici sahranjen poslednjih dana i evo sada taj prokleti revolveraš vodi novu žrtvu.

Ljudi su stajali na pločnicima ispred saluna i na ulazima trgovina i mračno posmatrali jahača.

Džordžijanac nije okretao glavu ni levo ni desno. Dobro je poznavo te poglede. Znao je da niko i ne pomišlja da vodi ubicu.

U El Pasu do tada niko nije mario Džina Urbana čoveka sa pacovskim licem. Pripadao je Bilu Oklendu — razlog više za mržnju.

Sada se odjednom izmenilo. Omraženi Urban je bio mrtav, a jahač koji ga je vodio zvao se Dok Holidej.

Džordžijanac je stao ispred šerifске kancelarije i kliznuo iz sedla. Prebacio je uzde oba konja preko prečke.

Šerif je čuo topot kopita i pojavio se na ulazu. Kada je primetio mrtvaca mrko je pogledao.

— Rekao sam vam da napustite grad, Dok. Prokletstvo, zar još uvek ne uvidate da svuda gde vaša senka padne dolazi smrt. Ko je taj mrtvac?

— Ubica — glasio je kratak odgovor.

— Ubica? Rekoste: ubica? — siktao je čuvar zakona gnevno. — Dovodite mrtvaca, čoveka koji je ustreljen i objašnjavate mi da je to ubica. Koga je navodno ubio ovaj nesrećnik? — pitao je šerif sada malo mirnije.

— Možda biste njega mogli da pitate — uzvratil Holidej i htede da pođe.

Šerif pohita za njim niz stepenice

i uhvati ga za rukav. Sreo je koc-karev leden pogled i odmah ga pustio.

— Dok, ne možete tek tako jednostavno otići. Morate mi prvo reći gde ste ga našli.

— Ja sam ga ustrelio.

Ben Heli je zinuo u čudu, kao uostalom još nekolicina građana koji su se u međuvremenu našli pred kancelarijom.

Da li je ovaj Dok Holidej možda lud?

— I vi mi to govorite tako jednostavno, meni?

— Zašto ne?

— Ali, Dok, vi znate šta to za vas znači. Moram vas sada uhapsiti.

— Koliko se sećam, šerife, o toj temi smo već jednom razgovarali.

— Zbog čega ste ustrelili ovog čoveka? — upita Heli sa uzdržanim besom.

— Zbog toga, što je on to isto nameravao sa mnom.

— Možete li da dokažete?

— Ne.

Ljudi na ulici su se zgledali odmahujući glavom.

Šerif je zabacio šešir na potiljak, zazirući od raspleta situacije.

— Vi dakle ne možete da dokažete?

— Ne, rekao sam vam već.

Ben Heli proguta pljuvačku. Odakle sad da počne?

— Pomenuli ste da je on ubica.

— Jesam.

— Kažite koga je ubio?

— Ubio je rančera Tarosa Kejna. Ovo je bila prava eksplozija. Ljudi su iznenađeno piljili u mrtvaca.

Za to vreme šerif je škrgutao zu-

bima i po stoti put proklinjao čas kada je došao u Vičitu.

— Dakle, on je ubio rančera. Imate li dokaza za to? Ovaj čovek, konačno, ne može više da govori.

— I ne mora, drugi će govoriti.

— Ko to, ako smem pitati?

Holidej pogleda čuvara zakona od pete do glave, a onda reče gotovo šapatom:

— Čuo sam da ste bili kod Vajata Erpa?

— Kakve to veze ima sa ovom stvari?

— Onako, samo sam pomenuo. Nikada ne bih poverovao da maršal svoje poslove obavlja na ulici.

Ben Heli je shvatio. Ovaj prekor bio je gorak zalogaj za njega. Osećao se postidićeno.

— Uđite u kancelariju — rekao je mrgodno i okrenuo se.

Holidej je pošao za njim. Nekoliko građana je negodovalo, ali su se ipak vrata ispred njihovih noseva zatvorila sa treskom.

Sada je Holidej bio sam sa šerifom.

— Ja ću sa prvom kočijom ujutro napustiti grad, mister Heli. Sit sam da svoju glavu rizikujem zbog vas.

Šerif je hteo da negoduje, ali mu Džordžijanac za to nije dao priliku.

— Čekajte, nisam završio. Pobrinite se da razbojnici ne ubiju gospođicu Ines. Ona, naime, zna, ko je ubio njenog oca, a zna još mnogo što šta. Sada vam više nije potrebno da me terate iz grada, šerife. Obavestio sam vas da moja kočija kreće sutra u pet ujutro.

Rekavši to, okrenuo se i bez pozdrava napustio kancelariju.

* * *

Vrata saluna „Granica” toga dana ostala su zatvorena. Kauboji i ljudi na proputovanju zalud su udarali u njih pesnicama.

U čitavom gradu bilo je neobično tiho od kako je Holidej doveo mrtvaca.

U sporednoj sobi Oklendove krčme sedela su dva partnera namrgođenih lica. Nije im promakao Holidejev dolazak u El Paso. Čutke su se povukli u sporednu sobu.

U krčmi su ostala dva brata: Tom i Rasti Center. Dva lupeža koje je Bil Oklend najmio. Ovi momci bili su spremni da za nekoliko dolara ustrele i rođenog oca. Braća su sedela na prozorima i posmatrala glavnu ulicu.

Kesedji i Oklend još nisu razmenjali ni reč.

Odjednom se čulo kucanje. Obojica su kao po komandi izvukli koltove, a zatim ih odmah vratili u futrole. Jedan dečak je promolio svoju raščupanu glavu kroz prozor. Bio je to Lari, mala skitnica bez roditelja, kojeg je Oklend često koristio kao špijuna. Taj dečak imao je dobre uši i bistru glavu. Znao je sve šta se dešava u gradu, a ono što nije znao vešto je umeo da otkrije.

— Šta hoćeš, pacove? — pitao je Oklend mrzovoljno.

Dečak nije reagovao na uvredu.

— Imam novost za vas. Vest, koja bi vredela, recimo, pet dolara.

Krčmar pogleda podozrivo dečaka. Lari je do sada bio mnogo skromniji kad se radilo o ceni usluga. Nikada toliku sumu nije zahtevao.

— O čemu se radi?

— O Holideju — uzvratí dečák kratko.

Oklend se maši odmah za džep i pruži dečaku novac.

— Hajde, govori.

Lári mirno spusti novac u džep.

— Sutra u pet ujutru odlazi poš-tanskom kočijom.

Dva partnere se pogledaše iznena-đeno. Lica su im sada bila vedrija.

— Otkud znaš? — ispitivao je Ok-lend dečaka.

— Nije bilo teško saznati. Pri-sluškivao sam na prozoru kancela-rije.

— U redu, momče. Drži uši otvo-rene. Ako još nešto saznaš, odmah dođi.

Kas Kesedi je trljao ruke.

— Tako već može da se diše.

— Prokletstvo, Kas, bilo je kraj-nje vreme.

Seli su za sto i pili. Konačno, krč-mar prekide čutanje.

— Sada se radi samo o tome da pregrmimo ovaj dan i sledeću noć.

— Pregrmećemo. Ipak, čudno je što Holidej hoće tako iznenada da ode. Možda je u pitanju klopka?

— I ja sam o tome razmišljao. Možda smo pogrešili, pretpostavlja-jući da je Holideja neko pozvao u grad. Nije isključeno da je ipak na proputovanju i sada nastavlja dalje.

— Recimo da si u pravu, Bil. U svakom slučaju, treba okrenuti list. Kada on ode, treba uzeti stvar čtvr-sto u svoje ruke. Treba srediti sve u jednom danu.

• •

Dan se bližio kraju i prve senke mraka nadnele su se nad grad na velikoj reci.

Šerif je bio sam u svojoj kancela-riji. Popodne je proveo na prozoru, motreći na salun. Jedino što je us-peo da otkrije bila su ona dva tipa na prozoru, koji su opet sa svoje strane motrili na šerifsku kancela-riju. Benu Heliju nije promaklo da to nisu Oklend i Kesedi. Znači, raz-bojnici su doveli pojačanje. On, me-đutim, šerif u El Pasu, nije imao ni jednog čoveka uz sebe.

Noć se već spustila nad grad, pa je bilo besmisleno dalje čamiti na prozoru. Heli je ustao i zapalio lam-pu. Onda se spustio na klupu i sta-vio ruke pod glavu.

Ležao je tako jedan sat, a onda su čulo kucanje na vrata.

Kas Kesedi je stajao na pragu. Lice mu je bilo izobličeno od poru-ge. Zalupio je nogom vrata i izvukao kolt.

— Dakle, šerife iz El Pasa, kako se osećaš sada u sopstvenoj koži ka-da znaš da tvoja spasonosna senka ujutro rano napušta grad?

Prokletstvo, kako je ovaj lupež saznao da Holidej odlazi, prolete Heli-ju kroz glavu. Međutim, nije ništa rekao, ostao je da leži nepomično.

— Vraška stvar, zar ne? — nasta-vio je razbojnik cinično. — U El Pa-su izgleda niko nije spreman da za velikog šerifa Bena Helija izvuče kolt iz futrole. Šta da činimo s to-bom, policajče? Mogao bih te prosto ustreliti, niko ne bi pravio pitanje. To, međutim, Kasu Kesediju ne čini zadovoljstvo. Nešto bolje mi je palo na pamet. Sutra ujutro u šest sati srešćemo se na kraju glavne ulice, tamo gde skreće za Isletu. Tu tvoju plehanu zvezdu možeš da ostaviš ov-

de, jer se radi o dvoboju revolverima.

Tek tada je šerif ustao i stao iza pisaceg stola. Lice mu je bilo mirno.

— Dvoboj revolverima, ali protiv koliko ljudi?

Kas Kesedi se široko nasmeja.

— Kakvo pitanje! Naravno, protiv mene samog, šerife. — Pošao je natraške prema vratima i zastao još jednom na pragu. — Do viđenja, šerife!

Ben Heli sede na stolicu iza pisaceg stola. Počela je najteža noć u njegovom životu. Sati su prolazili. Šerif je sedeo nepomično za pisaćim stolom.

Sat pred ponoć je odjednom ustao, stavio opasač i šešir i krenuo napolje. Napustio je kancelariju, išao stotinu jardi niz glavnu ulicu i ušao u salun Rio. Za šankom su stajala još samo dva pijana kauboj.

— Da li je Dok Holidej u svojoj sobi?

Krčmar potvrdi i pokaza palcem na gore.

— Druga vrata desno.

Šerif se pope' uz stepenice i pokuca na druga vrata desno.

— Uđite — čulo se iz sobe.

Heli uđe i ugleda uperenu cev revolvera.

— A, to ste vi! — zaključí Holidej s dosadom i odloži oružje.

Na stolu je gorela mala lampa i ispunila sobu bledom svetlošću.

— Dok, Kas Kesedi me je izazvao na dvoboj sutra ujutro u šest na okuci gde put skreće za Isletu.

— Šta me se to tiče, šerife?

— Biće to nefer borba, Dok. — Reči koje je zatim Ben Heli izgovorio

pale su mu beskrajno teško: — Hoćete li da mi pomognete?

— U pet idem poštanskom kočijom, šerife — odgovorio je Džordžijanac ledeno i okrenuo se prema zidu.

Ben Heli izađe iz sobe bez reči. Sada je sve bilo gotovo.

* * *

Dva minuta pre šest šerif iz El Pasa je zalupio vrata svoje kancelarije i krenuo ukločeni koraka preko glavne ulice. Na severnom kraju ulice stajao je ubica iz Kalifornije raskoračen. Zraci izlazećeg sunca prelamali su se i odbijali o srebrni vez na njegovom boleru i goreli na njegovim zlatnim mamuzama.

Šerif je zastao na dvadeset jardi ispred njega.

— Jesi li napisao testament, Ben Heli? — upitao je Kesedi podrugljivo.

— Počinji, razbojniče! — glasio je šerifov odgovor.

— Neka ti bude, amigo.

U tom trenutku odjeknuo je prvi pucanj, a da učesnici dvoboja još nisu izvukli oružje.

U glavnoj ulici nastao je pravi pakao. Iz kolibe je posrćući i urlajući izašao Bil Oklend, a zatim se posle tri koraka sručio na zemlju. Zločinac iz Kalifornije se bacio na zemlju i hteo da puca na Helija. Međutim, jedan odlučan glas ga je zadržao na mestu.

— Ovde sam, Kesedi!

Razbojnik okrete glavu. Kraj srušenog zida stajao je Džordžijanac, njegovi koltovi bljuvali su vatru, ali ne na Kesedija. Na suprotnoj strani

ulice dva čoveka kriknuse kao zveri. Tom i Rasti Center su završili svoje zločinačke živote.

Kesedi se pribrao. Nanišanio je na Holideja.

Jedan jedini metak iz niklovanog kolta ugasio je prljavi život Kasa Kesedija.

Ben Heli je piljio u kockara kao u avet, nesposoban da proslavi jednu jedinu reč.

Džordžijanac napuni kolbove i pođe niz ulicu gipkim koracima.

Kada je u podne ušao u drugu kočiju, gotovo svi građani su se okupili. Stajali su ćutke i posmatrali. Uskoro je džinovski oblak prašine progutao poštansku kočiju.

El Paso, grad bez zakona, ponovo je bio slobodan. Do slobode je došao zahvaljujući pomoći jednog jedinog čoveka, koji je živio kao usamljeni vuk.

Poštanska kočija ga je nosila daleko, ali ne do cilja. Prvi sledeći grad, u kome bi boravio, napuštao je najkasnije za tri dana. Onda, ponovo put poštanskom kočijom, vozom, ili na leđima svog vernog konja Miga.

— U pomoć! — zaorio se krik. Međutim, šerifu iz Lindona pomoći više nije bilo. Lagano je kliznuo iz sedla i klonuo u visoku travu. Osećao je žestok bol u grudima. Mogao je još da diše, da vidi, ali je ipak znao da mu dolazi kraj.

Ralf Mongan je bio suviše mlad da bi umro. Tek od pre pola godine postao je šerif u Lindonu — malom gradu zapadnog Kolorada.

Sada je svemu došao kraj!

Najednom je čuo zveckanje ma- muza, a onda snežno beli stetson i najzad lice. Videvši to lice, morao je

za trenutak da sklopi oči. Poznavao ga je, znao taj ciničan izraz oko usana, požutelu kožu, isturenu bradu, olovnosive oči.

Bilo je to lice ubice!

Marfi Mek Lin se zvao čovek koji je na šerifa ispalio metak. Bolje rečeno, bila je to zver u ljudskom obličju. Videvši šerifa kako bespomoćno leži pred njegovim nogama, zločinac iz Teksasa se podrugljivo nasmeja.

— Dakle, šta je sa onim vešalima? Mislili da će to drvo pre satruniti nego što ćete vi uspeti na njega da me obesite.

Mongan otvori oči i upravi pogled na cinično lice.

— To drvo neće istruliti, Mek Lin budite uvereni. Negde u ovoj zemlji postoji drvo na kojem ćete jednog dana visiti.

Mek Lin je nemarno zavio cigaretu. Imao je upadljivo nežne ruke i tanke prste.

Bile su to prave kockarske šake. Pošto je pripalio cigaretu, seo je kraj samrtnika i mirno pušio.

— Zar se isplatilo što ste krenuli u poteru za mnom, šerife? Onaj momak, koga sam izbacio iz izzama, što ste vi nazvali zločinom, ionako je bio zreo za groblje.

— Bio je to pristojan čovek, građanin našeg grada, a vi ste prokleta kockarska ajkula, ubica iz zasede.

— Ostaviću vas da umrete na miru, šerife — rekao je Teksašanin ustajući. — Mogli ste sebe da spasete svega ovoga da ste ostali u svojoj kancelariji. No, hteli ste pošto poto da se umešate zbog one sitnice.

Kockarska ajkula Marfi Mek Lin je za kockarskim stolom ustrelilo sta-

rog trgovca stokom. Čak mu je uspe-
lo i da umakne. Mesni čuvar zakona,
mladi Mongan, krenuo je u poteru
za zločincem. U poteru iz koje se
neće vratiti. Teško ranjeni šerif je
sklopio oči da ne bi više morao da
gleda ovog razbojnika. Tako je i
umro.

Tek pošto je čuvar zakona izdah-
nuo, Mek Lin je hteo da nastavi
dalje. Krajnje mirno gledao je svo-
ju žrtvu. Odlučio je ipak da sahra-
ni šerifa. Ne iz nekog poštovanja
prema mrtvacu, nego s namerom da
prikrije svoje nedelo. Kako nije imao
alata, nožem je kopao rupu u pesku.
Posao je sporo odmicao. Krupne graš-
ke znoja rosile su mu čelo. Nije pri-
metio da mu je iz džepa ispao kožni
novčanik.

Iznenada je primetio jahača. Na-
lazio se na rastojanju od jedne milje.

— Dakle, ovaj policijski pas nije
bio sam — procedio je Marfi Mek
Lin kroz zube. — Moram što pre da
nestanem odavde.

Vratio je nož u džep i pohitao pre-
ma svom konju. U jednom skoku je
bio u sedlu, ostavljajući za sobom
nesahranjenu žrtvu. Za njim je os-
tao još kožni novčanik u kojem se
nalazio špil karata i jedna fotografi-
ja. Iako već polupožutela, fotogra-
fija je pokazivala podmuklo lice zlo-
činca.

*
* *

Prerijom je jahao čovek odeven
kao za prijem kod guvernera. Lice
mu je bilo tvrdo i uzano, a kosa tam-
na. Jahač je bio Dok Holidej. Za-
ustavio je konja kraj mrtvog šerifa
i sišao iz sedla. Nije poznavao čove-
ka koji je ležao na zemlji jer ni-

kada nije bio u Lindonu. U ovaj
kraj je stigao pukom slučajnošću.

Holidej je posmatrao poluiskopan
grob i zvezdu na grudima ubijenog.
Ubica nije mogao da odmakne dale-
ko. Sigurno je primetio Holideja,
inače ne bi pobegao.

Tek posle nekoliko trenutaka Džor-
džijanac je primetio kožni novčanik.
Kada ga je otvorio ugledao je karte
i fotografiju. Kako užasno lice! Pre-
listao je karte i, odmah utvrdio da
su markirane i to veoma vešto. Sta-
vio je sve to u svoj džep, a onda
kleknuo kraj ubijenog, skinuo mu
zvezdu s grudi i nastavio je posao
koji je ubica započeo i sahranio še-
rifa.

U stvari, trebalo je da ubijenog
odnese u najbliži grad, to je bio ne-
pisani zakon Divljeg zapada. Među-
tim, imao je loše iskustvo s tim.
Dešavalo se da naiđe na ubijenog,
donesu ga u najbliži grad, a onda
još zato bude izložen neprijatnos-
tima.

*
* *

Skupina posivelih trošnih drvenih
kuća nosila je ponosno ime Fort
Morgan. Ukupno je bilo dvadeset i
sedam zgrada, dva saluna, tri trgo-
vine i jedna šerifska kancelarija. Na-
ravno, tu je bila i neizbežna široka
glavna ulica. Fort Morgan je neka-
da bio vojno utvrđenje, pa je tako
bio ograđen drvenim zidom.

Mesni šerif se zvao Pat O'Nil. Bio
je umoran star čovek, lica unaka-
ženog ožiljima od velikih boginja.
Već dugi niz godina nosio je zvezdu
zakona, ali mu taj posao nije teško
padao, jer je dane provodio ljulja-
jući se u stolici i pušeci. Predveče

bi se obično povlačio u „Sims” salun — staru zadimljenu krčmu, gde se igrao poker i prepričavalo ono što se desilo u gradu i pokrajini. To nisu bile zanimljive ni uzbudljive priče jer, istini za volju, u Fort Morganu se ništa nije ni događalo. Sunce je izlazilo i zalazilo, obasjavajući prašnjave krovove.

Toga dana sunce je zaslepilo olov-nosive oči čoveka koji je iz pravca juga grabio prema gradu. Bio je to Marfi Mek Lin, ubica.

Pat O'Nil je primetio jahača, njegov beli stetson i grubo lice, ali nije slutio kakve mu nevolje ovaj stranac donosi. I Vil Sims je video jahača. Sedeo je ispred vrata svog saluna, jer u toku dana nije bilo gostiju. Vlasnik krčme je bio dosadan čovek, isto koliko i grad u kojem je živio. Lice mu je bilo sumorno, a pogled tup. Posmatrao je jahača ispod poluspuštenih kapaka i ustao iz stolice tek onda kada je stranac vezao svog konja za prečku.

Zločinac iz Teksasa je prvo osmotrio ulicu, pa tek onda zakoračio na stepenice.

— Jeste li možda žedni? — upitao je Sims, ljubazno trljajući ruke.

Mek Lin ga odmeri.

— Može li se vaše piće uopšte piti?

— Ja imam najbolji viski koji se u ovom gradu može naći — uzvрати Sims.

— Gradu? — upita Mek Lin, smejući se i klizeći pogledom preko trošnih kuća. — Baš ste hrabri.

Vil Sims klimnu potvrdno glavom.

— I jesam da znate.

Pritom je mislio na vreme kada je bio vojnik.

— Nisam tako mislio, kao što ste vi shvatili — objašnjavao je ubica. — Mislio sam da je potrebna hrabrost živeti u ovom bednom naselju. Kako se ono uopšte zove?

— Ali, mister, kako možete tako nešto reći? — negodovao je krčmar. Kada biste nekoliko dana proveli u Fort Morganu, promenili biste mišljenje.

Mek Lin palcem zabavi beli šešir na potiljak i obrisao čelo. Bilo je veoma sparno. Na pašnjacima Kolorada se trava osušila, a korita potoka bila prazna.

Ipak, nije samo žega bila u pitanju. Mek Lin je imao još jedan razlog da se znoji. Utvrdio je da mu je jedan čovek za petama, ali nije znao ko je. Zbog toga je rešio da ostane u Fort Morganu sve dotle dok to ne sazna.

— Ostaću ovde neko vreme.

Ponovo je pogledao niz ulicu, a onda izvukao iz džepa pribor za pušenje i savio cigaretu. Iz razmišljanja ga je trgao krčmarev glas.

— Očekujete li nekog?

Teksašanin se okrete.

— Kako vam je to palo na pamet?

Sims se samouvereno smeškao.

— Ako neki čovek stigne u grad i odmah stalno gleda niz ulicu...

— Šta onda? — promrsi Marfi.

Krčmar sleže ramenima. Više nije bio tako samouveren. Uplašilo ga je neprijatno lice stranca.

— Ništa, ništa — uzvratio je i sam pogledao niz ulicu.

— U tom slučaju ne morate baš da govorite gluposti — bregnu se

Mek Lin i vešto ubi muvu koja mu je sletela na bedro.

U tom trenutku je na suprotnoj strani ulice šerif ustao iz svoje naslonjače. Želeo je da malo bolje osmotri stranca, tim pre što je u ovaj grad retko ko nailazio. Ukočenim koracima prešao je ulicu i stao pred Mek Lina.

— Šta tražite u našem gradu?

Zločinac iz Teksasa bio je za glavu viši od čuvara zakona. Odmerio ga je prezrivo.

— Voleo bih da znam šta vas se to tiče?

O'Nil ljutito huknu.

— Izgleda ne znate ko pred vama stoji?

— Vidim tu plehanu zvezdu na vašim grudima. Pitam se samo ko koga drži: zvezda vas, ili vi zvezdu.

Šerif ljutito pljunu u prašinu, a onda ispod oka pogleda vlasnika krčme. Nikako nije smeo da dozvoli ovakve šale pred pakosnim Simsom, tim pre što i nije uživao neki naročiti ugled u gradu.

— Vi sebi mnogo dozvoljavate, čoveče. Ja sam šerif.

— Pa šta?

— Treba da odgovarate na moja pitanja!

Zločinac se grohotom nasmeja.

— Da niste vi, čoveče, malo više potegli najboljeg viskija koji se može naći u gradu?

Pritom je značajno pogledao Simsa.

Šerifovo lice buknu.

— Vama bi izgleda jedna čašica dobro došla da se dozovete u pamet, stranče — rekao je i počeo da maše pesnicom.

Mek Lin je ostao hladan. Ovaj starac mu svakako ne može naškoditi, niti biti opasan.

— Istina je, mogao bih da podnesem čašicu viskija, ako vi častite.

— Mora da ste poludeli — zaključio O'Nil.

— Možda — uzvрати ubica iz Teksasa. Odjednom mu osmeh nestade sa lica, jer je čuo topot kopita. Još uvek nije mogao da vidi jahača, jer mu je oграда zaklanjala vidik. Međutim, pretpostavljao je da je to čovek kojeg je video na pašnjaku.

Marfi Mek Lin je bio u zabludi. Jahač, koji je upravo nailazio, nije bio Dok Holidej, nego Endi Parker — traper, čovek četrdesetih godina. Svratio je u ovo naselje, jer je konj počeo da mu hramlje. Možda ga sudbina nikad ne bi dovela u Fort Morgan da njegovom konju nije otpala potkovica. Traper nije mario gradove. Želeo je što pre da se vrati u planine.

Parker je bio žilav, otporan čovek, očeličen životom u planinama. Bio je to težak život, pun opasnosti i napora, ali ujedno i život slobodnog čoveka.

Lice mu je dobilo boju kamenitih planinskih obronaka, a vetar kiša, led i sunce ostavili su na njemu neizbrisive tragove. Nosio je pohabano kožno odelo. Na čizmama nije imao mamuze, i to iz posebnih razloga. Istina, lovio je zveri u planinama i ubijao ih metkom u srce, pa ipak nije mogao životinjama da nanosi bol. Nije mogao da podnese da njegov konj, na primer, trpi. Kliznuo je iz sedla ispred saluna i pomilovao životinju po grivi. Videći

šerifa pred krčmom, upitao ga je neposredno:

— Ima li kod vas u gradu kovača?
O'Nil potvrdi.

— Da, imamo jednog kovača. Kuća mu se nalazi dole na kraju ulice.

Šerif je naravno primetio da traperov konj hramlje.

Parker je odmah hteo da krene put kovačeve kuće, ali je uhvatio odbojan Mek Linov pogled.

Zbog čega li ovaj čovek tako pilji u njega? Nije mogao da se seti da ga je ikada video.

— Jeste li možda hteli nešto od mene? — upitao je traper svojim dubokim glasom?

Ubica ga je nekoliko trenutaka gledao pravo u oči, pa tek onda postavio pitanje.

— Odakle dolazite?

— Šta vas se to tiče? — uzvratilo je lovac.

— To bih i ja voleo da znam — umeša se šerif.

Mek Lin nije reagovao na šerifovu upadnicu. Sve vreme je posmatrao Parkera, kao što zmija posmatra prerijskog zeca. Naravno, ubica nije poznavao ovog čoveka, niti ga je ikada video u Lindonu, ali je bio čvrsto uveren da je baš njega video na pašnjaku nedaleko od grada, ili, bolje rečeno, nedaleko od mesta gde je nameravao da sahrani svoju žrtvu.

Parker povede svog konja za uzde mrmljajući.

— Baš ima radoznalih ljudi.

— Ko je ovaj čovek? — upitao je O'Nil zamišljeno.

— Nikad ga ranije nisam video, uzvratilo krčmar.

Ubica je ćutao. Prekrstio je ruke na grudima, razmišljajući o tome da je sada mogao da izvuče kolt i puca u čoveku u leđa da ove dvojice nije bilo pred salunom.

Odjednom mu je sinula paklena ideja.

— Ako se ne varam, tog čoveka sam već negde video. Ustrelio je nekog dve milje južno od grada.

Šerif ga pogleda podozrivo.

— Kada se to dogodilo?

Mek Lin sleže ramenima.

Ne znam tačno, možda pre dva sata.

— I to tek sada kažete?

— Šta me se to tiče? Ja konačno nisam šerif u ovom gradu. Vi napađate pristojne i miroljubive ljude, a ubice vam promiču pored nosa.

— Da li ste vi baš miroljubiv čovek, to će se tek utvrditi — promrsio je O'Nil mrzovoljno. Trebalo mu je vremena da se snađe.

— Možete li vi to da dokažete, čoveče?

— Šta?

— Pa to, da je ovaj čovek koji je tražio kovača nekog ubio.

— Šta to znači: dokazati? Najbolje pitajte mrtvaca, on bi mogao da vam da pravi odgovor.

— Nije loša ideja — cerekao se krčmar zburado, jer nije trpeo šerifa.

— Vas ništa nisam pitao — breću se O'Nil.

— Pa i nije potrebno, jer mogu da govorim kad mi je volja, mister O'Nil. Vi mi to nećete propisivati.

— U poslednje vreme ste postali prilično razmetljivi, Sims — zaključio šerif gnevno.

— Ni vi nemate povoda da se pravi-
vite važni, šerife. Našim gradom šeta-
ju ubice, a vi nemate nameru da
ih stavite iza rešetaka.

Mek Lin je u međuvremenu otvo-
rio jedno krilo saluna i preko ra-
mena upitao.

— Šta bi sa tim najboljim viski-
jem, krčmaru?

Sims hitro ustade iz naslonjače.

— Udite, mister. Prvu čašu ja ča-
stim — rekao je vlasnik saluna sme-
šeći se i bacajući krišom pogled na
šerifa.

O'Nil proguta pljuvačku. I on bi
mogao da podnese čašicu. Međutim,
imao je samo jedan dolar, za koji je
trebalo da kupi hranu. Posebno ga
je nerviralo to što Sims hoće da ča-
sti stranca, a njemu, koji mu je
stalni gost, nije do danas ponudio
ni kap besplatno.

U međuvremenu su Mek Lin i
krčmar ušli u lokal. Sims je nato-
čio razbojniku punu čašu i smešeći
se pružio mu preko šanka.

— Evo, probajte.

Kockarska ajkula nadušek ispi
viski i vraćajući praznu čašu na
šank reče kratko:

— Još jedan.

— Taj ćete platiti.

Vil Sims nije bio tvrdica. Među-
tim, svaki cent mu je bio potreban
da plati zakupninu za salun. Ova
kuća pripadala je Hanku Vanliju,
vlasniku konjušnice. Vanli je bio
najbogatiji čovek u Fort Morganu.
Njemu su pripadale i trgovine. Pre
nekoliko godina sagradio je gradsku
većnicu. Bio je vlasnik i obeju krč-
mi. Smatrali su ga nekrunisanim

kraljem grada. Bio je mršav, star
čovek. Rado je pozajmljivao novac,
ne zaboravljajući da naplati svaki
cent. Teško dužnicima ako nisu na
vreme plaćali dugove. Sudija Regan
mu je bio prijatelj i podizao optuž-
bu protiv svakoga, kojeg bi Vanli
prijavio. To je krčmar znao iz sop-
stvenog iskustva. Već dva puta se
našao pred sudijom, jer nije na vre-
me platio zakupninu.

Mek Lin još nije imao prilike da
upozna bogataša Vanlija, jer je u
podne glavna ulica Fort Morgana
bila pusta. Žega je terala ljude da
ostanu u kućama.

— Ne brinite, platiću i prvi — re-
kao je ubica Simsu i bacio na šank
novčanicu od sto dolara.

Krčmar prevrte oči.

— To ne mogu da vam promenim
— rekao je tiho i obliznuo se.

Mek Lin veštim pokretom vrati
novac u džep govoreći:

— U ovom mestu neću dugo osta-
ti.

Promrsio je to sebi u bradu. Uko-
liko krčmar nije u stanju da mu
promeni novčanicu od sto dolara
onda on ovde nema šta da traži. Za
njega ovde pravog posla nema.

Međutim, želeo je prvo da se os-
lobodi čoveka za kojeg je bio uveren
da ga goni. Poslaće ga na vešala, a
onda će biti slobodan. To je Marfi
Mek Linu bilo neophodno. U njego-
vom životu bilo je toliko nedela, da
bi više nego jednom zaslužio da bu-
de obešen.

— Na žalost, nikome do sada nije
uspelo da mu stavi omču na vrat.
Uspevao je uvek da se izvuče, jer

je bio mudriji i bistriji od mnogih koji su nosili zvezdu.

Ovog puta, međutim, za petama mu je bio neko ko je bio pametniji od njega. Naravno ne Endi Parker — bezazleni traper, nego čovek sačinjen od najtvrdog drveta.

Dok Holidej!

••

Šerif iz Fort Morgana krenuo je niz stepenice mrzovoljan, kakav je ustalom uvek i bio. Sada je još trebalo da stavi iza rešetaka ubicu koji je zalutao u njihov grad.

Sve to za bednih četrdeset dolara mesečno.

Drugog izbora nije bilo. Hodao je polako kroz uličnu prašinu, kao neko ko preko volje radi svoj posao.

Zatekao je traperu u dvorištu konjušnice. Lovac je stajao kraj konja, pridržavajući mu nogu. Kovač je bio radnik kod bogataša Vanlija, kojem je pripadala konjušnica.

Gore na prozoru svoje kuće stajao je stari bogataš Hank Vanli i gledao u dvorište. Lice mu je imalo boju pergamenta. Bogataš nije poznavao traperu, ali je zato poznavao čuvara zakona. Pat O'Nil mu je dugovao sedamdeset dolara i to već punih šest meseci.

Vanli se odvoji od prozora i vučući noge izađe u dvorište. Parker podiže glavu videći ga da nailazi, dok je šerif pomno posmatrao zarđali ekser koji je ležao na zemlji.

— Koliko se ja sećam, vaša kancelarija se nalazi na drugom kraju ulice, primeti Vanli zajedljivo.

Šerif žmirnu.

— Ovoga puta sam navratio službeno, mister Vanli.

Bogati čovek se nasmeja.

— Bilo bi mi milije da ste ova-mo došli poslovno.

O'Nil je shvatio.

— Prokletstvo, dobićete svojih sedamdeset dolara. No, sada — ne-mojte ometati, treba da uhapsim ovog čoveka.

Endi Parker iznenađeno pogleda kovača, malog dežmekastog čoveka srednjih godina. Traper je naime bio uveren da šerif namerava da uhapsi kovača. Tek kada je čuvar zakona spustio ruku baš na njegovo rame naglo se okrenuo.

— Šta hoćete od mene?

— Moram da vas zatvorim.

Traper prvo pogleda kovača, a zatim Vanlija.

— Recite mi, ljudi, jeste li za šerifa u svom gradu postavili ludaka?

Vanli odmahnu glavom.

— Ne, nije ludak, jer bi mi u protivnom do sada već platio dugove.

— Ako ovde neko treba da postavlja pitanja, onda sam to ja! — uzviknuo je O'Nil.

— Zabluda — primeti bogati starac. O'Nil dokopa Parkera za jaknu vičući:

— On je moj zatvorenik.

To šerif iz Fort Morgana nije trebalo da učini. Traper ga je svojim snažnim rukama odlepio od zemlje tako, da se šerif bacakao kao riba na suvom.

— Odmah da ste me pustili — besneo je čuvar zakona pokušavajući uzalud da se oslobodi.

— Učiniću to kad budem hteo,

mister — uzvрати mu lovac — ali on-
da pošto mi budete rekli zbog čega
hoćete da me zatvorite.

Šerif je morao da popusti, jer ni-
je bio dorastao traperu.

— Reći ću vam, ali me prvo pu-
stite.

Dobročudni traper pusti šerifa na
zemlju.

Vanli se smeškao, uživajući u ovoj
sceni.

Šerifu taj osmeh nije promakao.
Da nije bilo tog prokletog duga, na-
učio bi ga pameti. Ovako je morao
da se pretvara da nije primetio.

— Onaj stranac, kojeg ste videli
pred salunom, vdieo je kako ste
ustrelili čoveka.

Traperovo lice postade bledo i oz-
biljno.

— Šta to govorite? Ja ustrelio ne-
kog?

Šerif podiže ruke. Ova situacija
bila mu je viraški neprijatna.

— Tako tvrdi stranac.

Parker pusti nogu konja.

— To ćemo odmah videti — prosi-
tkao je i krenuo da izađe iz konjuš-
nice.

— Ne, ne! — vikao je čuvar za-
kona za njim.

Traper zastade na kapiji. Lice mu
je bilo odlučno.

— Vi me nećete sprečiti u tome
da sredim čoveka koji me optužuje
za ubistvo.

O'Nil je držao ruku na opasaču,
ne usuđujući se da potegne oruž-
je.

— Nemojte sebi navlačiti više ne-
volje nego što je imate — upozorio
je Parkera.

Lovca niko nije mogao zaustaviti.

— Ja nemam nikakvih nevolja —
odgovorio je hladnokrvno — ali ne
dozvoljavam da me sumnjiče — od-
govorio je šerifu.

*
* *

Prvo se iznad krila pomičnih vra-
ta saluna pomolio pohabani šešir,
zatim čelo izbrazdano borama, a on-
da tamne oči. Bile su to oči trape-
ra, koje su jednim pogledom obu-
hvatile sve što se pred njim nala-
zi.

Onda su se otvorila vrata saluna,
u kojem se nalazio jedan jedini
gost: Marfi Mek Lin, ubica šerifa
iz Lindona.

Teksašanin je mogao odmah da
pogodi zbog čega je ovaj čovek do-
šao, to mu se uostalom čitalo na li-
cu.

Sims je naslutio da će doći do
puškaranja.

— Ostavite ga na miru — došap-
nuo je preko šanka.

Mek Lin nije obratio pažnju na
ove reči. Isturio je bradu, gledajući
tropera svojim olovnosivim očima.
Desnica mu je već počivala na drš-
ki kolta.

Krila pomičnih vrata zatvorila su
se za Parkerovim leđima. Ostao je
da stoji ispred njih raskoračen, po-
gleda upravljenog prema šanku. Sa
mnogo čime je u životu uspeo da
izađe na kraj. Čak sa pumama, ko-
jotima, medvedima, orlovima. No
ovog puta se pred njim nalazila da-
leko najopasnija zver u ljudskom
obličju, ubica Mek Lin, kockarska
ajkula. Rekao je spremno:

— Ovo je on!

— Ko sam ja? — procedi Parker gnevno kroz zube.

Mek Lin se smešio, ne odgovarajući ništa.

Traper je prišao šanku.

— Pitao sam, ko sam to ja?

— To vam može šerif ispričati.

Parker udari žestoko pesnicom o šank.

— Sada mi je zbilja dosta.

— Čega vam je dosta? — upitao je zločinac i olabavio kolt u futroli.

Traperu ovaj pokret nije promakao. Međutim, nije želeo da dođe do puškaranja, samo je želeo da sazna, zbog čega ga ovaj tereti za ubistvo.

— Šta vas je navelo da me optužujete kod šerifa?

— Ja vas nisam optuživao.

— Zašto ste me onda nazvali ubicom?

— Jer vi to jeste.

Na trenutak Endi Parker izgubi kontrolu nad sobom. Potegao je kolt iz opasača, ali ne sa namerom da puca. Uostalom, to se nikad nije ni moglo saznati, jer je Mek Linov metak bio brži. Zario se traperu u samo srce.

Parker pade na pod kao kamen. Njegov častan, radan i naporan život u trenutku je bio okončan. Postao je žrtvom razbojnika, isto kao i šerif iz Lindona, nekoliko sati ranije.

Ležao je nepomično na zemlji, staklasta pogleda uprtog u prijavu tavanicu saluna, a ne u plavo nebo nad planinama, koje je toliko voleo.

Njegov ubica Mek Lin vrati revolver u opasač.

— Vi ste videli da je hteo da me ustreliti — rekao je krčmaru.

Sims je za trenutak razmišljao. Mrtav čovek mu više ne može staviti ni probušeni cent u kasu, bez obzira što je bio uveren da ubijeni nije zločinac. Naprotiv. Čovek koji je stajao pred njim izgledao je kao razbojnik. „Treba ipak misliti na kasu”, zaključio je i uzvratilo:

— Video sam.

— U redu, recite to šerifu kad bude došao — uzvрати ubica, dokopa flašu viskija sa šanka i sam natoči piće u čašu.

Krčmar ga nije sprečavao.

— I ovo ide na vaš račun, mister — rekao je trljajući ruke.

— Zar se bojite da vam račun neće biti plaćen?

Krčmar nije odgovorio. Gledao je mrtvaca na podu ispred šanka. Strah od ovog neprijatnog stranca bivao je iz časa u čas sve veći.

Šerif je upravo stigao u salun. Čuo je pucanj. Prvo što je ugledao ušavši u lokal, bio je mrtvac ispred šanka.

— Ko je ustrelio ovog čoveka?

— Niko ga nije ustrelio — odgovori krčmar glupo.

— Ali ovaj čovek je mrtav. O'Neil kleće pored mrtvog traperu i sklopiti mu oči. Bio je svestan toga da je s mirom u njegovom gradu svršeno.

— Ko je to učinio?

— Ja sam — uzvрати zločinac hladno.

— Vi, dakle, priznajete?

Teksašanin se osmehnu.

— Da li je možda trebalo da mi dozvolim da me ubije?

— Ne, to niko od vas ne može ni tražiti — uzvratiti O'Nil. — Međutim, to još ni izdaleka nije razlog za ubijanje.

— Vi imate odmorne nerve, šerife — primeti razbojnik nemarno.

— Grom i pakao, već nedeljama u našem gradu nije odjeknuo pucanj, a onda ste došli vi i ubili čoveka.

Mek Lin se uspravi.

— Ako još jednom budete izgovorili tu reč, ležaćete pored ovog momka.

Krčmar se zlurado smeškao.

— On je vraški brz, šerife, što se za vas ne može tvrditi.

— Ništa vas nisam pitao, Sims.

— A ja sam vam već rekao da i ne morate da me pitate, jer u svojoj kući mogu da govorim kada i koliko hoću.

Šerif prezrivo odmeri krčmara.

— Rekoste li vi to, u vašoj kući? Baš me zasmeyavate. Ova kuća pripada Vanliju...

— Kojem vi još uvek dugujete sedamdeset dolara — dodao je krčmar.

— Vas se to uopšte ne tiče — vikao je O'Nil. Zbog čega ovaj prokleti Sims mora da ga sramoti pred strancem?

Krčmar nije popuštao.

— Slažem se, šerife, ne tiče me se, kao što se vas uostalom ne tiče kada i šta ja govorim.

Ovu prepirku prekinuo je Vanlijev dolazak u salun.

Bill Sims ga je gledao iznenađeno, jer je bogataš retko navraćao u salun. Ako bi se to ipak dogodilo, on-

da je to činio samo radi ubiranja zakupnine.

Starac je svojim bledim hladnim očima osmotrio ceo salun. Pogled mu se samo za časak zadržao na ubijenom Parkeru, a onda se obratio šerifu:

— Tako se vi, dakle, brinete za red u našem gradu.

Ni čuvaru zakona nije baš bilo prijatno što je Vanli naišao.

— A šta da činim? Stigao sam prekasno.

— Vi uvek stižete prekasno — zaključio bogataš i upravi ispitivački pogled na neprijatno lice zločinca.

— Ko je ovo?

— Stranac — uzvratilo šerif.

— To sam već primetio — preseče Hank Vanli i približi se šanku, kako bi razbojnika mogao bolje da osmotri.

— Ko ste vi?

Mek Lin se nasmeja.

— Da možda i vi ne nosite zvezdu ispod kaputa? Jedan hoće da zna šta tražim u gradu, drugi ko sam. Da ovo bedno naselje možda nije manastir kaluđerica kroz koji se ne sme jahati.

— Naravno da se može — umešao se šerif. — Ali to svakako ne znači da treba odmah nekog ubiti.

— On je bio ubica — odgovorio je Mek Lin, pokazujući na Parkerov leš.

— Od te sorte ih sada ima više u gradu, kako mi se čini — primetio je bogataš.

Mek Lin se trže.

— Šta sad to znači?

Vanli se smeškao, ali ne ljutito. U žilama bogataša nije tekla krv, ne-

go tečno zlato. Život su mu ispunjavale brojke, koje je upisivao u poštulu knjigu. U trenucima dok je to činio, sedeći za pisaćim stolom, zaboravljao je na bolove i giht i bio sretan.

Zelenaš, kakav je bio, Vanli je dobro poznavao ljude i odmah uočio da stranac ima nečistu savest.

— Vi ste dakle smatrali da se moja primedba na vas odnosi?

Ubica iz Teksasa se ujede za usnu. Uvideo je da je počinio grešku i odmah pokušao da se izvuče:

— Nisam ni po sata u ovom gradu, a ljudi se sa mnom ovde veoma čudno odnose. Samo što sam ispio viski, a momak je stigao i ugrozio mi život revolverom.

Vanli klimnu glavom. Osmeh mu je nestao sa lica.

— I onda ste ga vi ustrelili.

Ponovo se obratio šerifu:

— Zar mi niste rekli O'Nil, da tražite ubicu?

— Eno ga, leži tamo — rekao je šerif i pokazao na mrtvog traperera.

Vanli je neko vreme posmatrao upalo lice lovca Parkera, a onda odmahnuo glavom.

— Ne verujem da je on bio ubica. Zločinci tako ne izgledaju — rekao je zamišljeno. — Nego, upravo je jedan jahač stigao u grad.

— Pa šta? — breću se O'Nil. — Konačno i u naš grad može da navрати jahač.

— Jahači nailaze i u Fort Morgan. Tako će cenim bivati i u buduće. No, ja još nisam video čoveka koji za sobom vodi drugog konja bez jahača.

O'Nil žmirnu. Šta li je sad to? Na

podu leži ubijen čovek koji je navodno bio ubica, kraj njega stoji revolveraš, koji je navodno pucao u nužnoj odbrani, a sada još jedan stiže u ovaj grad, najverovatnije iste vrste.

— Prokleti dan! — opsova šerif. — Ipak, ne može se reći da je priđošlica zločinac samo zbog toga, što za sobom vodi konja bez jahača.

— Mogućnost ipak postoji — tvrdio je bogataš.

— Do đavola — negodovao je šerif. — Danas svako svakog optužuje da je ubica, a ja treba bez dokaza da ih strpam u zatvor.

— Krajnje je vreme da i vi za svojih četrdeset dolara nešto radite — primeti krčmar podrugljivo.

— Slažem se! — uzviknu Vanli, iako nije baš mario krčmara.

Samo jedan čovek nije učestvovao u ovom razgovoru:

Mek Lin — kockarska ajkula. Razmišljao je grozničavo ko li može biti stranac? Verovatno je pogrešnog ustrelio? Najzad, čovek koji vodi konja bez jahača već nešto znači. Možda je taj konj bez jahača, konj ubijenog šerifa iz Lindona?!

O'Nil priđe prozoru i osmotri ulicu.

— Ja ne vidim jahača — rekao je preko ramena.

— I ne možete — odbrusi mu Vanli. — Verovatno već rasedlava konje u mojoj konjušnici.

— Kako se taj momak zove?

— Prokletstvo, odakle bih ja to znao? Zar nije vaša stvar da ovde brinete o redu?

— I hoću, budite uvereni. Jedan mrtvac za danas mi je sasvim do-

voljno — izjavi O'Nil odlučno, što se od njega nije moglo očekivati.

Krčmar se zlobno smeškao.

— Sada imate možda dvojicu ubica, jednog mrtvaca i jednog živog.

O'Nil žestoko opsova i nastavi da gleda kroz prozor.

*
*

Dok Holidej rasedla konja ubijenog šerifa i povede ga do Barnera, kovača. Džordžijančev konj stajao je još uvek kod kapije.

— Ovog rasedlanog konja možete dati prvom čoveku koji jaši u London.

— Kome pripada taj konj, mister? — upitao je kovač.

— Šerifu.

Barner obrisa svoje garave ruke o kecelju, pošto je odložio čekić na nakovanj.

— Kako to mister: šerifu? Gde je gospodar ovog konja?

— Pitajte gde je taj čovek — uzvрати Holidej tiho. — Tri stope ispod zemlje.

Rekavši to, napustio je dvorište, dok je kovač piljio za njim otvorenih usta. Odjednom se trgao, odvezao kecelju i istrčao napolje. Uspešno mu je čak da prestigne Holideja i pre njega uđe u salun.

Džordžijanac je odmah naslutio zbog čega ovaj čovek trči, ali šta je drugo mogao, nego da preda tuđeg konja. Nije požurio da stigne do saluna, sluteći šta se sad tamo zbiva. Unapred se užasavao nemilih razgovora koje će verovatno imati sa mesnim šerifom. Uostalom, ne bi mu bilo prvi put. Pitanja, sumnjičenja, sumnjičenja, pitanja. Upravo zbog

toga nije poveo šerifovog konja odmah. Primetio je da ga životinja sledi onda kada je već gotovo stigao do Fort Morgana.

Najzad je hodom stigao do saluna i lagano kliznuo iz sedla. Prebacio je uzde preko prečke i otresao prašinu sa odela.

Kraj prozora su stajali ljudi i uzbuđeno slušali kovačevu priču. Odmah su primetili stranca, njegovo gotovo ukočeno lice, ledenoplave oči. Međutim, niko ga do tada nije video, čak ni Mek Lin, kome su kockarski saluni bili druga kuća.

Kovač je uzbuđeno pričao:

— Jeste, rekao je da je gospodar onog konja ubijen — ponavljao je Barner po treći put, zaboravivši u uzbuđenju da kaže da se radi o šerifu.

— Sve ću ja to saznati od njega — preseče O'Nil kovača, pošto je video da Holidej prilazi vratima saluna.

Džordžijanac je gipkim koracima prošao kroz salun i stao za šank. Međutim, tamo krčmara nije bilo. Vil Sims je još uvek bio na prozoru. Pošto je dobro odmerio strancevo elegantno odelo, pohitao je iza šanka.

— Šta smem da vam ponudim? — upitao je ljubazno.

Ispred Holidejevih nogu ležao je ubijeni traper.

— Ako je moguće, nemojte metak — uzvratio je pokazujući bradom na mrtvog Parkera. — Brendi bi mi bolje prija.

U to šerif priđe šanku.

— Recite mi, mister, kako ste došli do onog konja?

Džordžijanac se okrete i odme-
ri O'Nilu od čizama do šešira.

— Pripadao je nekad jednom šerifu.

Mek Lin momentano, poblede, što mu se retko dešavalo. Nije rekao ni reč, samo je posmatrao stranca. Ko bi mogao biti? U svakom slučaju, sigurno, čovek koji je našao njegovu žrtvu.

O'Nil je takođe pobledeo. Šta reče ovaj čovek? Konj kojeg je doveo u grad pripadao je nekad šerifu. Dakle, u Fort Morganu biva iz časa u čas sve gore.

— Hoćete li time da kažete, mister, da je u našoj pokrajini ubijen čuvar zakona?

— Ja ništa neću da kažem, nego odgovaram na pitanja. Ništa ne znam pouzdano, jedino to da sam nedavno sahranio čoveka, koji je na grudima imao zvezdu.

— I to kažete tako mirno?

— Zar je trebalo da vičem iz sveg glasa? — Holidej pritom izvadi zvezdu iz džepa i spusti je na šank dodajući: — Drvo za krst, na žalost nisam imao u bisagama, pa ćete, prema tome, morati svom kolegi sami to da učinite.

Završivši rečenicu, Džordžijanac uze čašu i otpi gutljaj brendija.

O Nil ga je gledao zgranuto.

— Ali, čoveče, zar ne znate šta ste upravo kazali? Niste svesni da vas za to čekaju vešala. Moram da vas izvedem pred sud.

— Ne znam zbog čega?

— Vi ste ubili čoveka.

Holidej mirno iskapi čašu.

— Ja sam sahranio šerifa.

Mesni čuvar zakona razrogači oči.

— Sahranili ste ga? Tako jednostavno, kao psa. Zar mi nismo ljudi, zar nemamo prava da budemo doneseni na večni počinak na groblje? Nešto ću vam reći, mister. Vi ste svoju žrtvu sahranili, ali vas je konj, koji vas je sledio, izdao.

Džordžijanac se osmehnuo jedva приметно.

— Znači, ja sam tog konja doveo u konjušnicu u vašem mestu i rekao ovom čoveku — pritom je pokazao na kovača — da se radi o šerifovom konju, čuvaru zakona kojeg sam sahranio.

O Nilu je bilo jasno da ovaj čovek govori razumno i najverovatnije iskreno. Ali šta sada da čini? Bio mu je potreban ubica, kako bi se pokazao da je dorastao svom poslu.

— Vi ste ubili šerifa, mister, i zbog toga treba da budete obešeni.

— Taj konopac radije prodajte, kako biste mogli da kupite viski — primetio je Holidej cinično, jer mu nije promaklo kako O Nil pohlepno gleda na piće.

Krčmar je iskoristio ovu priliku da još jednom pecne šerifa.

— Taj konopac niko ne bi kupio.

Samo jedan čovek se nije mašao za svoje piće — Hank Vanli. Do tada se nije mešao u razgovor, koji ga je na svoj način zabavljao.

— Mogao bi taj konopac da ostavi kod mene u zalogu.

Šerif ga postreli pogledom.

— I vi se još, Vanli, usuđujete da mi prebacujete što ovde ne brinem o redu. Da, ja ovde moram koješta za tih četrdeset dolara da radim, za novac koji mi vi milostivo dajete. A šta vi činite? Pred stranim ljudi-

ma govorite sa svojim šerifom kao sa budalom.

Krčmar je smeškao, jer je upravo mislio isto što i bogataš. Obojica su naime mislila, da je stari šerif doista budala.

Najzad se i Mek Lin umešao u razgovor. Jednostavno više nije mogao da stoji i čuti. Džordžijanca je dobro odmerio i zaključio da pred sobom ima opasnog čoveka.

— Ja bih isto tako negodovao da sam na vašem mestu, šerife — primetio je ubica. — Konačno, došli ste ovamo da vršite svoju dužnost...

— U čemu me stalno sprečavaju — zaključio O'Nil, lupivši pesnicom o šank.

Vanli odmahnu glavom.

— Voleo bih da znam ko vas u tome sprečava.

Šerif je kipteo od gneva. Zaboravio je na svoje godine i na sedamdeset dolara koje je dugovao bogatašu.

— Vi i ovaj podbuli krčmar — vikao je.

— Vi to govorite iz čiste zavisti — promrsio je Sims preko šanka. — Siromašak, ne zna kako da plati svoj ručak, osim toga ljut je što ne može dobiti viski na kredit.

— Samo još jednu reč i naći ćete se iza rešetaka.

To je nasmejalo čak i povučenog kovača.

— Ej, to bih voleo da vidim!

Vanli odmeri ispod oka svog radnika i naredi mu:

— Idite nazad na posao, Barner. Ja vas ne plaćam zato da bi ste dan-gubili u krčmi.

— Ali, ja sam samo hteo...

Na to se kovač okrete i napusti salun. Osmeh mu je nestao sa lica. Kamo lepe sreće da nikada nije došao u ovaj grad. Ovaj bogati starac mu je trovao život, iako je savesno obavljao svoj posao.

Dok Holidej se naslonio leđima na šank. Boravio je u mnogim gradovima Zapada, ali na ovakve gluposti još nije naišao. Pred njegovim nogama ležao je ubijen čovek, ljudsko biće koje je izgledalo kao da poštenim radom zarađuje svoj hleb, a odmah iza njega stajao je momak sa licem odbeglog robijaša, do njega šerif, ograničen i glup i najzad gihtični starac, koji je izgleda u Fort Morganu vodio glavnu reč. Nedaleko od ovog grada, na pašnjaku, u sveže iskopanom grobu ležao je ubijeni čuvar zakona, a ovde su se svi takmičili u tome ko će gluplju primedbu da stavi i koga još da osumnjiči.

Džordžijanac zabaci šešir na potiljak. U sebi je proklinjao sudbinu što uvek upada u ovakve situacije.

Pogled mu je počivao na čoveku s belim šeširom. Tek sada je imao priliku da mu bolje osmotri lice, lice koje mu je bilo poznato sa fotografije nađene kod poluiskopanog groba šerifa iz Lindona. Nije mu promakao strah koji se ogledao u očima ubice.

Mek Linu je bilo jasno da ovog stranca mora na neki način učutkati, a onda nestati iz grada. Veoma je opasan.

— U Fort Morganu vladaju veoma — čudni običaji — primetio je ubica. — Znate da se ovde nalazi osoba koja je ustrelila šerifa, a ne

pada vam na pamet da mu uzmete oružje i strpate ga u ćeliju.

Možda bi bilo bolje da to nije kazao. Međutim, nije mogao da zna ko pred njim stoji. Jedino što je zaključio bilo je da je stranac opasan.

Holidej nije reagovao na ovu primedbu. To kao da je Mek Linu dao nov podstrek. Izdržao je Holidejev pogled i nastavio:

— Zbog čega ne strpate ovog momka u zatvor?

Na to Džordžijanac baci cigaretu na pod i ugasi opušak vrhom čizme.

— Da vi, mister, možda ne tražite kavgu? — upitao je mirno.

Ubica se drsko isceri.

— Ja ništa ne tražim. Šerif traži ubicu.

— Šta ste time hteli da kažete?

— Nije teško pogoditi, stranče.

Holidej se okrete i ponovo uze sa šanka zvezdu ubijenog šerifa.

— Da, ovde doista postoji ubica, čovek koji je vlasnika ove zvezde izbacio iz čizama.

Mek Lin stupi jedan korak napred.

— Treba li to da znači?

— Šta znači, sami ćete pogoditi — reče Holidej i ponovo se zagleda u zvezdu. — Nije mu bilo ni trideset godina. Nosio je ovaj komad pleha da bi onemogućio lupežima da čine zlo, da bi sprečio zločine, hiljade razbojnika koji ovom zemljom krstare. To je morao da plati životom. Jedan od tih hiljadu lupeža ga je poslao na onaj svet.

Rekavši to Džordžijanac pogleda ubicu pravo u lice.

Međutim, nije samo Holidej u tom trenutku upravio pogled na

zločinca iz Teksasa. I ostali ljudi su ga gledali.

— Šta svi piljite u mene? — uzviknuo je Mek Lin i obratio se šerifu:

— Strpajte ovog momka konačno iza brave.

Džordžijanac se ponovo naslonio leđima na šank.

— Tamo je vama mesto — rekao je odlučno.

U tom trenutku razbojnikova ruka pade na dršku kolta, izvukao je oružje i istog trenutka pucao. Njegov metak pogodio je šank, ali je zato komad usijanog olova izbio njegov revolver iz ruke. Mek Lin je grčio bolne prste. Bilo mu je neshvatljivo kako se tako nešto moglo dogoditi. Uostalom, smatrali su ga jednim od najbržih strelaca.

Šerif se ujeo za usnu, tako da mu je tanak mlaz krvi tekao niz bradu.

Bogataš Vanli se okrenuo i klonuo na prvu stolicu. Do tada još nikad nije video čoveka, koji tako munjevito barata oružjem.

Debela glava krčmara Bila Simsa polako se pojavila iza šanka. Čim je došlo do međusobnih optuživanja brzo se sakrio.

Ubica se povratio posle prvog šoka. Beli šešir pao mu je nisko na čelo. Posmatrao je stranca kao da pred sobom ima utvaru.

— Vi ste pucali na mene?

— Očigledno.

— I vi se usuđujete da mi to tako jednostavno saopštite?

Na ovu budalaštinu se Sims nasmejavao. Lukavi krčmar je uvideo da je Dok Holidej neuporedivo korisniji gost.

Mek Lin je hteo da se sagne i dohvati svoj kolt koji je ležao jednu jardu iza njega. Međutim, opasni stranac je još uvek držao oružje u ruci i primetio:

— Na vašem mestu ne bih to činio.

Razbojnik je zastao u pola pokreta.

— Taj revolver pripada meni.

— Zabluda, prijatelju. Vi izgleda ne poznajete pravila igre na Zapadu — objašnjavao je Holidej, držeći cev svog niklovanog kolta upereću u glavu ubice.

— O kakvim pravilima vi to govorite?

— Kolt koji leži na zemlji morate prvo da otkupite.

— Zbog čega?

— Zbog toga što pripada čoveku na kojeg ste pucali.

Ovo na celom Zapadu poznato pravilo ubica iz Teksasa navodno nije poznavao. Uzviknuo je ljutito:

— Vi mora da ste poludeli.

— Možda, ali kolt će ostati da leži gde je.

U razbojnikovim očima ogledao se zaslepljujući gnev. Drhtao je celim telom.

— Izbaciću vas iz tih prokletih čizama — siktao je.

— Za to vam je potreban kolt, amigo.

Na to se razbojnik maši za šešir, kao da ga želi gurnuti na potiljak. Međutim, Holidej ga je prozreo.

— Pre nego što budete skinuli šešir bićete mrtvi. I ja takođe imam „deringer” ali morate pogoditi gde je.

„Deringer” je bio vrsta malog re-

volvera, gotovo manjeg od šake. Mnogi su ga zločinci sakrivali u postave šešira.

Taj je trik bio poznat Holideju. Osim toga, Mek Lin je ovog puta bio veoma nepažljiv, pa se naziralo ispupčenje na mestu gde mu je mali revolver bio sakriven.

— Daću vam jednu šansu — nastavio je Holidej. Mogli bi smo da igramo poker u vaš kolt. Možda biste ga ponovo zaradili.

Naravno, Džordžijanac je imao određenu nameru kada je ovo predložio, ali to ubica Mek Lin nije mogao da zna.

Stranac je pomenuo poker? Svakako, u to može da se upusti, jer to je najzad bio zanat kojim se već godinama bavio.

— U redu, igraćemo poker u kolt, kako bih mogao najzad da vas likvidiram — uzvratio je ubica cinično.

Holidej pokaza na sto pokriven zelenom čojom.

Razbojnik je ukočenih koraka pošao tamo i spustio se na stolicu. Odmah se mašio za džep da potraži špil karata.

Džordžijanac je samo to čekao. Izvukao je iz džepa kožni novčanik naden na pašnjaku kraj mrtvaca. Spustio ga je na sto govoreći:

— Mogli bi smo da uzmemo ovaj špil.

Kockarska ajkula Mek Lin posive kao stena. Razrogačio je oči. Kako li je ovaj čovek došao do njegovih karata?

Odjednom mu je puklo pred očima. Kožni novčanik mu je sigurno ispao na pašnjaku. Sad je bar bio

na čistu da ga ovaj čovek sledi! On je sahranio ubijenog šerifa.

— Želeo bih novi špil, krčmar nam može dati — rekao je da tek nešto kaže i dobije u vremenu.

Sims je čuo razgovor, uzeo špil karata iz police i prišao stolu. Bez ijedne reči spustio je karte na zeleni pokrivač, a onda se vratio za šank.

Dok Holidej dogurnu karte ubici.

— Delite vi!

Mek Lin je mešao karte. To je umeo veoma vešto, jer je hiljadu puta to činio. Međutim, danas mu je to doista veoma teško palo.

Džordžijanac prihvati tri karte i pogleda ih ne ispuštajući pritom Teksašanina iz vida. Kolt mu je ležao na dohvrat ruke i to otkočen.

— Meni je dovoljno — rekao je kratko.

Šerif nije sprečavao strance da igraju poker, međutim, igra je uzela neuobičajeni tok.

Neočekivano Mek Lin baci karte na sto i ustade.

— Kupiću nov. kolt, mister. Lice mu je bilo izobličeno i blede. — Kada ga budem nabavio videćemo se ponovo.

— Pa imate još jedan u šeširu podseti ga Holidej, ne ustajući sa stolice.

Teksašanim je hteo da podigne ruku, ali se predomislio, videći opasno, ledeno strančevo lice. Ne, sa ovim čovekom će morati na drugačiji način da izađe na kraj.

Metak iz tog revolvera je prevelik za vas — uzvratilo je drsko.

— Znao sam jednog šerifa, kojem vi niste dorasli.

— Možda mislite na čoveka kojeg ste vi sahranili? — upita razbojnik drsko.

Tek tada je Holidej ustao i vratio kolt u opasač. Pošao je prema mestu gde je ležao razbojnikov kolt.

— U mom koltu nedostaje jedan metak, onaj koji sam malo pre ispalio na vas. Sada ćemo pogledati vaš revolver. Pritom je rotirao magacin.

Nedostajala su tri metka.

— Tri metka još imate. Gde li bi samo mogla da budu ostala tri?

Pritom pokaza na ubijenog traopera.

— Od jednog metka je umro ovaj nesrećnik, drugi ste ispalili na mene. Pitanje je gde je treći, koji je nedostajao kada ste ovamo stigli. Teško je poverovati da će jahač krenuti na dug put, a da prethodno ne napuni oružje.

— Evo vam prilike onda da jednog takvog upoznate, mister. Hteo bih da znam šta vas se sve to tiče.

— Ne tiče me se uopšte. Međutim, vi ste tvrdili da sam ja ubio čoveka. Da budem iskren, a i da vi ne budete u zabludi, ja takve primedbe ne podnosim.

Šerif je ocenio da je trenutak da se umeša.

— Sad je dosta — rekao je žustro. Obojica ćete poći sa mnom u kancelariju, a sudija će odlučiti.

Na to je zločinac Mek Lin počinio ogromnu grešku. Spretnim, neočekivanim pokretom istrgao je šerifu kolt iz opasača i poskočio unazad.

— Ovog puta sam ja na potezu, prijatelji — govorio je, šetajući revolverskom cevi čas levo, čas desno.

— Napustiću ovaj prokleti salun, ali

ću povesti i šerifa. Ukoliko neko od vas potegne oružje, vaš bedni grad će ostati bez čuvara zakona.

Dao je O'Nilu znak glavom.

— Polazite i pazite šta radite. Jedan sumnjivi pokret i s vama je gotovo!

Holidej je mogao da spreči ovog čoveka, da ga zaustavi. Bio je brži od njega, iako mu se kolt nalazio još uvek u futroli. No, šta ga se tiče, taj lupež može da jaši ako hoće i u sam pakao. Neka o tome brine šerif koji je za to i plaćen. Prema tome, nije makao prstom. Ni ostala dvojica, krčmar i bogati Vanli, nisu pomišljali da se umešaju.

Bil Sims razvuče usta govoreći Holideju:

— Ovaj vam je pokazao.

— Meni ništa nije pokazao, mister.

Krčmar sleže ramenima, a onda se odjednom seti da Mek Lin nije platio račun.

Sims je bio spreman da za novac učini sve, čak i veoma smele stvari. Izašao je iza šanka i pohitao prema izlazu.

Mek Lin je već napustio salun, ali je čuo korake iza sebe. Naglo se okrenuo i ispalio metak u krilo pomičnih vrata.

Sims kriknu kao da ga je metak pogodio, a ne samo prozviđao kraj njega. Od straha je čak pao na zemlju.

— Prokletstvo, pucali su na mene!

Holidej je držao ruku na dršci kolta, ali nije izvukao oružje.

U međuvremenu je Marfi Mek Lin, počinio drugu grešku. U uzbuđenju je dokopao najboljeg konja

među životinjama vezanim za prečku i vinuo se u sedlo. Izabrao je Holidejevog indijanskog ždrepcu i zario mu mamuze u slabine.

Šerif O'Nil je gledao za jahačem oborenih ruku. Nije mogao da ga spreči, jer nije imao oružja. Potajno se čak radovao što ovaj tip napušta grad.

Bilo bi mu najdraže da i ovaj drugi stranac ode.

Šerif iz Fort Morgana nije morao na to dugo da čeka.

*
*

Džordžijanac je čuo bolno rzanje svog konja. Migo do tada nije osetio u svojim slabinama mamuze. Holidej je uvek lepo postupao sa životinjom, moglo bi se čak reći da su postali pravi prijatelji.

Razbojnik je sve drugo mogao da učini, samo ne da ukrade Holidejevog konja. Čuveni kockar nije više imao nikakvog interesovanja za ovog zločinca, niti je želeo dalje da ga prati. Međutim, svog Miga mu nikad ne bi ostavio.

Holidej je u tri koraka bio na ulici. Stigao je prekasno, u trenutku kada je Mek Lin već zamicao za ugao.

— Čekaj, momče, stići će te ja, makar išao do Meksičkog zaliva.

Šerif je stupio kraj njega.

— Samo ga uhvatite, mister, ali pre toga moramo do Regana.

— Ko je sad to?

Sudija.

Tek tada se Džordžijanac okrenuo.

— Šta ste to rekli? Sudija?

Holidej je nemarno posmatrao oronulog čuvara zakona. Nije imao

nikakvog razloga da ga se boji. Čak i da je imao oružje, ne bi bio opasan.

— Šta bih ja kod sudije?

— Čučete.

Vanli i krčmar su takođe izašli na ulicu. Bogati trgovac se obema rukama podupro o prečku. Leđa su mu bila povijena.

— Sad već postaje zanimljivo — rekao je kikočući se.

Bil Sims je mislio nešto sasvim drugo. U glavi mu je bio novac koji je Holidej trebao da plati za brendi. Jednostavno nije bio u stanju da na nešto drugo misli.

— Prvo mi platite svoj brendi, mister, a onda ako hoćete možete i u zatvor.

Džordžijanac prsnu u smeh. Smejao se na sopstven račun, svojoj sopstvenoj gluposti!

Da li je bila glupost sahraniti mrtvaca i braniti sopstveni život. U svakom slučaju, kockar je zažalio što je krenuo za zločincem. Trebalo je da samo sahrani nesrećnog šerifa i krene u drugom smeru. Mek Lin ga se nije ticao i sigurno bi ga sada zaboravio da taj lupež nije ukrao Miga. Pre Teksašanina je još jedan čovek pokušao da ukrade Holidejevog konja i to je platio životom.

Džordžijanac pogleda O'Nila ispod poluspuštenih kapaka. Osmeh mu je nestao sa usana.

— Niste to valjda mislili ozbiljno?

— Šta mi drugo preostaje, kada je taj čovek rekao da ste ubili šerifa.

— Jeste li to upotreбили reč: čovek?

— Da, onaj koji je malo pre odjahao — nastavio je O'Nil. U sebi je pritom mislio da je šteta što ovaj stranac nije odmah krenuo za konjokradicom. U tom slučaju ne bi morao ovde s njim da se proganja. Naravno, on bi se vinuo u sedlo svoje stare rage i krenuo za dvojicom stranaca, što mu je kao šerifu bila dužnost, ali se pritom ne bi trudio da ih stigne. Neka se njima bavi neki maršal ili član guvernerove garde.

Ovako, ništa mu drugo ne preostaje. Na ulici se već sakupilo nekoliko radoznalaca. Pred njima ne može tek tako pustiti ovog stranca da ode iz Fort Morgana. Uostalom, često je čuo kako mu iza leđa šapuću da spavajući zarađuje platu.

Ono što mu je Dok Holidej rekao, još više ga je uvalio u nevolje.

— Ono nije bio čovek, nego ubica i konjokradica, mister, što i sami znate. Vraški je žalosno da takvi tipovi rade u vašem gradu šta im je volja, a vi pogrešnog čoveka želite da uhapsite. Vaš način razmišljanja i zaključivanja je primitivan i ograničen, kao uostalom i ovo naselje.

Mesni čuvar zakona se ujede za usnu kada je čuo kikotanje iza leđa. Bio je to krčmar.

— Vi doista nemate razloga da se smejete, a ni ostali. Stojite mirno i prepuštate starom čoveku da obavlja najteži posao.

— Dovoljno ste plandovali, O'Nil — ubaci bogataš. — Stalno jadikujete zbog skromne plate od četrdeset dolara, a nećete malo da sračunate. Za godinu dana sakupi se lepa

suma za koju treba samo sedeti u naslonjači ili u salunu.

Šerif je već imao spreman odgovor, ali se predomislio. Sa Vanlijem nije smeo da zapodeva kavgu, jer bi na kraju krajeva još mogao da izgubi zvezdu. U njegovim godinama, na žalost, nije postojala mogućnost da život počne iznova.

Dok Holidej je postojao nestrpljiv. Zbog čega treba da stoji ovde i raspravlja se, a konjokradica stiće sve veću prednost.

— Ja ću sada pribaviti konja i krenuti za lopovom — rekao je odlučno. U tome me ni čitav grad ne može sprečiti.

Na te reči svi su prestali da se smeškaju. Sada se ova primedba i na njih odnosila. Već samo strančevo elegantno odelo izazivalo je njihovu zavist. Niko u Fort Morganu nije sebi mogao da priušti takvo odelo, izuzev možda Vanlija. Njihov grad je bio neka vrsta pastorčeta u pokrajini. Železnička pruga je u širokom luku obišla njihovo naselje, a pašnjaci su bili oskudni. Nije bilo ni drumova kojim bi kauboji gonili stoku.

Ovaj grad, ranije utvrđenje, sazidano je u indijansko vreme, onda je došao secesionistički rat, pa su vojnici sobom doneli i život i dolare. No, ta vremena su odavno prošla, a novo vreme, vreme naseljenika nije počelo. Ljudi iz Fort Morgana bili su ogorčeni, nezadovoljni svojom sudbinom, spremni da svoj gnev iskale na strancu, koji je drsko izjavio da ga ceo grad ne može sprečiti da odjaši.

Bill Sims, misleći na novac za brendi, prvi je progovorio:

— Vi imate vraški brzu ruku, mister, ali sa čitavim gradom nećete izaći na kraj.

— Ja i ne želim da izlazim ni sa kim na kraj, krčmaru. Jedino što želim je da svedim čoveka koji mi je ukrao konja.

— Ali vi se suprotstavljate zakonu — umešao se sada Hank Vanli, kojeg su takođe izazvale Holidejeve reči, — Vi prosto morate da sačekate da vas sudija oslobodi.

— Vama, mister, treba nešto da bude jasno, vama, a i svim ostalima, gospodo. Ja sam slobodan čovek, pa prema tome niko nema potrebe da me oslobađa. Međutim, ako neko hoće da mi ugrozi slobodu, taj će ležati u prašini. — Samo što je to rekao, a dva svetlucava niklovana kolta nađoše mu se u ruci. — Tako, momci, stanite jedan pored drugog uza zid i prekrstite ruke na grudima.

Ono što se zatim dogodilo bilo je neshvatljivo. Svi su bili uvereni da se stranac ne može suprotstaviti celom gradu, ali zato niko nije imao hrabrosti da se maši oružja. Zbog toga su poslušali naređenje. Ne samo upereni koltovi, nego i ledeno lice ovog stranca, gotovo ih je paralizovalo.

Bilo je to ledeno pokeraško lice, kao izliveno od čelika. Ispred pogleda ovih plavih očiju mnogi su već obarali glave i bacali oružje na pod.

Dok Holidej je išao unazad i zastao na sredini ulice. Zalazeće sunce

bacalo je duge senke na prašnjavu ulicu.

— Idem sada u vašu konjušnicu i uzeću konja šerifa iz Lindona, mister — rekao je Hanku Vanliju, jedinom koji je ostao da stoji naslonjen na stub trema. Uzeću, dakle, šerifovog konja, jer sam uveren da mi niko od vas ne bi prodao.

— Niste u zabludi — uzvratil Vanli.

— Dakle, kao što rekoh, nemam drugog izbora, nego da tog konja opet uzmem.

O'Nil je stajao pored Simsa na vratima saluna. Ishod ovog događaja nije ga ni malo ljutio, naprotiv.

— Onda ste i vi konjokradica — zaključil čuvar zakona.

— Varate se, prijatelju. Ja ću ga kasnije vratiti u Lindon.

— To možete pričati svojoj starajmaji — peckao je krčmar. — Prvo meni ne plati račun, a zatim još krađe konja.

— Samo još jednu sličnu reč, amigo — preseče ga Holidej — pa ćete videti svoje.

Sims uplašeno uvuče glavu među ramena videći uperenu cev.

— Novac za svoj račun ostaviću kod kovača — objasnio je Holidej. — Tamo možete da uzmete novac za svoj bučkuriš.

— Bučkuriš? Zar ste rekli: bučkuriš — siktao je krčmar. Ne, to ne sme da dozvoli, svi prisutni su čuli ovu opasku i neće ga ostaviti na miru.

Istini za volju, Holidej je upotrebio odgovarajući izraz za piće koje je Bil Sims točio. Kupovao je naj-

jeftiniji špiritus, koji se mogao naći, dodavao mu ponešto, a onda svima tvrdio da je viski koji se kod njega dobija najbolji u pokrajini.

— Od mene više nećete dobiti ni kapi.

— Samo ga vi zadržite — složil se Džordžijanac. Žurio se da što pre ode odavde. Bilo mu je jasno da je zapao u vraški nezgodnu situaciju i da mu se svakog trenutka neko može pojaviti iza leđa. Uostalom, bilo je i dosta prozora sa kojih se može pucati.

Nije čuo ni bat koraka, ni otvaranje prozora ni vrata, ali je opasnost pročitao u svetlucanju očiju prisutnih građana.

Pretila mu je opasnost!

Niko drugi do kovač Barner, nije poželeo da izigrava junaka. Ridokosi Irac, kojeg u gradu nisu mnogo marili zbog toga što je preuzeo posao i hleb ranijem kovaču, lenjivcu. Osim toga, raniji kovač nije bio vičan ni da pričvrsti potkovicu na nogu konja. Onda je u grad došao ovaj Irac, Barner i bogati Vanli ga je primio u službu.

Kovač je stajao gore na vrhu glavne ulice, držeći u rukama tešku sačmaricu. Mirno je posmatrao scenu, ali iz nje nije izvukao nikakvu pouku. Nije mislio na to da čovek koji desetinu ljudi drži u šahu uperenim koltom, može i s njim lako da izađe na kraj.

Možda bi imao šansu da je odmah pucao. Međutim, Džordžijanac mu je okrenuo leđa, a Barner nije bio ubica iz zasede. Bolje rečeno, kovač uopšte i nije želeo da puca na stranca nego samo da mu naredi da baci

oružje. To je odgovaralo njegovom shvatanju pravde. Tek pre dve godine došao je u Sjedinjene Države i nije mnogo obraćao pažnju na ljude u gradu. Kada je u dva navrata došlo do puškaranja, držao se po strani.

U njegovom dalekom zavičaju bilo je takođe borbe, ali jedne jedine — protiv Britanaca! U Irskoj nisu ljudi ubijali jedni druge zbog svake sitnice.

U Sjedinjenim Državama je bilo drugačije. Pucalo se kao da olovo pada s neba. Jedna pogrešna reč mogla je svakom da donese smrt. Ukoliko bi izazvani odbio dvoboj, smatran je kukavicom. U mnogim gradovima vladao je zakon kolta, kao jedini mogući. Onaj drugi, pisani zakon, bio je lakrdija!

Međutim, kovaču je još otac utuvio u glavu da zakon treba poštovati i pomagati mu.

Barner se nije odlučio na ovu akciju zbog toga da bi sebi pribavio ugled među građanima. To mu je bilo svejedno. Učinio je to zbog očevih reči koje su mu zauvek ostale usađene u glavi.

„Ostani uvek na strani pravde, momče, iako možda u našoj zemlji izgleda da se pravda nalazi na strani onih koji imaju novac i moć. Možda to teško pada, ali zakon treba uvek braniti i za njega se boriti”. Upravo to je bila poslednja poruka starog Barnera na doku, pre nego što mu je sin krenuo u daleku, nepoznatu zemlju.

Džordžijanac je dejstvovao munjevit. Skočio je dva koraka unazad i odmah pucao. Posle toga je

samo kratko pogledao kovača i ponovo uperio oružje na ostale građane.

Patriku Barneru je puška izletela iz ruke. Metak mu je pogodio mišicu, pao je u prašinu misleći da mu je došao kraj.

Pre nego što je pao pogođen, kovač je uspeo da povuče obarač. Sitno olovo zasulo je trem ispred saluna gde su građani stajali.

Ono što se zatim dogodilo teško je opisati! Prozori su pucali, a građani vrištali pogođeni sitnim usijanim olovom.

Za sve to vreme Dok Holidej je nepovređen stajao na ulici. Bilo je krajnje vreme da nestane. Pucnjava je privukla na prozore i ostale stanovnike Fort Morgana.

Hank Vanli je bio najglasniji. Svoj gnev sručio je na šerifa.

— Prokletstvo, što stojite tako kao ukopani? Ako ovog momka odmah ne strpate u zatvor, izgubili ste svoje mesto.

O'Nül je stajao kraj kromara na ulazu, pa je tako ostao nepozleđen.

— Bacite odmah svoje 'revolvere! — hrabro je doviknuo Holideju, iako je znao da je ovo naređenje besmisleno. Uostalom, nije mu ni bilo stalo da stranac posluša — priželjkivao je pre da mu vidi leđa.

— Ako želite moje oružje, šerife, onda ga sami uzmite.

— Nebesa, jeste li ovo čuli? — negodovao je Vanli. — Ovo više ne smemo dozvoliti. Na naše oči je ubio kovača.

„Ubijani” je upravo ustajao iz prašine. Protirlija je krvavu ruku,

a onda krenuo nazad u konjušnicu. Jedva je vukao noge.

Rana ga nije mnogo bolela, ali ga je zato mučila misao da je sada u Fort Morganu sve prokockao. Ni je prečuo psovke koje su mu bile namenjene.

Kada je ušao u dvorište konjušnice bacio je pogled na nakovanj, a onda produžio u štalu i osedlao svog konja. Na gvozdenoj kuki visili su mu kaput i košulja. Sve ostalo što je posedovao nalazilo mu se u bisagama. Za dve godine u Fort Morganu nije mnogo stekao: nekoliko košulja, pristojno odelo i nekoliko dolara. Hank Vanli nije bio naročito darežljiv.

Izveo je konja iz štale, proveo ga kroz dvorište i krenuo u suprotnom smeru od saluna. Ni jednom se nije osvrnuo. Vanli mu je istina dugovao platu za pola meseca, no svejedno. Neka samo taj derikozha zadrži dolare za sebe i kupi kovčeg. Irac nije više želeo da ostane u Fort Morganu.

Dok Holidej je video kovača kako odlazi, iskoristio je tu okolnost i krenuo unazad prema konjušnici. Tako je stigao do kapije. Sada je tek počela najveća opasnost. Treba da ode u štalu i izvede konja. U međuvremenu se moglo mnogo što šta da dogodi.

Sinula mu ideja. Stao je kraj stuba i pucao u pravcu saluna. Međutim, ciljao je iznad glava okupljenih građana.

— A sad se gubite! Ostaću ovde deset minuta. Ako u to vreme bilo koga od vas vidim na ulici nišaniću bolje.

Građani su zaškrgutali zubima, ali su se ipak povukli u salun. Ulica je opustela.

Holidej naravno nije pomišljao da stoji na kapiji deset minuta. Odmah se dao na posao i osedlao konja ubijenog šerifa.

Građani su stajali na prozorima saluna i posmatrali stranca kako grabi glavnom ulicom. Niko nije potegao oružje da puca za njim.

Šerif O'Nil odahnu sa olakšanjem. Izletelo mu je nekontrolisano:

— Konačno!

Vanli mu priđe.

— Da, konačno! Sada ćemo konačno dobiti novog šerifa. Vaš kolt je već zarđao, kao i vaš mozak uostalom. No pre nego što se ponovo uvalite u svoju staračku naslonjaču sudija Regan će odlučiti o vašoj sudbini. Uzimali ste naš novac i od njega živeli, a danas, kada je trebalo nešto učiniti za taj novac, bedno ste zakazali.

Gnevni bogataš je govorio, a O'Nil čutao oborene glave.

Nikome od prisutnih nije palo na pamet da pođu u poteru za ubicom ili — Dokom Holidejom. Možda niko na to nije hteo ni da misli, ni šerif, a ni ostali građani. Šerif je znao da je Hank Vanli govorio istinu i da mu je odzvonilo u Fort Morganu. Umornim pokretom je skinuo zvezdu s kaputa i zadržao je na dlanu tužno je posmatrajući. Taj komad lima nosio je već niz godina i prilično ugodno živio. Na rukama nije imao žuljeve, odmarao se sve te godine.

S tim je sada gotovo. Spustio je

zvezdu na okvir prozora ispred Van lija.

— Evo vam vašeg komada lima. Možda će se naći neka budala koja će dopustiti da je ubiju zbog nje-ga.

— Ako dobro vidim, živi ste.

— Bio bih mrtav da sam vas slu-šao.

— Izvršili biste svoju dužnost.

Sada su O'Nila izdali nervi.

— Znam da vam dugujem sedam-deset dolara. Vi ste se pobrinuli da u međuvremenu to čitav grad saz-na, ali svejedno mi je. Jednom, bi-lo kad, vratiću vam taj novac.

— To već odavno pričate, O'Nil!

Dok su se ova dvojica svađala, ostali su previjali rane. Iznenada u salun stupi mali mršavi čovek sede kose. Nosio je naočari u zlatnom okviru. Iako starac, oči su mu bile žive i lukave. Sve u svemu izgledao je kao neko ko je navikao da radi glavom, a ne rukama.

Bio je to sudija Regan. Vršio je dužnost u mnogim gradovima Zapa-da i na ovom poslu ostario.

Onda se jednog dana dogodilo da je osudio na smrt vešanjem čoveka za kojeg se nekoliko meseci posle iz vršenja kazne utvrdilo da je nevin. Od tog dana sudija Regan više nije uživao poverenje svojih pretpostav-ljenih. Poslali su ga u ovo napuš-teno bedno naselje, gde je trebalo da okonča svoje dane. Regan se me-đutim nije predao sudbini. Odmah se sprijateljio sa Hankom Vanlijem. Radio je za njega, sakupljajući no-vac od dužnika i tako tavorio. Su-dija Regan je čuo pucnje, sedeo je za pisaćim stolom i pisao izveštaj.

Čim je stupio u lokal obratio se Vanliju s pitanjem:

— Šta se ovde dešava?

— Bolje pitajte ovoga šerifa. On ionako pripada vama.

O'Nil se više nije dao zbuniti.

— Neka vam vaš prijatelj ispri-ča. Bolje je. — Pritom je pokazao na zvezdu na okviru prozora. — Ovde leži šerif iz Fort Morgana. Ja više ne učestvujem u toj igri po-tražite novog.

— I hoćemo! — siktao je Vanli.

— Vi ste nas u sve ovo i uvalili.

— Dakle, šta se dogodilo? — po-novio je sudija pitanje.

Tek tada ga je bogataš iscrpno obavestio o svemu šta zna. Pritom je zaboravio da spomene špil ka-rata koji je još uvek stajao na sto-lu pokrivenom zelenom čojom.

— Njih dvojica su se dakle karta-li? — rekao je sudija zamišljeno.

— Ne nisu — umeša se krčmar. Samo su seli za onaj sto, na kojem karte još uvek leže.

Sudija priđe stolu.

— Ovde leže dva špila karata.

— Da, vaša milosti, jedan špil sam im ja doneo, objasni krčmar. Sudija otvori kožni novčanik i ug-leda požutelu fotografiju ubice Mek Lina. Vratio se do Simsa.

— Poznajete li ovog čoveka? — pitao je pokazujući fotografiju.

Krčmar izvadi iz džepa naočari koje je jednom prilikom neki gost zaboravio u njegovom lokalu. Isti-na, nije mnogo što šta kroz njih mogao da vidi, ali ipak bolje nego bez naočara.

— Prokletstvo, pa to je onaj mo-mak koji je ustrelio ovog stranca.

Pritom je pokazao ubijenog koji je još uvek ležao ispred šanka.

Sudija je tek sada primetio mrtvog trapera.

— Šta, ovde se dogodilo ubistvo?

— Po našim zakonima se to ne bi tako moglo nazvati. Ovaj što leži prvi je potekao.

Regan sede na stolicu kraj samog šanka. Napregnuto je razmišljao. Krčmar ga je prekinuo primedbom:

— Samo trenutak, mister. Ovaj špil karata nije izvukao iz džepa čovek koji je na fotografiji.

— Hm. Znači, kožni novčanik sa fotografijom i kartama nalazio se kod onog drugog.

Uprkos svojoj starosti sudija Regan je bio bistar čovek, sposoban da donosi prave zaključke. Dakle, jedan je kod sebe imao u džepu novčanik sa fotografijom i kartama, a drugi je tvrdio da je ovog nesrećnika ovde što leži mrtav, video kako ubija šerifa.

U salunu je vladao tajac. Sudiji je bilo potrebno svega nekoliko minuta i donese odgovarajući zaključak. Ovaj stari predstavnik zakona došao je veoma blizu istine.

— Gospodo, vi ste pogrešnog čoveka hteli da izvedete pred sud, a ubicu pustili da ode.

Niko od prisutnih nije znao šta sudija time misli i kako je do tog zaključka došao, ali to i nije u ovom trenutku više bilo značajno. Građani nisu bili zainteresovani da slede dvojicu jahača: ubicu i nedužnog. Neka ih đavo nosi. Bili su gnevni na kovača koji ih je izranjavio.

Najzad su se svi vratili svojim

kućama, kako bi im žene negovale rane.

Sunce je zašlo i tako se okončao jedan od najuzbudljivijih dana u Fort Morganu. Istina, tokom cele sedmice prepričavani su uzbudljivi događaji, a onda je sve krenulo uobičajenom dosadnom kolotečinom. Nastavili su da posećuju Simsov salun. Ponekad bi navraćali oborene glave kod Vanlija da bi zajmili novac. Tek mnogo kasnije saznali su ko je bio stranac koji je narušio mir u njihovom gradu. Jednom je vozač poštanske kočije zaboravio stare novine u lokalu. U njima je opširno pisalo o svemu što se dogodilo od dana kada su Mek Lin ubica iz Teksasa, Dok Holidej i riđokosi kovač napustili Fort Morgan.

*
**

Na proplanku je svetlucala mala logorska vatra osvetljavajući Irca Patrika Barnera. Do tada kovač nije palio vatru, bojeći se da ne bude otkriven. Međutim, ruka je počela da mu otiče, pa je morao da izvadi metak i spreči trovanje. Morao je prvo da iskuva nož. Tome ga je naučio otac, koji je u njihovom zavičaju bio neka vrsta vidara.

Upravo je hteo da zaseće ranu, kada je čuo topot kopita. Za zemlju ga je prikoveo glas Doka Holideja.

— Sedite mirno. Ovog puta u ruci imate samo nož, a ne sačmaricu?

Barner je poznao strančev glas. Dakle, ovaj ga je ipak pratio!

— Šta hoćete od mene? — s mukom je procedio kroz zube.

— Možda samo jednu kafu.

„Ovo je sigurno laž“, mislio je Barner. Konačno, pucao je na ovog čoveka pa mu je sada za petama. Da bar ima pušku! No, setivši se gluposti koju je počinio u glavnoj ulici Fort Morgana, brzo je promenio mišljenje.

Holidej je u međuvremenu sjahao i olabavio sedlo. Nije držao oružje u ruci. Uostalom, zašto bi? Ovaj čovek nije opasan. Bilo mu je jasno zbog čega je kovač napustio grad. Građani mu nisu bili naklonjeni, a i onaj bogati starac je s njim rđavo postupao.

— Gde vas je metak zakačio, kovaču? — upitao je mirno.

Barner je najpre duboko udahnuo vazduh, pa tek onda odgovorio.

— U mišicu.

Holidej je upravo u mišicu i ciljao.

— Šta je s metkom?

— Upravo sam hteo da ga izvadim — gotovo šapatom odgovori kovač. Osećao je na neki način da mu ovaj čovek neće naškoditi.

Dok Holidej pogleda na široko sečivo noža, kojeg je kovač držao u ruci.

— Niste valjda ovom sekirom hteli da izvadite metak, čoveče?

Mašio se za džep i izvukao iz njega mali nož, spustio je sečivo u lončić sa vrelom vodom i sačekao nekoliko trenutaka.

Patrik Barner ga je gledao s nevericom. Bilo mu je krajnje nerazumljivo zbog čega ovaj čovek tako s njom govori bez imalo neprijateljstva.

— Vi hoćete da mi izvadite metak?

— To je, uostalom, moj metak. Irac zdravom rukom obrisao znoj sa čela.

— Ali, mister, ja sam pucao na vas.

— Niste me pogodili — uzvрати Holidej i izvuče nož iz vode.

— Nije mi ni bila namera da vas pogodim, nego da vas nateram da odložite oružje.

— Sve je u redu, amigo. Pokažite mi ruku.

Džordžijanac je klekao kraj kovača. Logorska vatra je osvetljavala ovu krajnje neobičnu scenu. Holidej je upravo pomogao čoveku koji je imao nameru da ga izruči u ruke senilnom šerifu i izvede pred sudiju.

Za nekoliko sekundi mali komad metala nalazio se u Holidejevoj ruci.

— Da li je bolelo? — pitao je kovača, bacajući metak daleko od vatre.

Barn odmahnu glavom.

— Gotovo ništa nisam osetio.

— Da li je to prvi metak koji vas je pogodio?

Irac potvrdi.

— Nikada još nisam imao puškaranja.

Džordžijanac mu je poverovao. Revolveraši, uostalom, i ne izgledaju kao što izgleda ovaj dobroćudni kovač. Nije nosio opasač. Jedino oružje, koje je posedovao, bio je nož.

— Zbog čega ste hteli da me naterate da položim oružje? — pitao je Holidej mirno pripaljujući cigaretu.

Ircu nije bilo lako da odgovori. S mukom je procedio:

— Ali vi ste ustrelili šerifa?

Dok Holidej je neko vreme gledao u logorsku vatru, a onda pružio ruku u pravcu udoljice.

— Tamo negde dole leži taj šerif, možete mu videti grob.

— A vi ste ga ustrelili, zar ne?

— pitao je Patrik Barner oprezno.

Opet je zavladao ćutanje. Tek kad mu je cigareta dogorela, kockar je odgovorio.

— Ne, nisam ga ustrelio.

— Ali onaj drugi čovek je to tvrdio, bar tako su ljudi rekli.

— On je taj koji je ubio šerifa.

— A vi, mister?

— Ja sam ga samo našao i sahranio.

Irac se lupi šakom u čelo.

— A ja, magarac, hteo sam da pomognem onom zločincu. Barner je verovao ovom strancu. Zar bi ubica hteo da mu vadi metak iz ruke. Zločinci nikada nisu spremni da pomažu drugima. Kamo sreće da nikada nije došao na glupu pomisao da se u onu prokletu raspravu umeša. Sada je izgubio službu, a možda su mu građani i za petama, jer je nekolicinu ispred saluna pogodio.

Dok Holidej ga je umirivao.

— To niste mogli znati.

Irac je razočarano odmahivao glavom.

— Ne, nisam mogao znati, ali kad sada o svemu razmislim, dođe mi da samom sebi razbijem glavu.

— U životu čovek mnogo što-šta preturi preko glave.

— Ali ja sam izgubio službu.

— Naći ćete novu — uveravao ga je Holidej.

— Nije baš lako zaposliti se kao kovač, mister.

— Zbog čega, čoveče? Ko hoće da radi, uvek može da nađe posao.

— Da, ali ne kao kovač. Treba prvo pronaći grad u kojem nema čoveka mog zanata, ili pak ga treba ubiti, a kao što ste i sami danas zaključili, pucanju baš nisam vičan.

— Pucanjem i ne treba zarađivati hleb.

— U pravu ste, mister, ali ima veliki broj momaka koji ga baš tako zarađuju.

— Većina njih ne stigne da tako zarađene dolare potroši, prijatelju.

— Kako to mislite?

— Mnogi od njih pre toga dobiju metak ili konopac.

Posle ovog razgovora kovač i Holidej su utonuli u ćutanje, posmatrajući vatru koja se gasila.

Dole u podnožju, u mraku, sve to vreme stajao je čovek.

Ubica Mek Lin...

*
*

Zbog čega je razbojnik odjahao do groba svoje žrtve ni sam nije znao. Ljudi, koji proučavaju zločine i zločince, tvrde da se ubice uvek vraćaju na mesto svog nedela. Zahvaljujući tome, mnogim predstavnicima zakona je uspelo da uhvate ubice.

Mek Lina je ovde zatekla noć, jer Holidejev indijanski ždrebac nije hteo da ga sluša, pa ga je s mukom terao napred. Upravo je imao nameru da nastavi put, kada je gore na brežuljku ugledao malu vatru. Žestoko je opsovao kroz zube.

— Već su mi, znači, za petama! Teksašanin je bio uveren da je Holidej pripalio vatru.

— Taj prokleti revolveraš, sve dovde me je sledio. I on se, dakle, izvukao iz grada. Onda mu je sinula paklena ideja. U redu, izvukao se iz grada, ali sa ovog brežuljka neće. Bolje nisam mogao poželeti. Vežao je ukradenog konja za stablo drveta i počeo da se šunja.

* *

— Ne znam kako se taj momak zove — upravo je rekao Holidej, no saznaću.

Barner ga pogleda s nevericom.

— Ali, mister, taj je već preko sedam brda i dolina. Stekao je veliku prednost.

— Ako treba da potraje i godinu dana dok ga nađem nema značaja. Tog razbojnika ću uhvatiti, budete sigurni!

Kovač ništa nije odgovorio, ali je pomislio da nipošto ne bi želeo da se nalazi na mestu ubice.

Slične misli vrzmale su se i po ubičinoj glavi, dok je sedeo u podnožju proplanka. Sve vreme je mislio na munjevit hitac koji je stranac ispalio direktno sa bedra. Taj momak puca kao sam đavo.

Mek Lin je u prvom trenutku odlučio da se odmah došunja do vatre i ubije stranca, ali je odustao. Ako njegov metak promaši, opasni revolveraš može da umakne pod okriljem noći. Taj rizik ne sme sebi da dozvoli. Ostao je na razumnom rastojanju i čekao da se vatra ugasi. Tada će mirno moći da puca. Mek Lin je bio pravi ubica. Kad god je

imao priliku, izbegavao je borbu, otvoreni dvoboj, ma koliko bio brz.

Sa mesta na kojem je stajao mogao je da vidi Holideja, dok je kovača zaklanjao žbun.

Rastojanje je ipak bilo preveliko da bi pritajni ubica mogao da primeti da Holidej razgovara sa kovačem. Razbojnik je savio cigaretu i zamalo je nije pripalio. Time bi počinio užasnu grešku. Besno je zgnječio cigaretu među prstima, gundajući:

— Postajem nervozan.

Da, ubica iz Teksasa Marfi Mek Lin postajao je nervozan. Nije navikao da ga prati zla sreća. Prekorevao je sebe što nije čutao kada se traper pojavio u salunu? Uostalom, bilo bi mnogo bolje da je u širokom luku obišao Fort Morgan. Mogao je da pretpostavi da će se šerifov leš otkriti. Do sada nije činio toliko grešaka odjednom.

Većina zločinaca zaboravlja da je dnom stvari moraju da krenu nizbrdo. Jednostavno nisu mogli da izmene način života. Tako, na primer, ako bi se jednom dočepali velike sume, nisu umeli da je sačuvaju i razumno troše, nego bi to obično proćerdali za kratko vreme, a onda nastavili da pljačkaju. Bio je to lani nedela, koji se obično završavao na vešalima.

U Lindonu je učinio najveću grešku, neoprostivu, ustrelio je nenaoružanog čoveka, svog suigrača, trgovca stokom. Trgovac ga je nazvao varalicom, kockarskom ajkulom, što je Mek Lin, u stvari, i bio. Teksašanin se razgnevio, osim toga je te večeri i previše pio.

Mogao je da umakne, ali nije mogao da pobegne od sudbine. Mrtvaci, koje je ostavljao na svom životnom putu, pratili su ga kao senke.

*
**

Mala logorska vatra se najzad ugasila, samo su još zvezde bacale svoju bledunjavu svetlost na prerije Kolorada.

Bilo je nečeg očaravajućeg u noćima na beskrajnim prostranstvima severnoameričkih prerija. To je mogao da oseti samo onaj ko je bar jednu noć proveo pod prostranim svetlucavim nebom. Samo bi se vremena na vreme zavijanje kojota uznemirilo beskrajnu tišinu.

Bilo je jasno zbog čega su se Indijanci tako očajnički, do istrebljenja borili za ovu zemlju. Neobuzdani kauboji i lokomotive koje su se dimile, ovde nikako nisu pripadali.

U međuvremenu su nestala džinovska krda bivola. Ranije su krstarila ovim prostranstvima, a crvenokožci su ih samo jednom u godini lovili. Međutim, ubijali su samo onoliko grla iz krda, koliko im je bilo potrebno za život.

Sve je to iščezlo, samo su ostala prostranstva i nebo čudesno plave boje. Mir se povukao u usamljenost planina, jer su došli ljudi koji su želeli da se preko noći obogate. Jedan od takvih nemilosrdnih tipova se upravo sada šunja kroz visoku travu prema proplanku. Misli su mu bile opsednute ubistvom, a u cevi njegovog oružja vrebala je smrt.

Kovač se spustio na počinak, tiho hrćući, dok je Holidej još uvek se-

deo kraj ugašene vatre. Voleo je duboku tišinu ove noći, samo mu je smetalo kovačevo hrkanje. Međutim, i to će proći. Već idućeg jutra će svako poći na svoju stranu. Kovač je odlučio da ide dalje na zapad.

Kuda će se kockar odlučiti, to se još sada nije znalo. U svakom slučaju, slediće tragove ubice. Džordžijanac je bio uveren da će razbojnik jahati celu noć, kako bi što više odmakao. Nije mu bilo ni na kraj pameti da se Mek Lin nalazi na rastojanju od jedva trideset jardi. Bolje rečeno, zločinac iz Teksasa je to rastojanje iz minuta u minut smanjivao. Naprezao se da razazna svaki šum, ali mu je to teško padalo. On nije bio čovek naviknut na život u prirodi, njegovò bojno polje bili su saluni i stolovi pokriveni zelenom čojom. Izbegavao je čak da iz grada u grad putuje na leđima konja, koristio je uglavnom poštanske kočije ili željeznicu. Za razliku od njega, Holidej je radije provodio noći pod vedrim nebom. Retko je koristio voz i to samo onda kad je trebalo prelaziti velika rastojanja.

Ma koliko se to na kockaru teško moglo primetiti, jer je uvek bio elegantan, predstavljao je u pravom smislu te reči čoveka tesno vezanog za divlju, surovu prirodu Divljeg zapada.

Umeo je da čita tragove kao Indijanac i neverovatno vešto baratao oružjem.

Međutim, ova situacija, u kojoj se sad nalazio, nije bila povoljna po njega. Mek Lin je imao prednost, jer je mogao još iz daleka da razazna kockarevu siluetu, dok Holidej

pritaženog napadača nije mogao da vidi.

Ubica iz Teksasa se sasvim približio, tako da je mogao da čuje kovačevo hrkanje. Razbojnik je odahnuo sa olakšanjem, uveren da njegov gonilac spava. Nije hitao, imao je vremena da potegne kolt čim prepozna čoveka kojeg hoće da ubije.

Mek Lin je bio zadovoljan svojim poduhvatom. Bilo mu je prvi put da se kao Indijanac šunja prerijom.

Mladost je proveo iza tezge u trgovini svog oca. Nije mu se dopalo jer je od jutra do večeri morao da stoji u memljivoj prostoriji i prodaje robu. U San Antoniju, gde je odrastao, bilo je mnogo bogatih porodica. Svi njeni članovi bi elegantno odeveni dolazili u trgovinu i postupali sa njima kao sa slugom.

Ne, to Mek Linu nije odgovaralo. Jednog dana je nestao sa celokupnom uštedevinom svog oca i nikad se više nije vratio.

Sve što je od oca uzeo potrošio je za pola godine, što i nije bilo teško, jer je vodio život po uzoru na kupce kojima je najviše zavideo u radnji svog oca.

Čitav njegov život bio je niz prevara i razbojništava sve do Lindona, gde je počeo sa drugom vrstom nedela ubistvima.

Nedaleko odavde ležao je šerif iz Lindona, a uskoro treba da mu se pridruži i Dok Holidej.

Kada je razaznao čoveka kako sedi uz vatru ukočio se od straha.

Zar me je čuo? Mek Lin zaustavi dah i počeo napregnuto da osluškuje. Oči su ga bolele od naprezanja. Pretpostavljao je da se radi o is-

tom čoveku, odnosno jednom jedinom, koji je malo pre hrkao, a sada sedi uz vatru. Mek Lin nipošto nije hteo da se upusti u borbu.

Neverovatno, čovek kraj vatre se ne kreće. Čuje se i hrkanje. Znači, stranac spava sedeći. Mek Lin je odlučio da odmah stupi u dejstvo, iako je rastojanje bilo preveliko. Odlučio je da isprazni ceo magacin. Pažljivo je izvadio revolver i otkočio ga.

*
* *

Upravo taj šum upozorio je Holideja. Izgleda da se još uvek nije rodio čovek koji bi bio u stanju da se noću prišunja Holideju ne primećen.

Ubici iz Teksasa se činilo da se bešumno kreće. Nije imao nikakvog iskustva.

Srećom Džordžijanac je imao čelične nerve i ostao je da sedi nepomičan. Naslutio je da ga je napadač već odavno primetio.

Ipak, jedrno Holidej nije znao, a to je, da momak već drži otkočen revolver u ruci.

Pucnji su se zaorili kroz noć. Holidej je ležao priljubljen uz tle i istovremeno pucajući u pravcu svetle tačke, cevi revolvera iz koje je bljuvala vatra iz napadačevog oružja.

Razbojnik je bežao kao da ga đavoli gone. U paničnom bekstvu nije primetio niti osetio da su mu dva metka zakačila noge.

Što dalje odavde, što dalje odavde, mislio je grozničavo, jer je taj prokleti stranac sam đavo!

Ni sam nije bio svestan kako je

pretrčao pet stotina jardi iako su noge već počele da ga bole. Vinuo se na konja i mamuzao ga kao pomahnitao.

Ovog puta je indijanski ždrebac popustio. Nenavikao na bol, leteo je prerijom kao strela:

U tom času se u Marfiju Mek Linu nešto slomilo. Njegova ogromna samouverenost nestala je kao rukom izbrisana. Pošto se srećno izvukao i umakao iz Fort Morgana bio je uveren da će i nadalje sve dobro ići.

*
**

Patrik Barner se vinu u sedlo, a Holidej ponovo sede.

— Sadržite mirno s vašeg konja — rekao je kockar kovaču.

— Zar nećemo da sledimo onog lupeža? — iznenadio se Irac.

— Besmisleno je, mister. Suviše je mračno.

— Možda ćemo čuti topot kopita njegovog konja.

— Nije bio tako glup, da ga povede sobom, objasni Džordžijanac.

— Ali, mister, ko je taj čovek koji ide pešice prerijom? Kovač je ipak poslušao Holideja i seo kraj njega.

— Ne mislim ja da je taj lupež išao pešice. Ne, prosto je ostavio konja nekoliko stotina jardi dalje, a onda počeo da se šunja prema meni. Jer, da je došao na konju, svakako bih to čuo.

Irac Barner nipošto nije bio čovek spreman za ovakve avanture. Nije ni umeo da logično razmišlja.

— Recite mi, molim vas, kako je uspeo da nas nađe?

Kockar se nasmeja.

— Pa logorska vatra se svakako mora videti iz daleka.

— Gospode, na to sam sasvim zaboravio!

Džordžijanac je to isto pomislio u sebi, ali ništa nije kazao. Mučila ga je druga stvar. Kako je ubica došao na pomisao da krstari u blizini grada? Zar to nije ludost?

Ne, to se ipak moglo očekivati od Mek Lina. Utvrdio je još u Fort Morganu da ima posla sa hladnim razbojnikom, spremnim na sve. Prema tome, nije čudo što ga je ovde vrebao. Zna se, uostalom, da za krađu konja treba mnogo hrabrosti. Uvek je postojala opasnost da će ubrzo šerif sastaviti poteru i slediti tragove konjokradice. Što je više razmišljao o Mek Linu, Holidej je sve više bivao uveren da ima posla sa oštroumnim tipom. Od potere za konjokradicom nije trebalo strahovati, bar ne kad se radilo o ograničenom šerifu O'Nilu. Taj sigurno neće slediti ni konjokradicu ni ubicu.

Ovaj zločinac je, sve u svemu, mnogo opasniji nego što je do tada mislio. Ovaj zaključak nije uticao na Holidejevu odluku da se ponovo dočepa svog konja.

Srećom, prednost koju je Mek Lin stekao, bežeći iz grada, sada je smanjena njegovim zadržavanjem ovde i pokušajem ubistva.

Do takvog zaključka došao je i Irac.

— Ove noći, mister, on neće daleko da odmakne.

— Da, izgubio je nekoliko sati — složio se Holidej. — Međutim, to će

nadoknaditi jer jaši vraški dobrog konja.

— U pravu ste, video sam vašeg konja, divna životinja. Barner je bio poznavalac konja. Divio se ovoj punokrvnoj rasnoj životinji još na kapiji konjušnice. Takve životinje su još u ono vreme vredele čitavo malo bogatstvo. Običan čovek ih nije mogao kupiti.

Ovaj stranac, međutim, nije bio jednostavan, običan čovek. Irca je mučilo to, kako je moguće da takva osoba pripada razbojnicima. Ne, nikako. Eto, njemu na primer, Barner mogao je da je hteo tupom stranom noža da preseče grkljan.

Inače, uzdržanog Patrika Barnera mučila je radoznalost ko je ovaj čovek i šta ga je dovelo ovamo u prostrane prerije Divljeg zapada. Naravno, nije se usudio da to pita. Uostalom, odgovor ne bi ni dobio.

Doktor Džon Holidej do tada još nikome nije pričao o svojoj tragičnoj sudbini. Mrzeo je da ga ispituju. Teret, koji je morao da nosi, niko nije mogao da mu skine s leđa, pa zbog čega da o tome priča?

Sedeli su ćutke i osluškivali u noć.

Još pre nekoliko sati kovač je upeorio oružje na ovog čoveka koji mu je upravo spasao život. Jednostavni Irac nije znao kako da mu iskaže zahvalnost, pa je zbog toga ćutao. Možda će mu ujutro pasti na pamet odgovarajući reč. Nije mogao da zaspi jer je strahovao da će se razbojnik vratiti. To je uostalom bila i potajna Holidejeva želja. Naravno, Holidej je sumnjao da će Mek Lin učiniti takav pokušaj, jer oknačno nije žutokljunac. Pre je očekivao da će razbojnik idućeg dana hteti da ga

ubije iz zasede, na drugom mestu i na drugi način. Jedno je ipak bilo sigurno: zločinac je hteo da ga likvidira.

Da je Mek Lin nešto znao, da gonilac ne želi ništa drugo do svog konja, sigurno bi se vratio.

Sati su prolazili. Na istoku se pojavila prva svetla pruga, nagoveštaj novog dana. Zvezde su počele da blede, a sunce je u svoj svojoj lepoti — krenulo svojom putanjom po blistavom vedrom plavom nebu Kolorada. Probudilo je Patrika Barnera, koji je tek pre jednog sata utonuo u dubok san. Uspravio se u sedeći položaj i iznenađeno pogledao oko sebe.

Dok Holidej je već odavno otišao. Čim je mogao da razazna tragove razbojnika, odmah je krenuo.

Kovač je ustao i trljao rukama oči. U stvari, bilo mu je drago što je stranac otišao, pa ne mora da mu zahvaljuje.

Tako je bivalo uvek! Ljudi su se radovali kada je Holidej otišao; čak i oni kojima je pomogao.

* * *

Sunce je izašlo i za ubicu Marfija Mek Lina. Teksašanin je proklinjao svetlost, koja je sada učinila njegove tragove vidljivim. Prevalio je ogroman put. Rane na nogama je vezao maramom, ali su bolovi iz časa u čas postajali sve nesnošljiviji. Poveo je ukradenog konja u šipražje, a onda kliznuo iz sedla.

— Prokletstvo! — siktao je, škrugućući zubima. Naslonio se na stablo, jer nije mogao da stoji. — Samo mi je to nedostajalo.

Prišao je konju i otvorio bisage,

u nadi da će možda naći zavoj. Mek Lin je našao zavoj, a i još štošta, što mu nikako nije popravilo raspoloženje. Bila je to mala kožna torba s lekovima na čijoj je unutrašnjoj strani poklopca bila pričvršćena mala mesingana ploča. U prvom trenutku nije obraćao pažnju na pločicu, nego je izvadio dva zavoja. Tek na kraju pogled mu je ostao slučajno prikovan na ugraviranim rečima: „Doktor Džon Henri Holidej — Boston” sricao je. U prvom trenutku to ime mu ništa nije govorilo.

— Znači, taj lupež je još i lekar. Zatvorio je torbu i seo na zemlju. Previjao je desnu nogu, nešto boljeg raspoloženja jer je utvrdio da povreda nije opasna.

Za lekara taj momak previše brzo poteže oružje razmišljao je ubica spuštajući nogavicu preko zavoja. Odjednom je zastao u pola pokreta. Holidej! Dok Holidej!

Mek Lin se udario šakom po čelu.

— Baš sam budala!

Ako kockarska ajkula Mek Lin ne bi znao za slavnog Džordžijanca, ko bi onda znao? To ime se veoma često pominjalo za zelenim stolovima.

— Baš sam prava budala! — ponovio je još jednom. Ona dva prokleta niklovana kolt i uz to ledeno pokeraško lice. Odjednom je počeo da se smeje grohotom.

I baš da ukradem konja Doka Holideja! Sada mu je sve puklo pred očima. Znao je da mu je za petama čovek koji ne zna ni za milost ni za odustanjanje. Holidej će ga goniti ako treba i do na kraj sveta.

Ustao je ječeći i vinuo se u sedlo.

Žestoko je udario konja pesnicom u vrat vičući:

— Tebe ću jahati dok se ne srušiš podamnom, a onda ću te prodati strvoderu.

Strvoder je već sedeo na leđima rasnog, skupog konja...

*
* *

Vođa je podigao ruku i dao znak ljudima da mu priđu.

— Ovo je Monganov konj. Takve dve bele mrlje na čelu nema drugi.

— U pravu si, Sem.

— Ali čovek koji ga jaši nije šerif. Pustite ga da priđe, opkolite i odmah istovremeno potegnite koltove.

Sem Korel je bio gradonačelnik Lindona. Još u ranu zoru krenuo je sa grupom građana. To je bilo dogovoreno, ako se šerif do večeri ne bi vratio u grad. Sorel je bio snažan čovek širokih pleća i jakih pesnica. Lice mu je bilo uokvireno prosedom čekinjavom bradom. Mogao je imati oko šezdeset godina, ali mu je u očima još uvek svetlela vatra.

Len, koji je stajao uz njega, bio mu je sin. Isto krupno telo ista snažna pleća. Ličili su kao jaje jajetu, s tom razlikom što mladi Sorel nije imao bradu. Poteru je sačinjavalo trideset građana. Svi su krenuli, iako uvereni da gone jednog jedinog čoveka.

Dok Holidej je ugledao jahače iz daleka. Nije imao razloga da se uklanja i izmiče. Naprotiv, želeo je da ih pita da nisu sreli ubicu. Začudilo ga je ipak, zbog čega su najednom zastali i žustro se dogovarali. Međutim, nije bilo osnova za podoz-

reva. Jahao je dalje i zaustavio konja ispred samog Sorela.

— Helo, mister, vama se kanda veoma žuri? — pozdravio ga je gradonačelnik. Ostali jahači su se tako postavili da Holidej nije mogao odmah primetiti da ga opkoljavaju. Svi su kao po komandi potegli kołtove.

Holidej nije reagovao, jer bi to u ovom slučaju bilo potpuno besmisleno. Na licu mu nije zaigrao ni jedan mišić, bilo je hladno kao od leda. Nije mogao da zna o čemu se radi, ali je naslutio.

Konj šerifa iz Lindona!

— Da, ponekad se čoveku žuri — uzvratilo je mirno, što je na trenutak iznenadilo gradonačelnika.

— Mogu da pretpostavim — rekao je dvosmisleno. — Nego, imate lepog konja. — Džordžijanac potvrdi.

— Nije loš.

Stari gradonačelnik se počeo bradi.

— Gde ste ga kupili?

— Nisam ga kupio, našao sam ga.

— To je vraški širok pojam, stranjete li nam poveriti gde ste ga našli?

— Što da ne, u preriji?

— To je vraški širok pojam stranca.

— Znam.

Gradonačelnik se nije više smešio. Hladnokrvnost ovog stranca ga je žestila. Zar je moguće da toliki upezeni kołtovi ovog stranca ne uzne-miravaju.

— Možda biste mogli da nam malo preciznije opišete mesto gde ste našli konja.

— Ako jašite mojim tragovima u pravcu severa naći ćete svež grob, tamo sam ga našao.

Sem Sorel poblede i ispod oka pogleda sina. I on je takođe promenio boju.

— Prokletstvo, čoveče, jeste li vi sišli s uma? — vikao je mladi Sorel. — Taj konj je pripadao šerifu.

— Da, znam.

— I vi to tako tek saopštavate? Zna li šta će vam se sada desiti?

Da, Džordžijanac je to znao. U najboljem slučaju beskrajna raspravljanja i nevolje. No, to nije ono najgore. Razbojnik je ponovo imao mogućnosti da stekne veliku prednost.

— Ništa mi se neće dogoditi — uzvratilo je Holidej nešto oštrije.

Starac isturi svoju krupnu glavu.

— Ubici šerifa je mesto na vešalima.

— Tamo i pripada, mister, slažem se.

Sam Sorel udari ljutito u vrh sedla, tako da mu je konj poskočio.

— Napustiće vas ta hladnokrvnost kada budete osetili omču na vratu.

— No, to je sasvim moguće, iako ne vidim nikakav razlog zbog kojeg biste me obesili.

Gradonačelniku su na slepoočnicama iskočile debele žile.

— Odmah ću vam reći! — siktao je. — Prvo ste ubili našeg šerifa, a drugo ste i konjokradica.

Holidej izvadi iz džepa cigaretu i pripali je.

— Prvo, nisam ubio šerifa, a drugo, meni je konj ukraden.

Sorel proguta pljuvačku.

— Sada dosta izmotavanja. Gde je šerif ubijen.

Dok Holidej je mogao da shvati ovog čoveka. Kada neko na zapadu jaši konja osobe koja je nestala za

to postoji jedino objašnjenje da je ubica.

Situacija, u kojoj se Dok Holidej našao, bila je sada znatno gora od one u Fort Morganu. Tamo je bar jahao svog sopstvenog konja.

— Ubijen je verovatno tamo gde sam ga i sahranio.

— Čoveče, ne budite drski! — grmeo je stari, mašući pesnicom.

— Ne naprežite se, mister. Vika kod mene ne deluje. Našao sam šerifa; bio je mrtav. Ako me budete još i dalje zadržavali, ubica će stići preko sedam brda i planina. Koliko da znate, jaši vraški dobrog konja.

— Odakle vi to možete znati?

— Zbog toga što jaši mog konja. Ukrao mi ga je. A sad prestanite s takvim pitanjima, ispričaću vam sve što znam.

Ispričao je sve što se poslednjeg dana zbilo.

— Vraški zanimljiva priča, mister — primetio je mlađi Soler. — Mislite li možda da verujemo i jednu jedinu reč?

— Možete misliti šta god vam je volja. Možda bi ipak bilo najbolje da odete u Fort Morgan i raspitate se.

— Manite se toga! — doviknu jedan iz potere. — Treba ga prosto obesiti.

— Zaveži, Tim! — uzviknuo je gradonačelnik. — Biće izveden pred sudiju kao što zakon predviđa. Onda se obratio sinu. — Povedi nekolicinu ljudi i odjaši u Fort Morgan. Raspitaj se šta se tamo dogodilo.

— Ako već hoćete da me vodite sa svojom vojskom, onda bar pošaljite nekolicinu ljudi za razbojnikom, kojem sam za petama. Moj konj je indijanski ždrebac, upadljiv, odmah

biste ga prepoznali, a ubica nosi beli stetson širokog oboda. Oči su mu sive, brada isturena, a nos širok. Nosi zelenkasto odelo.

Kad je čuo ovaj opis gradonačelnik se trgao.

— Prokletstvo, pa tako izgleda onaj Kas Mek Lin, koji je ustrelio Parkera. Tačno, mister, opis odgovara. Ta prokleta kockarska ajkula. Hajde, ljudi, jedan deo potere treba da krene za njim.

Holidej je odahnuo sa olakšanjem.

— Ako je tako, mister onda mogu i ja da krenem sa tom grupom ljudi. Starac je energično odbio.

— Ne dolazi u pitanje. Vi ćete jašiti s nama. Ni vi ne možete brže da gonite zločinca od mojih ljudi.

Holidej je popustio i krenuo sa poterom u London.

* *

U neposrednoj blizini obale reke Rikare nalazio se mali ranč, čiji se vlasnik zvao Belton. Prema kući je upravo trčao rančerov sedmogodišnji sin, lića oblivenog suzama.

— Tata, tata, moj čamac je nestao.

— Sigurno ga nisi dobro izvukao na obalu.

— Jesam oče. Otkrio sam kraj čamca otisak kopita.

Otac i sin su otišli na obalu. Dečak je bio u pravu.

— Nemoj da jadikuješ sine, napraviću ti drugi čamac. Možda je čovek mislio da ga je tu neko zaboravio.

* *

Noć se već bila spustila kada je grupa ljudi, potera iz Lindona najzad

odlučila da se odmori. Urbzo su svi umorni zaspali, samo je jedan bio još budan. Trgao ga je topot kopita.

— Hej, ljudi, nailazi jahač.

Međutim, indijanski ždrebac je bio lukaviji od članova potere. Već je nanjušio da se među grupom ljudi okupljenom oko logorske vatre ne nalazi njegov gospodar, pa je nastavio put.

— Možda je to onaj Mek Lin?

— Koješta, čoveče, taj razbojnik nije lud da se vrati.

U rano jutro su ljudi nastavili poteru, a u podne stigli na mesto na kojem se razbojnik ukrcao u čamac.

— Ostavio je konja i nastavio rekom!

— Izgleda da je tako — saglasio se vođa.

Holidejev konj je u širokom luku obišao obalu reke, kada mu je razbojnik „dao slobodu” snažnim udarcem čizme u sapi. Međutim, dobro dresirana životinja vratila se na svoj trag.

— Šta li taj momak smera? — pitali su se ljudi. — Možda je noćas prošao kraj našeg logora.

— To je bio on i niko drugi — složili se potera.

— Ali, šta taj tip smera? Možda hoće nazad u Lindon da bi bio obešen?

— U svakom slučaju moramo za njim — naredio je vođa potere. — Hajde na konje ljudi.

*
* *

Dok Holidej se našao u zatvoru iza rešetaka. Međutim, bio je siguran da neće dugo ovde boraviti. Oče-

kivao je da će ga ili pustiti da nastavi put, ili naći način da se odavde izvuče. U svakom slučaju, nije mu baš tako loše. Dobio je dovoljno pokrivača, a gradonačelnik mu je slao obilne i ukusne obede iz saluna, uveren da u zatvoru ne sedi ubica.

Čovek, kojem su na brzinu stavili zvezdu na grudi, da zameni ubijenog šerifa nije se baš mogao pohvaliti visokom inteligencijom.

Holidej je pretpostavljao, da ako bi se dočepao svojih koltova, problem bi bio rešen. Iste večeri sudija ga je samo jednom saslušao. Sledećeg jutra Sorel je navratio da upita zatvorenika da li mu je nešto potrebno. Džordžijanac mu je dao veoma čudan odgovor.

— Moji koltovi.

Od tada je sve vreme ostao sam sa novim šerifom Saterom.

Sumrak je već počeo da se spušta. Šerif je sedeo za pisaćim stolom i prelistavao delovodnik, pretvarajući se da je tobož veoma zauzet.

Holideja je ovo zabavljalo. Već satima je razmišljao, kako da nadmudri šerifa, ali mu ništa odgovarajuće nije palo na pamet. Privukao je postelji mali sto i ređao karte. Sater ga je s vremena na vreme pogledao ispod oka. Novom čuvaru zakona bilo je beskrajno dosadno. Šerifsku službu je sasvim drugačije zamišljao. Želeo je da sada ode u salun sa zvezdom na grudima, koju je celog dana brižljivo glačao.

Džordžijanac je naravno primetio da se šerif beskrajno dosađuje i započeo razgovor:

— Dakle, šerife, još uvek mnogo posla?

— Prilično.

— Meni izgleda da vi sami sebi pravite posao. Koliko ja znam, većina šerifa je uveče u salunu.

— To nije za mene — slaga Sater. — Osim toga, ostalo je još dosta ne završenog posla.

— Da, poslednji šerif je bio vraški mlad momak za ovu službu.

— U pravu ste.

— Ipak, mister, mislim da ste za danas dosta radili. Ostavite tu gomilu papira i odigrajte sa mnom partiju pokera za promenu.

— U redu, možemo nekoliko denjenja.

Holidej odgurnu sto do rešetaka i promeša karte.

— Videćemo šta znate — rekao je Sater samouvereno, smatrajući sebe odličnim igračem.

— Ja nisam kockarska ajkula, šerife. Ipak kol'ko za po kući, no ovde je vraški dosadno.

Počela je partija pokera, koju novi šerif Lindona nikad neće zaboraviti.

Dobijao je! Dobijao bez prestanka, istina ne mnogo, jer su igrali u male sume.

— Nemate sreće, mladi čoveče — rekao je Sater sa tobožnjim žaljenjem.

— Moglo bi se i tako reći. Međutim, meni se čini da se ja baš ne razumem mnogo u poker.

— Sve se vremenom može savladati, samo treba da vežbate. Kada budemo završili ovu partiju, naučiću vas nekim trikovima.

— To bi bilo ljubazno od vas — oduševio se Holidej. — Međutim,

zar trikove svaki igrač ne čuva za sebe kao najveću tajnu?

Šerif odmahnu rukom.

— Vama to mirno mogu da kažem, jer će vas obesiti.

— Ah, tačno, potpuno sam zaboravio.

— Opasna je to zaboravnost. Moj brat je, na primer, zaboravio kolt pa su ga ubili.

Šerif je mešao karte. Želeo je da nastavi igru.

— Šta kažete da još malo odigramo?

— Vrlo rado ako hoćete — uzvрати Holidej. Zar je ovaj šerif toliko ograničen, da ništa ne primećuje. Zar mu nije sumnjivo da njegov partner nije dobio ni jedno denjenje.

Sater međutim, ništa nije primećio. Srećan što dobija samo je podsticao stranca da nastavi igru.

— Možda ćete sad imati više sreće.

— Ako i ne budem imao, ne mari. Dolari mi svakako više nisu potrebni. U paklu za njih ništa ne mogu da kupim.

Šerif se na ovu crnu šalu od srca nasmejao. I to ne iz zloće, nego iz gluposti.

— Odakle vam, u stvari, toliki novac? — pitao je radoznalo.

— Ah, znate, imao sam jednog strica pljačkaša poštanskih kočija. Od njega sam nasledio.

— Šta to prićate, čoveče? Pljačkaš poštanske kočije, da li je još živ?

Holidej odmahnu tužno glavom.

— Obesili su ga u Dodž Sitiju pre godinu dana.

— Imate li vi još rođaka te vrste?

— Nije ih mnogo još ostalo. Zna-
te, u našem pozivu se ne dočekuje
starost.

— Divna porodica.

Džordžijanac potvrdi.

— Trebalo je da upoznate mog
brata — kakav momak.

— Zar je i on razbojnik, mister?

— I te kakav — odgovori Holidej.

— U Oklahomi je metkom izbacio
šerifa iz sedla, a onda mrtav hla-
dan otišao u salun da igra poker.

Sater je zinuo od iznenađenja. Ne-
svesno se mašio desnom rukom za
zvezdu na grudima.

Holidej je upravo očekivao takvu
reakciju. Proturio je šaku kroz re-
šetke i naglo izvukao šerifov kolt iz
futrole. Otkočio je oružje i uperio
ga u grudi čuvara zakona pre nego
što je ovaj shvatio šta se dogodilo.

Kockarevo lice bilo je sada kao is-
klesan od granita.

— E sad je šali kraj, burazeru.
Ako samo mrdnete, ustreliću vas.
Jeste li shvatili?

Novi šerif u Lindonu je naravno
shvatio. Lice mu je bilo samrtnički
bledo, a celo telo okupano u znoju.

— Ali vi se ne možete drznuti da
pucate na šerifa — mucao je.

— Ko kaže da ne mogu?

— Zato će vas obesiti — ječao
je čuvar zakona.

— Kako tvrde, ja sam već jednog
ustrelio, a drugi više nema značaja.
Ne mogu me, konačno, dvaput obe-
siti. No, dosta priče. Donesite klju-
čeve.

Svežanj sa ključevima nalazio se
na pisaćem stolu. Sater mu dobaci
svežanj. Naslonio se na sto obore-
ne glave, ne gledajući kako Holidej

otvara vrata ćelije. Bio je šerif sa-
mo jedan jedini dan. Kako će se
ljudi smeјati, kada budu saznali šta
se dogodilo.

Dok Holidej je u međuvremenu
uzeo svoje koltove sa eksera i opa-
sao se.

— Hajde u kavez — naredio je
Sateru.

Šerif je poslušao bez otpora. Mož-
da je i bolje tako, mislio je Holidej.
Njegovo mesto nije među čuvarima
zakona.

— Mister Sater, vi ste hteli da me
naučite nekim trikovima u pokeru,
pa ću vam ja za uzvrat dati dobar
savet. Nemojte više nikad prihvatiti
limenu zvezdu.

Dok Holidej je vezao šerifa kož-
nim remenjem i stavio mu krpu u
usta. Pošto je to obavio, otvorio je
knjigu izveštaja i napisao oštrim
rukopisom:

„Mister Sorel, zahvaljujem vam
na gostoprimstvu, ali mi klima vašeg
grada ne prija, Dok Holidej.”

Ugasio je lampu i oprezno otvorio
vrata. Na ulici je vladala grobna ti-
šina. Za manje od pet minuta već
se nalazio na putu prema severu.
Sada ga više ni hiljade jahača nije
moglo zadržati...

*
* *

Kroz usamljene predele južne Neb-
raske vijugala je reka Ripabliken
prema svom dalekom cilju. Dole u
zelenom Kanzasu sjedinjavala se sa
istoimenom rekom da bi najzad svo-
ju vođu predala kraljici svih reka —
Misisipiju.

Na reci Ripabliken ljuljuškao se
mali kanu, ploveći prema zapadu.

Kanu, koji je bio vlasništvo dečaka Pegija Beltona.

Mek Lin je izlazio iz čamca samo noću. U sivilo praskozorja nastavio bi bekstvo.

Prevalio je već mnogo milje. Na leđima konja bi daleko veći put prešao, ali ga njegove ranjene noge nisu mogle da drže. Ovako je u čamcu mirno ležao, a reka ga nosila. Bolesti su gotovo sasvim popustili. Prvih dana je stalno pogledom pretraživao obalu da otkrije jahača, ali ga niko nije sledio. Bivao je sve mirniji. Dakle, ipak je Dok Holidej našao na trik sa čamcem, inače bi ga već odavno mora stići.

Da je potera iz Lindona imala oštrije oči, Marfi Mek Lin bi već bio na vešalima. Ovako mu je uspelo da stekne prednost koju je teško bilo smanjiti.

Tog dana je zločinac iz Teksasa bio odličnog raspoloženja i već kovao planove za budućnost. Hteo je negde da ostavi čamac čim mu rane zacele. Lekovi koje je našao u Holidejevim bisagama pomogli su mu. Još nešto je našao u bisagama. Ilep debeo svežanj novčanica sa kojim bi mogao prilično daleko da stigne. Prema tome, problema nije bilo izuzev ranjenih nogu. Mek Lin je nameravao da ode na istok, jer mu je zapad već dosadio.

*
* *

Kada je Dok Holidej stigao na mesto na kojem ga je dočekala potera Sema Solera, ugledao je u daljini konja. U početku nije mogao da razazna da na leđima ne nosi jahača. Međutim, čim je utvrdio da

je životinja bez gospodara, uzviknuo je radosno:

— Migo!

Kockar je odavno računao s tim da će njegov verni konj negde usput zbaciti svog jahača, ili u toku noći pobeći. To mu se uostalom već nekoliko puta desilo kada bi mu ukrali konja.

Verna životinja je prepoznala gospodara i potrčala galopom. Načulila je uši i zadovoljno rzala da je pretrija odjekivala.

Dok Holidej je sjahao s konja. Nežno je milovao Miga po vratu.

— Dakle, stari moj, uspeo si.

Nije odmah primetio da je Migo neosedlan. Pošto je to utvrdio lice mu se smračilo.

— Nisi to smeo da učiniš, Mek Lin. Ne, neću ostaviti svoje sedlo, svoju lekarsku torbu, novac i ostale privatne stvari, koje su se nalazile u bisagama. Prebacio je sedlo sa konja ubijenog šerifa na konja svog ždrepcu.

Konj čuvara zakona stajao je oborene glave. Holidej ga pomilova.

— Ovog puta, momče, moraš sam kući, jer si mi dosta nevolja načinio. Zbog tebe sam prvo proglašen ubicom, a onda konjokradicom! — Istrgao je iz svog notesa komad papira i napisao:

„Sedlo stiže poštanskom kočijom”
Dok Holidej.

Vezao je cedulju konju za grivu, a onda ga pljesnuo po sapima. Životinja je poslušno potrčala u pravcu Lindona.

— A sad, Migo, da krenemo. Ako se ne varam čeka me dug put.

*
* *

Sam Sorel je stajao na prozoru govoreći:

— Danas ćemo imati vraški sparan dan ženo.

— I meni se čini.

Za stolom je sedeo Len Sorel gradonačelnikov sin i dovršavao doručak. Vratio se sa svojim ljudima kasno u noć.

— Šta ćemo raditi sa onim momkom preko? — upitao je oca pokazujući rukom u pravcu šerifske kancelarije.

— Razgovaraćemo s njim.

— Ali, oče, čuo si šta je šerif iz Fort Morgana rekao. Držao je u šahu pola grada sa svojim prokletim koltovima.

Gradonačelnik nestrpljivo odmahnu rukom.

— O'Nil je izlapeo.

— U Fortu su svi uvereni da je on ustrelio našeg šerifa.

— Prokletstvo, neka to onda i dokažu! — grmeo je stari.

— Drob, oče, ti najbolje znaš.

— Govorićemo s njim, sine, i videti šta on ima na sve to da kaže. Ne možemo tek tako obesiti čoveka, zbog toga što je jahao konja našeg ubijenog šerifa. Osim toga, moramo da pričekamo sa suđenjem, dok se ljudi koji su otišli u poteru za Mek Linom ne vrate.

— Ništa ne smeta što ćemo čekati, jer je stranac iza rešetaka. Kako se on uopšte zove? Hajde, sine, idemo do njega.

Popeli su se uz stepenice prema šerifske kancelarije i otvorili vrata. Prvi je ušao gradonačelnik.

Za pisanim stolom nije bilo nikoga.

— Sater! — vikao je stari, ali odgovora nije bilo.

Otac i sin su primetili u polumraku ćelije zgrčenu priliku uvereni da je to zatvorenik.

— Sater! — pozva još jednom gradonačelnik.

Šerif je mogao da razume svaku reč. Kupao se u znoju. Proveo je teške sate, ali mu je ono najteže tek predstojalo. Građani će ga isterati iz grada, pretući, zasuti kamenjem, a možda linčovati.

Sve je to zamišljao u ovoj dugoj noći. Isto tako razmišljao je kakvu priču da izmisli, ali nije mogao da smisli ništa u šta bi ljudi mogli da poveruju. Izgubiće zvezdu, a možda i život.

Gradonačelnik je za to vreme razgovarao sa sinom.

— Tom tvorcu sam naredio da ne napušta kancelariju! — grmeo je Sem.

Šerif se trgao. Ako sad ovoliko više, šta li će tek biti kad bude utvrdio ko je napustio proštoriju.

— Oče, ja sam ti odmah kazao da on nije za ovu službu.

Stari Sorel buknu:

— Grom i pakao, zašta je on uopšte, reci mi!

— Možda bismo mogli da pitamo stranca gde je šerif?

— Otkud bi on to mogao da zna.

— Ako ništa drugo, reći će nam kada je Sater otišao. Osim toga, hteli smo da razgovaramo sa strancem, a ne sa šerifom.

— Ol rajt, sine, onda ga pitaj.

Len Sorel priđe ćeliji i pogleda unutra. Morao je dva puta da protrlja oči pre nego što je shvatio.

— Oče, hodi ovamo!

Stari gradonačelnik priđe sinu.

— Šta se to dogodilo?

Len se grohotom smejao.

— Tamo leži naš šerif.

Sorel duboko uzdahne vazduh i pritisnu glavu na rešetke.

— Prokletstvo! — izletelo mu je.

— Zar ti nisam odmah rekao, da mu nije trebalo davati zvezdu?

Stari nije obraćao pažnju na reči svog sina.

— Govori šuš, kako se to dogodilo?

Umesto odgovora začulo se mrm-ljanje.

Tek tada je mladi Len primetio da su šerifu vezana usta.

— Potraži ključ — naredio je gradonačelnik svom sinu.

Len priđe stolu, znajući da se tamo ključevi uvek nalaze. Tu se i sada ležali. Holidej ih je mogao poneti da poveća svoju prednost. To je čak za trenutak i pomišljao. Međutim, vrata ćelije se isto tako lako mogu otvoriti i kalauzom.

Novi šerif je brzo oslobođen veza. Ustao je i trljao bolne zglobove, ne usuđujući se da podigne glavu.

Sam Sorel je seo za pisaći sto, tu se ustoličio kao pravi sudija i posmatrao šerifa sevajući očima.

Sater je vukući noge prišao pisaćem stolu.

— Šta se ovde dogodilo? — grmeo je gradonačelnik.

— On je otišao — uzvratilo je Sater tiho.

Mladi Len je stajao naslonjen na prozor i smejao se.

— To nam nije promaklo.

Stari udari pesnicom o sto.

— Sater, ako odmah ne budete govorili, zatvoriću vas!

Šerif se trže. Ispričao je gradonačelniku o tobož prikrivenom deringeru koji je zatvorenik zadržao.

Strogost na Sorelovom licu kao da je oslabila.

— Prokletstvo, trebalo je da ga pretražimo!

Lan nije delio očevo mišljenje, videći revolver na stolu.

— Šerif laže, oče.

— Kako to misliš Lan?

Mladić priđe stolu i uze revolver. Brzim pokretima ga je rastavio, pregledao cev, okrenuo doboš.

— Ovaj kolt nije bar pola godine podmazan.

— Šta to govoriš, mladiću moj, kad šerif tvrdi da se branio.

— Sater laže.

— Šta imate na to da kažete, šerife?

Nesrećni šerif uzmaće jedan korak. Kolena su mu klecala.

— Nije imao deringer, samo se nisam usudio da to odmah priznam. Bio sam prišao suviše blizu ćeliji, pa mi je istrgao kolt iz futrole. Šta je trebalo da činim.

Ovaj odgovor gotovo je izbezumio starog gradonačelnika. Disao je kao riba na suvu.

— Oče, ja mu ne verujem ni reč. Jednom nas je već slagao, a sada ponovo laže.

— Ali stranac nije mogao da proleći kroz rešetke — siktao je gradonačelnik.

— I nije — dodade Lan. — Šerif ga je jednostavno pustio.

— To nije istina! — vikao je Sater.

Mladi Soler ga prezirivo preseče pogledom.

— Za novac se svašta čini, a vi nikad niste imali dovoljno para.

Šerif obori pogled. Sam Sorel je shvatio na šta njegov sin cilja.

— Ispraznite džepove, Sater, i nemojte slučajno zaboraviti neku novčanicu.

To je bilo previše za nesrećnog šerifa. Istina, nije vredeo mnogo i sam je to znao, samo ga ipak Soler nije trebao da optuži za primanje mita. Gnevno je izbacio sadržinu džepova na sto vičući:

— Ako nađete više od pet dolara možete me obesiti! — Pritom je, ograničen kakav je bio, zaboravio na dolare koje je zaradio igrajući poker s Holidejem.

Dve velike gomile zgužvanih novčanica ležale su na pisaćem stolu.

— Šta sam ti rekao, oče! — uzviknuo je Lan, trijumfalno i pokazujući novac.

Gradonačelnik je bio užasnut.

— To ne može biti istina. Vi doista niste baš mnogo upotrebljiv i koristan čovek, ali ovo nisam očekivao.

Lan je nameravao da prebroji novac. Niko ga nije sprečavao, činio je to polako sa neskrivenim prezirom.

— Za ukupno sto dvadeset dolara pustio je čoveka optuženog za ubistvo na slobodu.

Šerifovo lice dobilo je zelenu boju. Nije bio u stanju da sredi sve misli u glavi. Jedino je bio svestan da mu je odzvonilo.

Neko vreme u prostoriji je vladao tajac.

Sam Sorel je posmatrao delovodnik i tako otkrio cedulju.

— Len bar znamo kako se taj momak zove. Onda je pročitao tekst. „Mister Sorel, hvala vam na gostoprимstvu, ali mi klima u vašem gradu ne prija Dok Holidej”.

— Kakva bestidnost, oče, — razgnevio se mladi Lan. — No, mi ćemo ga uhvatiti i... Rekao si Dok Holidej?

— Tako je cedulja potpisana.

— Prokletstvo, zar ti to ništa ne govori! Pa nedavno sam ti pročitao članak o kralju strelaca. U Las Animasu je sredio čitavu bandu lupeža.

Gradonačelnik nabra čekinjaste obrve.

— Sada se sećam! O njemu se pričavaju i pišu neverovatne stvari. Ipak, jedno stoji. Nikad nisam ni čuo ni pročitao da je ustrelio šerifa. No, prvo ćemo srediti ovu stvar sa Saterom.

Šerif se malo pribrao. Odlučio je da kaže istinu. Mucajući ispričao je sve što se dogodilo.

Otac i sin su ga ćutke slušali, s tim što se mladić smeškao. Verovao je Sateru svaku reč. Jasno, Holideju takav čovek nikad ne bi mogao da se suprotstavi. Kada je još čuo priču o pokeru, mladić se smejao tako da se kancelarija orila.

— Sater, vi se doista možete hvaliti da ste jedini čovek na Divljem zapadu koji je, igrajući poker sa velikim kockarom, stalno dobijao.

Gradonačelnik je ustao i nervoznim koracima šetao kancelarijom. Najzad je zastao ispred Satera:

— Za svoju glupost morate biti kažnjeni. Ostaćete i dalje šerif u Lindonu, to je već samo po sebi dovoljna kazna. Unesite ovaj slučaj u knji-

gu izveštaja, ali čitko. Hajde, Lan imamo posla.

Rekavši to, izašao je iz kancelarije.

Njegov sin pogleda Satera, a onda odmahujući glavom pođe za ocem.

Kad ga je stigao upitao je:

— Šta je sa Holidejem? Ako smatraš da je nedužan, u redu, ali šerifovog konja je ukrao, moramo ga slediti.

— Šta je, usijana glavo? Da nećeš možda da tog kralja svih strelaca izbaciš iz sedla. Pusti ga neka ide zajedno s konjem.

U tom trenutku konj ubijenog šerifa upravo je skretao u glavnu ulicu. Otac i sin su ga odmah prepoznali po belim mrljama na čelu. Zastli su i sačekali da životinja priđe bliže.

— Sad tek ništa ne razumem — promrmlja starac. Gde li je sedlo?

Len je već otkrio cedulju vezanu za grivu.

— Stići će poštanskom kočijom — odgovorio je i pružio ocu cedulju. Gradonačelnik je pročitao, pljunuo u prašinu i glasno se nasmejao.

— Neki đavolski momak.

— Kako li je nastavio put bez konja? Sigurno je ukrao drugog.

Odgovor na ovo pitanje stigao je vrlo brzo. Naime, upravo je stizala grupa, koja je krenula u poteru za Mek Linom.

— Izgleda da smo uspeli. — Otac i sin su gledali vođu potere kao da je poludeo.

— Kako to misliš, čoveče? — pitao je gradonačelnik. — Koliko vidim nište ga doveli sobom.

— Šta nisam? Pa on je kod vas u zatvoru.

Gradonačelnik je po drugi put pljunuo u prašinu. Krenuo je ljutito, dovikujući preko ramena.

— Hajde, krećite, potreban mi je jedan viski.

Ljudi su ga začuđeno gledali, ali su pošli za njim.

Samo je Len još ostao na ulici gledajući prema šerifovoj kancelariji. Posel nekog vremena je i sam krenuo za ostalima.

Krčmar je punio čaše.

— Dakle, Tim, — pitao je gradonačelnik vođu potere. — Počni lepo polako ispočetka. Koga to mi držimo u zatvoru?

— Prokletstvo, čoveče, pa koga drugoga, do Mek Lina.

Stari Sorel žmirmu.

— Kaži mi ti — pritom se kucnuo kažiprstom po čelu — da li je kod tebe sve u redu.

Niko u gradu se ne bi usudio da tako nešto kaže izuzev starog, kako su gradonačelnika svi zvali.

— Šta to nije u redu?

Sam Sorel odmahnu sedom glavom i promrsi nešto nerazumljivo, a onda dodade glasno:

— Ko nam je to doveo Mek Lina?

— Pa on je noćas trebalo ovamo da dođe i ukloni Holideja.

— Kelneru, daj mi još jedan dupli viski! — vikao je gradonačelnik i uhvatio se za glavu.

— Šta vi uopšte znate o Holideju?

— Pa to je onaj stranac za kojeg smo mislili da je ubica našeg šerifa Mongana — uzvрати vođa potere. — Rekao je čovek da se tako zove.

— Još nešto je rekao, da vas pozdravim, to jest tebe Sem. On je lekar i savetuje ti da se ne uzrujavaš

preterano, jer to nije zgodno za tvoje godine.

Gradonačelnik pomodre. To je doista bio vrhunac bezobzabluka.

— Zašto tog psa niste dovukli nazad u grad? — grdio je ljude. — Kod nas u zatvoru nije Mek Lin.

Sada je došao red na ljude iz potere da se iznenađeno pogledaju. U razgovor se umešao Lan Sorel.

— Vi ste ga, dakle, sreli i on vam je rekao da je Mek Lin kod nas u zatvoru. Oče, on im je to rekao samo zato da ga ne bi zadržavali.

— Ha, ha! — smejao se stari gradonačelnik. — Njega neko da zadrži!

— Kako li se samo dokopao svog konja — razmišljao je Lan glasno, grickajući usne. — Gde mu se izgubio trag, Tim, mislim onom Mek Linu.

Tim obavesti kako se sve odigralo.

— Dakle, odjahao je nazad, ali bi davno mogao da zna kako je na tu pomisao došao. Preti mu dvostruka opasnost, od Holideja i od vešala.

— Možda će slavni kockar uspeti da ga likvidira?

*
* *

Potera se približavala kraju. Bilo je vrelo podne. Sada je Džordžijanac bio uveren da Mek Lin nije odjahao nazad. Tragovi kopita su se završavali, pa je Džordžijanac kliznuo iz sedla i poveo konja razmišljajući. Iskoristio je priliku da na reci gde su se tragovi odjednom gubili, napoji Miga.

Holidej je seo u senku drveta i pušio razmišljajući glasno.

— Ili je momak ovde prešao reku, ili je nastavio put čamcem. Ako

je pregazio reku, onda je sigurno morao da pribavi drugog konja. Uostalom, Migo je previše upadljiv konj za čoveka kojem je potera za petama.

Holidej pogleda na drugu obalu reke. Sigurno se u blizini nalazi ranč, jer je na pesku video otiske kopita većeg broja goveda.

U tom trenutku ugledao je ženu i plavokosog dečaka. Bili su to Pegi i njegova majka.

Dok Holidej ustade i priđe samoj reci. Na drugoj obali su žena i dete to isto učinili. Radoznalo su posmatrali stranca.

— Dobar dan, gospođo! — pozdravi Holidej preko vode. — Imao bih jedno pitanje.

Žena je otpozdravila.

— Samo pitajte.

— Da li je poslednjih dana neki stranac navraćao kod vas?

— Doista ne znamo šta se odjednom ovde zbiva. Kod nas u kuću nije niko navraćao, ali je prvo neko našem sinu ukrao kanu, a onda smo nekoliko dana kasnije otkrili oko reke tragove mnogih konja.

Dok Holidej je saznao dovoljno.

— Hvala, gospođo, više mi nije potrebno. Budite mirni, ništa se više neće dogoditi.

— Šta je to po sredi, mister?

— Jedan zločinac je ukrao čamac — uzvрати Holidej. — Već sam strahovao da će vas posetiti.

— Razbojnik! Užasno! Moj sin je te večeri baš bio na reci kada je čamac nestao.

— Budite srećni što se ništa nije dogodilo, a sada moram dalje. Zbogom.

*
* *

Voz je klopario, narušavajući tišinu jutra. Lokomotiva je izbacivala hiljade varnica, a klopiranje točkova ispunjavalo je vagone neizdrživom bukom. U jednom od tih vagona sedeo je Dok Holidej i kroz prozor posmatrao jutro i preriju kako promiče.

Čovek iz Džordžije prevalio je mnogo milje. Od reke Arikare jahao je u oštrom galopu do Fort Valasa. Tamo je smestio svog Miga u konjušnicu i nastavio železnicom prema istoku. Nadao se da će na taj način smanjiti prednost koju je razbojnik stekao. Ovu računicu sazdao je na pretpostavci da razbojniku nije uspelo da usput ukrade konja. Ako je nabavio konja, onda je mogao da odjaši u bilo kom pravcu. Dok Holidej je bio užasno gnevan na tog bednog ubicu. Imao je nameru da leto provede u svežijem kraju u Vajomingu, a sada mora da goni tog lupeža.

Voz je usporio i najzad se zaustavio ispred željezničke stanice Rili. Holidej je spustio prozor. Na peronu nije bilo nikoga. Pošto nije bilo putnika, vozovođa je dao ubrzo znak za polazak. Holidej je odjednom doneo odluku da ovde ostane. U poslednjem trenutku je iskočio iz voza i prišao šefu stanice.

— Mogu li nešto da vas pitam, mister?

Železničar je bio čovek malog rasta, riđe kose i lukavih očiju.

— Možete.

— Da li je poslednjih dana doputovao ovde čovek u zelenom odelu

sa velikim belim šeširom? To je moj stari prijatelj, dogovorili smo se da se ovde nađemo.

Stari trik pomisli železničar. Nabrao je zamišljeno čelo i uzvratio.

— Možda jeste, a možda i nije. Znate, čovek stari pa i pamćenje popušta. Uz sve to još i ova nepodnošljiva žega.

Holidej je znao ovu pesmu. Mašio se za džep i izvukao novčanicu.

— Ja jednostavno ne mogu da podnesem da neko trpi žedan, mister.

Novčanica se brzo našla u železničarovom džepu.

— Taj momak, o kojem se raspi-tujete, se breкнуo na mene jer sam sasvim novu novčanicu od pedeset dolara malo bolje razgledao. Breknuo se na mene govoreći „Da ne mislite možda da je novac lažan“.

Holidej je znao da je to bila u pitanju novčanica iz njegovih bisaga.

— Kuda je otputovao? — raspitivao se Džordžijanac.

— U Kanzas Siti.

— Kada polazi prvi voz?

— Sutra uveče.

— A kada je taj momak otputovao?

— Pre četiri dana.

— Veliko hvala, mister. Onda, vidimo se sutra uveče — rekao je Holidej i krenuo prema glavnoj ulici.

*
* *

— Idem i ja, mister Palmer — rekao je oficir Nansens svojim uniformiranim vojničkim glasom. Bio je ispušten vojnik i sedeo u stolici prav kao sveća. Nasuprot njemu sedeo je

Mek Lin, koji je ne samo promenio ime u Palmer, nego znatno izmenio i spoljašnost. Zahvaljujući novcu iz Holidejevih bisaga odenuo se kao guverner. Nosio je gotovo belo odelo, bisernosivu košulju i svetlosmeđe lakovane cipele. Na jarko zelenom prsluku ljuljuškao se debeli lanac. Još kao dečak, dok je poslavao u trgovini svog oca, sanjao je o tome da se tako odeva.

Veštim kockarskim prstima podeo je pukovniku karte. Ispravni vojnik nije ni za trenutak pomislio da bi ovaj elegantni čovek mogao da bude varalica, bez obzira na to što je imao nesimpatično lice.

Ponovo je izgubio. Bolje rečeno, dobio je loše karte.

— Žalim — rekao je tobožnji Palmer. — Izgleda da nemate sreće.

— Odakle biste vi mogli da znate da nemam sreće, kada nisam otvorio karte.

To pukovnik i nije morao da učini, jer je kockarska ajkula prepoznala karte s naličja.

— Čitam vam to na licu — pokušao je ubica da se izvuče.

To je međutim bilo nemoguće. Na ovom ukočenom vojničkom licu se decenijama nije moglo primetiti nikakvo ni osećanje, niti uzbuđenje.

Oficir baci karte na sto.

— Za danas mi je dovoljno.

U salunu je postalo mirnije, ali ipak niko nije obraćao pažnju na šum vrata.

Dok Holidej je upravo stupio u lokal. Stigao je u grad pre jednog sata i na železničkoj stanici se raspitao za najveći kockarski salun. Obavestili su ga da je to „Alhambra”.

Samo što je kročio u lokal, odmah je prepoznao zločinca Mek Lina. Uostalom, prepoznao bi ga u bilo kojoj odeći. Mogao se uviti u purpur, razbojničko lice nije mogao da promeni.

Džordžijanac je ostao da stoji sa strane, kako bi mogao da posmatra razbojnika. Nije ništa preduzimao. Od Mek Lina je želeo samo svoje sedlo i svoj novac.

Ubica iz Teksasa, kockarska ajkula, ustade sa stolice.

— Pukovniče, hoćete li time da kažete da sam igrao sa markiranim kartama? Svako u salunu može da ih pregleda!

Ovim je na neki način trebalo da bude povređen odnos starog pukovnika, ali je pred Mek Linom, odnosno pred tobožnjim Parkerom ležala četvrtina njegove godišnje zarade. Mek Lin je sebi mogao da dozvoli da i dalje igra, a pukovnik ne. Zbog toga je dao pristanak da se karte provere.

Karte su šetale iz ruke u ruku. Sve su to biliiskusni pokeraši, ali niko ništa nije primetio.

— Na ovim kartama nema ničega — rekli su u glas.

Viši oficir se blago naklonio, već spreman da se izvini kada se salunom zaori ledeni oštar glas:

— Mek Lin, kako bi bilo da ja malo pregledam te karte?

Razbojnik se okrete i pobebe kao zid.

— Dok Holidej! — gotovo je kriknuo.

Glave svih gostiju okretoše se prema Džordžijancu. To je dakle taj čuveni kockar.

Džordžijanac je prekrstio ruke na grudima i naslonio se na šank. Lice mu je bilo mirno gotovo ukočeno.

Sad je gotovo dubovalo je u Mek Linovoj glavi. Moram da pucam, odmah, inače je gotovo! Kako li me je samo pronašao.

Džordžijanac je stajao mirno i ispod poluspuštenih kapaka posmatrao ubicu.

— Želim samo moje sedlo koje ste mi ukrali — rekao je opasno tiho.

„Sada imam razloga da pucam” proletelo je razbojniku kroz glavu. On me je uvredio. Međutim, nije ni makao.

— Hoću sedlo i bisage sa svim novim novčanicama od pedeset dolara koje sam ušio u postavu.

Maršal je ušao u lokal i to ne slučajno, nego na poziv vlasnika saluna.

Gotovo je, gotovo, škrgutao je Mek Lin zubima, ovaj prokleti Holidej je svemu kriv!

Kolt mu se vraški brzo našao u ruci. Odmah su odjeknuli pucnji, a zatim zavládala tišina kao u mrtvačnici.

Mek Lin pade preko zelenog stola i ostade tako da leži. Na njega niko nije obraćao pažnju. Svi su gledali samo Holideja.

Kitnjasto odeven čovek je prvi poglegao oružje i uperio ga na Doka. Holidejevi koltovi su se još uvek nalazili u futrolji. Kako je tako nešto moguće?

Tužna slava čoveka iz Džordžije sada se još više učvrstila. Već sledećeg jutra napustio je grad na molbu čuvara zakona.

•
•

Sam Sorel je mesec dana kasnije dobio pismo u kojem se nalazio samo isečak iz novina:

„Doktor Džon Holidej je u Kansasu. Sitiju ustrelio ubicu Mek Lina u nužnoj odbrani.”

KRAJ

ognjem i mačem

**PROVERITE DA LI IMATE SVE BROJEVE EDICIJE
„OGNJEM I MAČEM”!**

Aleksandar DIMA:

- broj 1. DVOBOJ U AVINJONU
- broj 2. FANTOMI SEJONSKE SUME
- broj 3. BAL ŽRTAVA
- broj 4. LAVU U CELJUSTI
- broj 5. HEROJ SA MARENGA

Valter SKOT:

- broj 6. ZATOČENICI SLOBODE
- broj 7. ORAO SLOMLJENIH KRILA

Zorž SAND:

- broj 8. INDIJANA
- broj 9. JUBAV KREOLKE

Aleksandar DIMA:

- broj 10. ROBIN HUD PROTIV BARONA IZ NOTINGEMA
- broj 11. ROBIN HUD — JUNACI SERVUDSKE SUME

Slavomir NASTASIJEVIC:

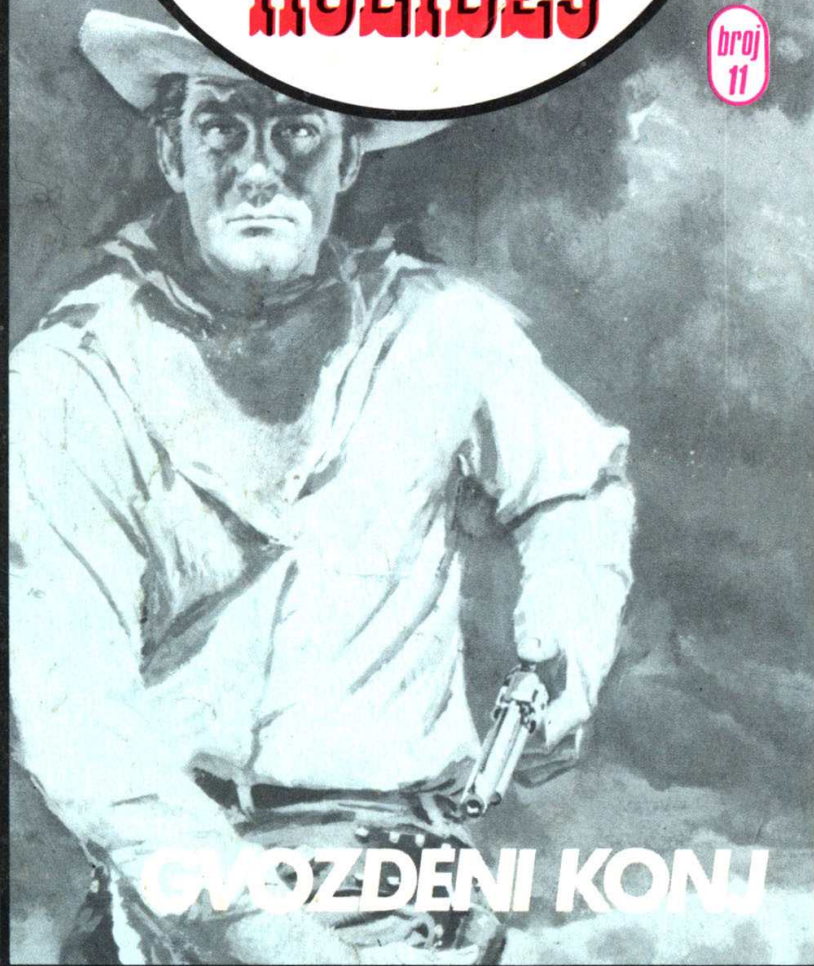
- broj 12. ALEKSANDAR MAKEDONSKI
- broj 13. ALEKSANDAR MAKEDONSKI — SUDAR DIVOVA

Slavomir NASTASIJEVIC:

- broj 14. HANIBAL ANTE PORTAS
- broj 15. BITKA ZA KARTAGINU

**DOK
HOLIDAY**

broj
11

SVAKOG 1. U MESECU

1. mart 1973.